

MÁRIA - NÁŠ VZOR

Tri série čítaní o Božej Matke

František Ziebura CM

Vydavateľstvo Sestier Loretaniek

Varšava 1984

Po slovensky vyšlo samizdatom, preklad: at

II. časť

32 MÁRIA Hovorí POČÚVAJME!

32.1 Mária hovorí

Je to také dôležité? Na svete sú miliardy ľudí a všetci, s malými výnimkami, tak veľa hovoria. Máme sa od nich odvrátiť, aby sme počúvali Máriu? Áno, i ľudia hovoria, to je pravda. Ale koľko je tam slov, o ktorých sa môže povedať: „Lepšie by bolo, keby neboli povedané!“ Sú takí, čo nemajú nadanie hovoriť a mlčať nevedia. „Je to veľká bieda, ak niekto nie je dosť múdry, aby dobre hovoril a pritom nie je dosť dôvtipný, aby mlčal,“ tak hovoril známy mysliteľ La Bruyère.

Niektorí s uspokojením mlčia. Nič nehovoria, lebo nemajú čo povedať. Ale žiaľ sú i takí, povedal by som chorí, čo musia stále hovoriť bez ohľadu na to, či vedia, čo chcú povedať, alebo to nevedia.

K starému Sokratesovi beží ktosi udychčaný a hovorí: „Počuj, Sokrates, musím ti povedať, že tvoj priateľ...“ „Počkaj, počkaj!“ prerušuje ho Sokrates. „Či to, čo mi chceš povedať, presial si cez tri sitá?“ „Aké?“ „Prvé, to je sito pravdy: či to, čo mi chceš povedať, je pravdivé?“ „Neviem, ale počul som...“ „Dost! A preosial si tieto slová cez sito dobroty? Či to, čo mi chceš povedať, je niečím dobrým, buduje?“ „Neviem, azda nie!“ „Hm, preosej to ešte cez tretie sito: či to, s čím prichádzaš, mi musíš naozaj povedať?“ „Nie je to nevyhnutné!“ „Podľa toho,“ hovorí mudrc, „ak to nie je ani pravdivé, ani dobré, ani mi to nemusíš povedať, tak to nechaj! Nehovor a neobťažuj tým ani seba ani mňa.“

Keby to, čo ľudia hovoria alebo chcú hovoriť doma i mimo domu, súkromne i verejne, na ulici, na poli, pri práci, na zábave, na stretnutiach, konferenciách - to, čo hovoria od rána do večera, do noci - keby tieto miliardy slov sa preosiali cez tri Sokratove sitá - cez sitá pohana! O koľko menej klamstiev, očierňovania, zlomyseľných a zbytočných úvah bolo by na svete! O koľko ľahšie by sa dýchalo a žilo - dýchali by sme pravdu, žili by sme v atmosfére dobroty, úprimnosti a vzájomného porozumenia. Tri Sokratesove sitá! Kto nám ich dá?

32.2 Mária hovorí to, čo je potrebné

Sokratesove sitá tu nie sú potrebné. Mária hovorí len to, čo je dobré, potrebné, pravdivé, čo je treba vedieť. Predstavme si, že Mária teraz stojí medzi nami. Ideme k nej a pripomenieme jej všetky jej slová, ktoré poznáme zo Sv. písma a zo zjavení, ktoré uznala sv. Cirkv. Či sa Mária zahanbí? Či opraví jediné z týchto slov, ktoré povedala pred dvetisíc rokmi alebo v priebehu tisícročí, keď sa zjavovala? Nikdy!

Ktosi povedal: dym neprinútiš, aby sa vrátil do komína! Podobne je to so slovom: raz vypovedané letí v diaľ a už sa nevráti. Ľudia to môžu niekedy ľutovať, môžu plakať. Opraviť to, čo povedali, už nemôžu.

Mária nemusí ľutovať to, čo povedali jej sväté ústa. Už uplynulo toľko rokov; koľko ich uplynie...?! A Máriine slová budú stále nové, stále aktuálne. Grignon de Montfort mal pravdu, keď hovoril: „Najväčšie tajomstvá tejto zázračnej Ženy musia zostať ukryté, lebo svet nie je schopný ani hodný, aby ich poznal!“

Vieme, ako Mária dôkladne pozná Písmo. Mária prichádza na návštevu k Alžbete, pozdravuje ju. Alžbeta sa teší a prednáša krásne slová chvály na Máriu. A táto pokorná Pánova služobnica všetku slávu pripisuje Bohu. To, čo hovorí, to nie je obyčajné slovo, ale chválospev, vnuknutý hymnus, vznešenejší než všetky hymnusy cherubínov a serafínov. Hymnus radosti, vďaky a víťazstva. Magnifikat - to je Máriino evanjelium, je to história Božích činov na svete, ktoré Mária vyrozprávala, sú to náznaky právd, s ktorými sa neskoršie stretneme v Ježišovom kázaní na Hore. Exogéti porovnávajú Máriin Magnifikat s antikora Anny, Samuelovej matky (1 Sam 2,1-10). Čo viacej, zistili, že v Magnifikate je šestnásť citátov, ktoré Mária vybrala z ôsmich rôznych kníh Sv. písma. Všetko toto Mária citovala naspamäť? Samozrejme, že áno! Predsa neprišla s kartičkou s citátmi v ruke,

aby ich odcitovala Alžbete. Kto si môže predstaviť, ako Mária čítala Sv. písmo, ako ho poznala, ako prehlbovala obsah Božieho slova obsiahnutého vo Svätom písme? Mária má bohatú pokladnicu zlatých Božích myšlienok. Má z čoho čerpať a vždy vie, čo povedať!

Či sa niekedy dozvieme, čo myslela Mária, keď pozerala, ako sa malý Ježiš hrá pred domčekom v Nazarete? Alebo keď si sadal k stolu, keď sa modlil? Neskoršie, po Jozefovej smrti, Ježiš viedol dielňu. Keď skončili prácu, pri tichom súmraku večerajú. Čo robia potom tieto dve najsvätejšie Osoby? Rozprávajú sa. Syn s Matkou, Matka so Synom! Kto môže povedať, o čom sa rozprávajú? Ak dvanásťročný Ježiš vzbudil pozornosť učiteľov v chráme, ak neskoršie Nikodémovi pri jedinom stretnutí otvoril neznáme horizonty a priviedol jeho myšlienky až ku kontemplácii nadprirodzených skutočností (Jn 3,1-21), potom čo musel povedať svojej Matke počas dlhých mesiacov a rokov? Ježiš je vševediacim Bohom, Svetlom sveta, je nekonečná Múdrost' a najvyššia Pravda. Na aké nadprirodzené výšiny vyviedol svoju Matku, to nikto nepochopí, ani nikto nie je schopný to porozumieť. Správne povedal Grignon de Montfort: „Najväčšie tajomstvá tejto Ženy musia zostať ukryté, lebo svet nie je schopný ani hodný, aby ich poznal!”

32.3 Pamätajte na slová Márie

A predstavme si: z Božej vôle táto zázračná Žena hovorí. Hovorí k nám! Čerpá zo svojho pokladu svätých právd a tajomstiev, aby sa podelila s nami, aby obohatila naše duše, ukázala krásu nášho povolania, aby nás povzbudila k vernosti, posilnila našu vôľu a priviedla nás k Ježišovi.

Krátka spomienka. Syn opúšťa rodičovský dom. Je mladý, nemá ešte ani štrnásť rokov, ale ide. Do cudzieho kraja. Na štúdiá. Je to prvý krok na ceste k veľkému cieľu. Chvíľa rozlúčky je vážna. Otec, bratia, sestry, matka - všetci cítia, že v dejinách rodiny obracia sa jedna strana. Matka v tejto chvíli povie niekoľko slov, ale tak ticho, diskkrétne, že ich počuje iba syn. Ale dobre ich počuje a rozumie. Po štyroch rokoch matka umiera. O dva roky neskoršie syn ide k armáde. Rukuje na front. Okúsi ohavnosť prvej svetovej vojny. Nasleduje nemocnica. Potom umiera otec. Hynie najstarší brat. Ale matkine slová nehynú. Sú živé, sú neustále v synovej pamäti, keď sa po vojne vracia k svojim prerušeným štúdiám. Maturuje. Končí teológiu. Je vysvätený za kňaza. Pred primičnou sv. omšou modlí sa na hrobe svojich rodičov - sirota... Potom pracuje vo vlasti, v cudzine, slávi zlaté kňazské jubileum - a matkine slová sú neustále živé v jeho pamäti! Nikto ich nepozná. Nikto ich nepočul. Len on, syn, keď ako chlapec opúšťal rodičovský dom. Koľko je to rokov? Päťdesiat? Šesťdesiat? Viacej!

Slová pozemskej matky pamätajú sa neraz po celý život. A smieme zabudnúť slová tej, ktorá je Božou Matkou a zároveň našou najlepšou Matkou?

Sedem krát hovorí Mária v Biblii. Len toľko zaznačili inšpirovaní autori. Či to nie je málo? Boh nám dal cez týchto autorov dve najdôležitejšie slová: Matka Boha! Tieto dve slová hovoria všetko. Ostatné si každé veriace srdce môže dopovedať. Dvakrát hovorí Mária k archanjelovi Gabrielovi. Dvakrát hovorí k Alžbete. Najprv prednesie tradičný pozdrav a potom slávny chválospev Magnifikat, ktorý podľa obsahu možno rozdeliť na tri časti. Taktiež dvakrát hovorí Mária k svojmu Synovi Ježišovi. Raz po nájdení v chráme, druhý raz na svadbe v Kane Galilejskej. Raz hovorí Mária k sluhom v tej istej Kane. Toľko inšpirovaní autori.

Ale v priebehu storočí Mária sa zjavila a hovorila k osobám, ktoré si vyvolila. Keď Cirkev zjavenia uznala, sme si istí, že Máriine slová sú autentické. Vtedy majú svoju nadprirodzenú hodnotu a môžeme sa zahĺbiť do obsahu každého slova. A toto si Mária želá. Amen.

33 „AKO SA TO STANE, VEĎ JA MUŽA NEPOZNÁM?” ÚLOHA ROZUMU

Tri body: najprv otázka, potom záležitosť muža a konečne odpoveď Boha. Sú to problémy, ktoré náš rozum nemôže pochopiť. Správne povedal básnik: „Ľudský rozum, ty si malý pred Pánom”. A

hlasnejšie zvolal Pascal: „Mlč, hlúpy rozum, počúvaj Pána!”

33.1 Ako sa to stane?

Mária sa pýta. Je to dobre? Príslovie hovorí: „Neklad' otázky, nebude klamstva!” Áno, ale klamstvo zapríčiní ten, kto odpovedá zle, v rozpore s pravdou, a nie ten, čo sa pýta. Mária kladie otázku anjelovi a cez anjela Bohu. Bolo by bláznovstvom čo len na sekundu pripustiť, že tu mohlo byť klamstvo.

Nie je zlou vecou klásť otázky. Sám Pán Ježiš sa pýtal apoštolov: „Za koho ma ľudia pokladajú? A za koho ma pokladáte vy?” Inokedy sa pýta: „Kde nakúpime chleba...?” Pred zajatím v Getsemani sa dvakrát pýta: „Koho hľadáte?” (Jn 18,7). Pri všetkých otázkach Ježiš vopred vedel, aká bude odpoveď. A predsa sa pýtal. Tí, ktorých sa pýtal, mali rozmýšľať a nahlas vypovedať svoje myšlienky. Nie je zlou vecou klásť otázky.

Najviac sa pýtajú deti. Chcú sa niečo dozvedieť, niečo sa naučiť... Čítať ešte nevedia, preto otázkami vzdelávajú svoj rozum. A aké zaujímavé, naivné, očarujúce sú neraz ich otázky! „Prosím, duchovný otec, prečo Pán Ježiš sa znova a znova rodí? Narodil sa minulého roku. Znova sa narodil i toho roku?” Je možné odmietnuť, vážne sa nezaoberať takouto otázkou? Nie je zlou vecou klásť otázky!

Máriina otázka je v evanjeliu zaznačená ako jej prvé slovo. Otázka bola tak ťažká, že len všemohúci Boh mohol na ňu odpovedať. Bolo to naozaj veľmi vážne. Nedotýkalo sa osudu jedného človeka, jednej rodiny, jednej krajiny, ale celého ľudstva.

33.2 Mária má v rukách celé ľudstvo!

Kto je ona? Mladé dievča. Môže mať štrnásť, pätnásť rokov, býva v chudobnom domčeku. Je sirotou. Obsahom jej života je sústredenosť, práca, modlitba. Skladá sľub čistoty - sľubuje Bohu, že sa nikdy za muža nevydá. Bude žiť v celibáte. Kto ju priviedol na túto myšlienku? Celibát v tejto krajine sa nepokladá za čnosť. Vo všeobecnosti nie je známy. Každé dievča sa musí vydať a musí mať potomstvo. Vyžaduje sa to: treba rozmnožovať počet obyvateľov národa a treba približovať chvíľu príchodu Mesiáša. Bezženstvo a bezdetnosť sú opovrhované.

Dobre, ale Mária je výnimočná osoba. Ona o tom nevie, len Boh to vie. Boh s ňou má zvláštne zámery. Boh jej vnukol, aby zložila sľub a Boh tento jej sľub prijal. „Moje myšlienky nie sú vašimi myšlienkami,” hovorí Boh. Ľudia tak - a Boh inakšie. Dokonca ani Ty, Mária, v tejto chvíli nerozumieš Božím zámerom! Nevieš, že si prišla na svet bez dedičného hriechu. Zakrátko sa o tom dozvieš. Hneď potom čaká Ťa iná nepredvídaná vec. Vieš aká? Manželstvo! Ľudia chcú, aby si sa vydala - i ja to chcem. Ja, BOH!

Mária je zdesená. Boh prijal môj sľub čistoty! Ako môže teraz...? Po sľube čistoty - manželstvo? Či Boh zmenil zámer? Mária, Ty to nerozumieš! Boh to vie! Potrebuješ manžela. On odohrá vážnu úlohu... Boh Ti ho už našiel. V liturgii sa modlíme: „Bože, Ty si v svojej nevýslovnej Prozreteľnosti vybral sv. Jozefa za snúbenca...” Mária, nehovor „nie”, keď Boh hovorí „áno”! Prijmi muža! Boh vie, čo robí!

Jozef! Vieš, Mária, kto je Jozef? Pochádza z kráľovského Dávidovho rodu. Nie je bohatý, ani učený, ale je spravodlivý. Podobne ako Ty aj on zložil sľub čistoty, čiže sľuboval Bohu, že sa nikdy neožení. Ty si sľúbila, aj on sľuboval.

Treba tu zvolať s autorom Apokalypsy: „Veľké a predivné sú tvoje skutky, Pane Bože...” (Zjv 15,3). Naozaj veľké. Naozaj predivné. Jozef má najlepšiu, najsvätejšiu, najpodivnejšiu manželku zo všetkých, ktoré žili alebo budú žiť na tomto svete. Mária má najlepšieho muža na svete! Jozef vie zo zjavenia o Máriinom sľube. Mária vie zo zjavenia o Jozefovom sľube. Celá vernosť tohto manželstva bude záležať na tom, aby sa zachovalo obojstranné panenstvo. V tomto manželstve, hoci nie z tohto manželstva, narodí sa Mesiáš. Zem je pripravená, nebo môže konať.

33.3 Dlh očkávaná chvíľa nadišla.

Boh uskutoční dielo, ktoré bude najvznešenejším dielom na zemi. A pre ľudstvo to bude začiatok vykúpenia.

Boh sa nebude hnevať, ak budeme ľudsky pozerat' a hovorit'. Osoby najsvätejšej Trojice sú čímisi veľmi zaujaté. Otec i Duch Svätý pozerajú na Syna. Syn hovorí: „Hľa, tu som!” (Iz 65,1). Anjeli ticho adorujú. Azda nás budú potrebovať, budú mať pre nás rozkazy?! Boh pozerá na jedného z anjelov. Dáva mu znamenie. V tej chvíli Gabriel stojí pri Bohu. Počúva, pochopil a ... už je na ceste na zem. Ale kam smeruje? Do Ríma? Nie. Do Atén? Nie. Do Jeruzalema? Nie. Smeruje do Nazareta. Je to nevelká dedinka, málo známa, s nemnohými obyvateľmi. V malom domčeku - Mária! Pred ňou stojí anjel, pozdravuje ju. Vzdáva jej poctu, vysvetľuje jej Boží plán. Mária počúva najprv znepokojená, potom prekvapená, napokon užasnutá: dobre počula? Počne a porodí? Príde Mesiáš! Narodí sa a ... z nej sa narodí! Bože! To je nemožné! Sľub čistoty! „Ako sa to stane, keď ja muža...” Neznepokojuj sa, Mária! Mocou Ducha Svätého sa stane zázrak. Počneš a porodíš, panenstvo nestratíš! Tvoj sľub nebude zrušený, bude zachovaný! Ale budeš Mesiášovou Matkou. Matkou a Pannou. A otcom? Bude ním nebeský Otec! Boh je natoľko silný a mocný, aby urobil takýto zázrak. On stvoril zákony prírody, on tieto zákony prírody môže aj zmeniť.

Anjel skončil vysvetľovanie. Samotné jeho meno „Gabriel” znamená „Božia moc”. Táto nekonečná Božia moc pripravila plán a teraz sa pýta na mienku Márie, akoby jej schválenie! Ak Mária povie „áno”, plán sa uskutoční. Je to neslýchaný fakt v dejinách sveta: Stvoriteľ je v svojej činnosti závislý od súhlasu svojho stvorenia!

Ale Boh vie, kto je Mária. Pripravoval si ju od vekov. Vedel, že Mária prijme Boží plán. Rozum zoči-voči tomuto priepastnému tajomstvu bude musieť mlčať. Ale Máriino srdce tu bude pociťovať nekonečnú lásku Boha. Do oceánu tejto Lásky ponorí sa Nepoškrvené Máriino Srdce.

Ľudský rozum, ty si malý pred Pánom! „Kto hovorí, že všetko vie, je blázon a nič nevie.” Žaba v studni nevie, čo je oceán - hovorí kórejské príslovie. Aby rozum mohol pochopiť Boha, musel by byť taký veľký ako Boh. Alebo Boh by musel byť taký malý ako človek. To prvé sa nestane, lebo rozum je a zostane navždy malý. Druhé sa nemôže stať, lebo Boh navždy bude Bohom i vtedy, keby sa do neba vysielali protesty. Teda buď pokorný, malý ľudský rozum! I to, čo vieš, nie je veľa. To, čo v okolitej prírode nepoznáš, toho je veľmi veľa. A čo povedať na to, ak ide o nadprirodzený svet? Tam si nulou. Pokor sa a teš sa, ak tvojej nemohúcnosti prichádza na pomoc viera!

Mária verila, hoci pravdy boli naozaj nepravdepodobné. Nikdy neutekajme od viery, lebo „najväčšou istotou a oporou rozumu je silná a hlboká viera” (Ernest Hello). Amen.

34 „NECH SA MI STANE PODĽA TVOJHO SLOVA!” ĎAKUJME MÁRII

34.1 Anjel skončil.

Povedal a všetko vysvetlil. Pravdy sú hlboké a nepochopiteľné. Mária to vidí. Ale viac sa už nepýta. Verí. Vie, čo chcela vedieť, pozná svoje miesto v Božích plánoch. Akoby na filmovom plátne vidí i svoju úlohu, i svoju zodpovednosť. Vidí aj more utrpenia, ktoré bude musieť prejsť? Anjel zdôraznil slávu jej Syna, jeho veľkosť, jeho večné kraľovanie. Ale nič nehovoril o jeho utrpení, o kríži, o Kalvárii ani o meči, ktorý prenikne Srdce Matky. Vie Mária, čo ju čaká?

Jedno je isté: utrpenie ju neodstraší. To, čo vie, je dôležitejšie. Ide o Božiu slávu, o zničenie kráľovstva temnosti, o vykúpenie ľudských duší... Mária je udivená veľkosťou úlohy. Ale verí a dôveruje.

A čo má odpovedať anjelovi? Staroveký spisovateľ a filozof Pytagoras povedal: „Najkratšie slová 'áno' a 'nie' si vyžadujú najviac času na zamyslenie.” Je to pravda. Ale Mária tu dlho nerozmýšľa. Slovo „nie” u nej neprichádza do úvahy. Boh prichádza s návrhom, Mária je ochotná bez výhrad

prijat tento návrh. Ak premýšľala, dôvod bol celkom iný. Mária sa nazdávala, že Boh s ňou má dva zámery, ktoré sa navzájom vylučujú. Prvý ponúkal Márii sľub panenstva, druhý jej predkladá dôstojnosť materstva. Pretože je prvý zámer splnený a sľub panenstva Boh prijal, ako môže splniť druhý zámer? Anjel jej to zodpovedne vysvetlil a čaká. Mária verí a dôveruje, povie „áno“?

Pozdvihne trochu hlavu, hovorí ticho, ale zdôrazňuje každé slovo: „Hľa, služobnica Pánova, nech sa mi stane podľa tvojho slova!“ Na toto slovo čakalo nebo, zem, celé ľudstvo, minulé i budúce tisícročia... Na toto slovo uskutočnilo sa tajomstvo Vtelenia: Boh zostúpil do ľudského paláca, ktorý si sám pripravil. Začalo sa uskutočňovať vykúpenie sveta!

Keď anjel opúšťal chudobný Máriin domček, vzdal česť Vtelenému Bohu, poklonil sa a vzdialil sa. Mária zostala sama. Nie! Mária vie, že už nie je sama! Je Matkou! Na kolenách zotráva v tichej adorácii Boha, ktorý zostúpil do jej lona, aby na seba vzal ľudské telo. Vo viditeľnom svete vznikne nový svet, nekonečne vyšší od prvého: svet Božej milosti a Božieho milosrdenstva. „Slovo telom sa stalo a prebývalo medzi nami,“ napíše neskoršie sv. Ján (1,14).

34.2 V Ríme vládol cisár Augustus.

Miloval pokoj a porozumenie. Poddaní pokladali jeho nariadenia za veľké dobrodenia a v premrštenom entuziazme vzdávali mu božskú úctu. V cisárovom mramorovom paláci konali sa zasadania, porady, vydávali sa rozhodnutia. Nikto nevedel, že v Nazarete, malom galilejskom mestečku, sa stala udalosť nekonečne väčšia než najdôležitejšie rozhodnutia Augusta a jeho poradcov. Boh píše dejiny ináč ako ľudia. Nie meno Augusta, ale meno Márie bude cez veky vyslovované s úctou. Nie pred Augustom, ale pred Synom Márie bude sa skláňať každé koleno na nebi, na zemi a v podsvetí (Mt 2,11).

34.3 Nech sa stane...

Latinské slovo „fiat“ sa stalo slávnym. Na počiatku povedal Boh: „Fiat lux“ - nech je svetlo! A bolo svetlo! Na druhý deň stvorenia Boh povedal: „Fiat firmamentum“ - nech je obloha nad vodami! A vznikla obloha. Tu hovorí Mária: „Fiat mihi...“ - nech sa mi stane... A Slovo sa telom stalo! Keby Mária - je to vec nemysliteľná, ale napriek tomu predstavme si ju - bola povedala „nie“, nemali by sme Ježiša! A všetky nekonečné poklady, ktoré nám Ježiš vyslúžil, boli by nám neznáme, neexistovali by pre nás. A my ožobračení, poranení, pozbavení práva na nebo, chodili by sme ako slepí tuláci v temnej noci, s rozpakmi v duši, so znamením Božej kliatby na čele. A dodnes by sme volali: „Roste nebesia z výsosti a oblaky pršte Spravodlivého...!“ Keby Mária povedala „nie“.

Ale povedala „fiat“ - „áno“! Nech sa mi stane, Bože! Či sme schopní pochopiť, čo Mária týmto jediným slovom pre nás urobila? Keď nám niekto poslúži, keď nás zachraňuje v nebezpečenstve, keď podá kúsok chleba - ďakujeme. Či sme schopní poďakovať Márii za to, čo nám dala, keď povedala svoje pokorné „fiat“? Dala nám Boha - Ježiša a s Ním a cez Neho dala nám Cirkev, sväté sviatosti, milosť odpustenia, milosť prijatia za Božie deti, milosť vytrvania a večnej spásy!

34.4 Pozerajme na Poľsko.

Nedávno sme oslavovali tisícročie kresťanstva. Pripomínali sme si, čo nám dal Kristus v priebehu tohto tisícročia. Všetci sme spoločne súhlasili: dal nám silu a oduševnenie. Dal nám nádej na prežitie ťažkých období nášho života. Kristova viera nás priblížila k Západu. Dala nám najvynikajúcejších bojovníkov za pravdu, slobodu, spravodlivosť, osvetu a kultúru. Dala nám sv. Vojtecha, dvoch sv. Stanislavov, sv. Kazimíra, sv. Jadvigu ... Dala nám kresťansky mysliacich básnikov: Kochanovského, Mickiewicza, Slowackého, Krasinského, Norwida, Wyspianskeho... vojvodcov: Zulkowského, Sobieskeho, Kosciuszka... „Polonia semper fidelis“ - Poľsko vždy veriace, vždy verné. Je predvojom kresťanstva. My sme si tie tituly nedali! Iní nám ich dali! To, čo je v našom národe šlachetné, pekné a veľké - to je Kristovým dielom! To je zároveň aj dielom Márie, ktorá nám

dala Krista: „Fiat!” Nech sa mi stane! V roku 1920 o. Skorupka povedal tieto pamätne slová: „Najsvätejšia Panna, patrónka a Kráľovná poľského ľudu, nedopuť, aby zahynul národ, ale svojou modlitbou a prosbou vypros u Boha milosť zázraku.” Vyprosila! Iný ctihodný kňaz povedal: „Neverím, nemôžem uveriť, žeby zahynula Cirkev v Poľsku! Matka Božia čenstochovská to nedovolí!” Hans Frank, gubernátor v Poľsku počas druhej svetovej vojny, údajne povedal: „Dokiaľ bude Čierna Pani vládnuť na Jasnej Hore, dovtedy nikto nedokáže zničiť poľský národ.”

Koľko ľudí už načieralo čerstvú vodu zo žriedla? Žriedlo dáva, neustále dáva.... Ale nikdy nepočuje slovo „ďakujem, ďakujeme”. Kto spočíta, čo Mária dala a neustále dáva, čo všetkým dáva?! Začalo to vo chvíli, kedy povedala anjelovi: „Fiat!” - Nech sa mi stane... A počas mnohých storočí jej požehnané ruky sú plné milostí. Všetci môžu čerpať. - Ale nezabúdajme, náš Sienkiewicz povedal: „Len šľachetné duše ďakujú, podlé nevďakom platia!” Zapišme sa medzi šľachetných. Amen.

35 „HĽA, SLUŽOBNICA PÁNA” VERNOSŤ

35.1 Pánova služobnica!

Mária hovorí tieto slová bez zaváhania, povedal by som: bez zajakania. Keď neskoršie v Lurdoch bude chcieť povedať: „som Nepoškrvené Počatie”, hlas sa jej bude akoby zadržávať. Všetci sú tej mienky. Máriu veľa stálo toto vyznanie jej dôstojnosti i veľkých privilégií, ktoré dostala z Božej milosti. Je a chce byť „Pánovou služobnicou”. A táto jej služba bude ocenená, lebo nič nie je malým ani ľahostajným, ak sa robí pre Boha. „Slúžiť Bohu znamená kraľovať” (Rímsky pontifikát). Tu je „služobnicou”, potom bude „Kráľovnou”!

Sám Pán Ježiš nám dáva príklad dokonalej vernosti v Božej službe. Verne plní zákon svojho Otca. Poslúcha ho. „Robím vždy to, čo sa jemu páči” (Jn 8,29). A to i vo vzťahu k ľuďom „ešte nikoho nesklamal”, píše Sigrid Undsetová. Prišiel nie preto, aby sa jemu slúžilo, ale aby on slúžil. A slúžil verne, svedomito. Aj katov poslúchal, keď dovolil, aby ho pribili na kríž. Niet sa čo diviť, že v posledných chvíľach života hovorí o sláve, ktorú si zaslúžil (Jn 17,1-5).

Sú ľudia, ktorí slúžiac druhým, zároveň slúžia Bohu. Verní ľuďom a verní Bohu. Sv. Zita - tichá, skromná, poslušná, pokorná. V dome bohatého kupca Fatenelliho prijala službu, keď mala dvanásť rokov. A verne v tomto dome slúžila štyridsaťdva rokov, to znamená do smrti. Pracovala pre ľudí i pre Boha! Dnes je na oltári. Na hrobe inej pomocnice v domácnosti je napísané: „Čisté srdce a verná duša dvíhajú prostého sluhu do kráľovskej hodnosti!” „Slúžiť” znamená „kraľovať”.

35.2 Či všetci tomu rozumejú?

Ktosi sa podujal na dosť ťažkú úlohu. Vypočítal, čomu človek venuje dlhý čas ľudského života. Človek, ktorý prežil na zemi sedemdesiat rokov - podľa tohto počítania - venoval vzdelávaniu šesť rokov, na rozhovory štyri roky, na rôzne behania päť rokov, šesť rokov strávil pri jedení, osem rokov na rôzne rekreácie a zábavy, štrnásť rokov venoval práci a dvadsať štyri rokov spánku. Pretože pri tomto vypočítavaní nespomína sa Boh, zaraďme tam nedeľnú sv. omšu a päťminútovú modlitbu ráno a večer. Spolu je to päť mesiacov. Ako málo. Za sedemdesiat rokov - pre Boha len päť mesiacov! A konečne - či naozaj ten čas je rezervovaný len pre Boha? Lebo to poznáme: práve vtedy, keď sa máme modliť, tak často dôležitejšie veci nás odvolávajú kdesi inde. Vravel mi môj priateľ: „Nedeľa je jediným dňom, kedy môžem trochu pracovať vo svojej záhrade!” Celkom kľudne som mu odpovedal: „Boh ti dáva stošesťdesiatosem hodín v týždni a ty nedáš Bohu ani jednu hodinu?” Zahanbil sa. A odvtedy každú nedeľu chodí svedomito na sv. omšu. Ale niekedy je to horšie, ba dokonca celkom zle.

35.3 Žijeme, aby sme slúžili Bohu.

Čo znamená slúžiť? Bohu treba čosi dať. Ale čo? A ako? Človek má toľko a len to, čo dostal. Boh nám dáva čas a chce, aby sme dobre využili tento čas, aby sme ho Bohu dali. To je Božia služba. Bohu môžeme slúžiť dokonca aj vtedy, keď pracujeme, chodíme, odpočívame. „Či jete, či pijete, či už čokoľvek konáte, všetko konajte na slávu Božiu!” (1 Kor 10,31), odporúča a radí sv. Pavol. A náš František Karpiński pekne napísal: „A keď budeme usínať, nech Ťa aj náš sen chváli!” Aj sen!

Keď máme dobrý úmysel - a Mária ho mala - celý čas nášho života môžeme dať Bohu. Mária vedela, že Boh existuje. Nebolo jej ťažko byť vernou Pánovou služobnicou!

Vernosť plní u človeka trojakú úlohu: a) napráva chyby minulosti, b) posväcuje prítomnosť, c) pripravuje svetlú budúcnosť. To platí pre každého človeka. Mária je výnimkou. U nej je vernosť iná.

Mária svojou vernosťou posväcovala prítomnosť a pripravovala si slávnú budúcnosť. Ale svoju minulosť nepotrebovala naprávať. Rozumieme tomu dobre. Máriina minulosť nikdy nebola poškvrnená. Nad každým novonarodeným dieťaťom kňaz sa modlí pri sv. krste: „Bože,... zbav toto dieťa dedičného hriechu...”. Tieto slová nijaký kňaz nad Máriou nemusel prednášať. Mária posväcovala iba svoju prítomnosť. Nevidíme tu žiadne pochybnosti. Všetko, čo má, odovzdáva Bohu. Po ničom netúži, neukrýva v sebe žiadne zvláštne želania. Túži jedine Bohu slúžiť, jej jediným bohatstvom je zriecť sa všetkého pre Boha. Nič nedal, kto všetko nedal. Mária dáva všetko: služobnica Pánova!

35.4 Znova pozeráme na Poľsko.

Pripomenuli sme, že bolo „vždy verné”! Nikto nehovorí: „služobnica”, ani „kráľovná”. Ale „verná”. Bolo verné a chce takým zostať. Hovorí to ústami svojich detí.

V roku 1936 poľská akademická mládež takto sformovala na Jasnej Hore svoju vieru: „Započúvaní do mocných hlasov našej minulosti, zahľadení na svetlé obrazy národnej slávy, pevne veríme, že naša milá vlasť len vtedy bude šťastná a silná, keď pri Márii a jej Synovi vytrvá na veky ako najlepšia dcéra.” Bolo tam asi dvadsaťtisíc príslušníkov akademickej mládeže. Jasne vyznali svoju vieru. A potom predniesli svoj sľub: „Sľubujeme, že vždy a všade budeme stáť pri sv. viere katolíckej Cirkvi, že budeme synovsky poslušní Apoštolskej stolici. Sľubujeme, že budeme brániť našu vieru a podľa nej riadiť svoj osobný, rodinný, spoločenský, národný a štátny život!” Slovo ako zlato! To bola poľská mládež. Za ňou išiel a s ňou sa spájal celý národ, všetky stavy: obchodníci, remeselníci, roľníci, vedci, jednoduchí ľudia... Všetci s heslom: Budujeme Kristovo Poľsko!

O desať rokov neskoršie, v roku 1946, začalo sa uvažovať nad všetkými doterajšími sľubmi. Nad tými, ktoré predniesol Jan Kazimierz pred tristo rokmi, uvažovalo sa i o tých, ktoré proklamovala akademická mládež. Ustanovil sa zvláštny program: Deväťročná novéna a modlitby za obnovu všetkých obyvateľov v poľskom Máriinom Kráľovstve. Išli i prešli roky tejto Novény. Prežili sme poľské Milénium, vstúpili sme do druhého milénia... Ako deti Máriinho Kráľovstva môžeme zabudnúť na tú, ktorá bola a chce byť našou Kráľovnou? Čas uteká, vkus sa mení, obdobia roka po sebe nasledujú - a ty zostávaš, napísal ktosi. Či nie je dôležité zaoberať sa tým, čo zostane a má večne žiť? Za chvíľu práce - večné šťastie, kde je taký patrón, zamestnávateľ, ktorý tak platí?

Mária verne slúži. Dnes je na takom stupni slávy, na akom nie je žiaden svätý, ani žiadny z anjelov. U Márii všetko je pozlátenou korunou! Jej myšlienky, jej túžby, jej slová, činy, zásluhy, privilégia... Slúžiť znamená kraľovať! „Sviatok korunovania Márie je sviatkom spravodlivosti,” píše o. Monsabré. A o. Maximilián Kolbe opakoval: „Nebojme sa priveľmi milovať Nepoškvrnenú, pretože nikdy nedosiahneme tú lásku, akú k nej mal Ježiš Kristus!”

Najprv slúžiť, potom kraľovať. Korunovaná Služobnica ukazuje nám cestu do slávy. Nedopustíme, aby milé slová „verné Poľsko” boli iba frázou. Amen.

36 MÁRIA VOŠLA DO DOMU A POZDRAVILA ALŽBETU POKOJ

36.1 Mária pozdravila.

Aké boli slová tohoto pozdravu? My zdravíme: „Dobrý deň“, „Pán Boh pomáhaj“, „Daj Boh šťastia“, „Pochválený buď Ježiš Kristus“. Žiaden tento pozdrav nepovedala Mária. Zaiste pozdravila Alžbetu tak, ako prikazoval židovský zvyk. Tak ako neskoršie pozdravil Pán Ježiš apoštolov: „Pokoj vám!“ Po židovsky: „Shalom“. Arabsky: „Salamalek“. To znamená: „Pokoj nech je s tebou“. Veľmi pekný pozdrav. Ten, ktorý nás pozdravuje, v jedinom okamihu týmto jediným slovom chce nás preniesť do nadprirodzeného sveta.

Máriin pozdrav zapríčinil u Alžbety dve zázračné udalosti: a) „Dieťaťko s radosťou poskočilo v jej lone“, bolo očistené od prvotného hriechu a dostalo posväcujúcu milosť; b) sama Alžbeta dostala svetlo Ducha Svätého, ktorý jej zjavil preveľkú Máriinu dôstojnosť, preto zvolala: „Skade mám to šťastie, že Matka môjho Pána prichádza ku mne?“ (Lk 1,43). Mária nič nepovedala o svojom rozhovore s anjelom a Alžbeta vie všetko!

Pokoj nech je s tebou! Keď hovoríme o pokoji, myslíme predovšetkým na ten pokoj, ktorý nasleduje po skončení vojny. Vojna. Poznáme tento brutálny ľudský vynález. Pripusťme však, že by nikde nebola vojna - či čas bez vojny je už pokojom? Niektorí si myslia, že áno. Mýlia sa. Lebo musí byť ešte pokoj medzi susedmi, v rodine, vo svedomí, pokoj vo vzťahu s Bohom. Keď niet vojny, môžeš byť v nepriateľstve s Bohom, a teda nemáš pokoj. Správne povedal o. biskup Klepacz: „Opravdivý pokoj je ovocím spravodlivosti a rešpektovania mravných príkazov.“ Pápež Benedikt XV. dal Márii titul Kráľovná pokoja. Máriin pokoj je Kristov pokoj, ktorý je bohatší než ten, na ktorý ľudia najčastejšie myslia.

36.2 Pozdravila Alžbetu.

Pokoj, ktorý žičila - to bol Boží pokoj. Máš Boh je Bohom pokoja. Pán Ježiš tento pokoj prial apoštolom, kňaz pri sv. omši nahlas hovorí: „Pokoj Pánov nech je vždy s vami!“ A keď spoločne hovoríme s celebrantom „Baránok Boží“, na tretí raz hovoríme „daruj nám pokoj“. Keď kňaz prichádza k chorému do domu, jeho prvé slová sú: „Pokoj tomuto domu.“ Všetky tieto žičenia - Boha, Cirkvi, kňaza - budú bez výsledku, ak k vytvoreniu tohto pokoja my sami nepriložíme ruky. Pokoj na svete je vtedy, keď národy medzi sebou nebojujú, Boží pokoj je v srdci človeka vtedy, keď duša tohto človeka žije v priateľstve s Bohom. Tam, kde je v duši hriech, vzdor, neposlušnosť, do takej duše nepríde Boh pokoja a neprinesie tam svoj pokoj. Preto hovorí Sv. písmo: „Bezbožní nemajú pokoja“ (Iz 48,22). Bezbožní môžu sto krát opakovať slovo „pokoj“, opravdivý pokoj v duši nebudú mať tak dlho, dokiaľ ich duše budú znepriatelené s Bohom.

36.3 Pokoj srdca

Staroveký pohanský filozof Platón povedal pekné slová: „Pokoj srdca je rajom človeka.“ Treba sa diviť, ako mohol byť pohan tak blízko pravde. Predsa nebol pokrstený, nepoznal katechizmus, nevedel, čo je milosť, nepoznal Krista ani jeho Cirkev, nepoznal sv. sviatosti. Ale bol rozmýšľajúcim človekom. Mal rozum a ten rozum vedel využiť. Mal svedomie, bol mravný, mal prirodzenú etiku, a tá etika - povedal by som prirodzená teológia - ponúkala mu pekné myšlienky, ktoré odovzdal ľudskému potomstvu. Naozaj, Platón nepoznal prostriedky, ktoré nám nechal Kristus, aby sme získali pokoj srdca, ktorý sme nemali alebo ktorý sme stratili - no správne ocenil pokoj duše. Pokoj srdca je rajom človeka. A teda nevystačia peniaze, perly, bohatstvo... Nevystačia radosti celého sveta, sláva, vyznamenania, rády... Jediné Boh môže dať opravdivý pokoj a skutočný raj ľudskému srdcu!

36.4 Smrť

Ak sa teraz opýtame, či srdce precitovalo najviac šťastia a v čiom srdci bolo najviac pokoja, tak naše oči sa obracajú k Márii. „Verná Pánova služobnica” ani na chvíľu sa nevzdialila od Boha. Potvrdil to anjel, keď povedal: „milosti plná, Pán s tebou”. Koľko šťastia, koľko pokoja bolo v jej srdci!

A keď prišla smrť, keď sa Mária rozlúčila so svetom, či sa niekto modlil: „Odpočinutie večné, daj jej, Pane, nech odpočíva v pokoji”? Nie! Ten pokoj, ten raj, ktorý Mária mala na zemi, ten sa predĺžil a dostal rozmer večnosti. Po smrti Mária nemala iný život. Má ten istý Boží život ako na zemi, len ho žije iným spôsobom. Na zemi život s Bohom nazývame životom milosti. V nebi ten istý život nazývame životom slávy. I v živote milosti, i v živote slávy je ten istý Boh. Rozdiel je len vo videní. Tu vidíme nejasne, akoby v tieni. Tam vo večnom svetle z tváre do tváre (1 Kor 13,12). Sv. Terézia Ježiškova hovorí ako hlboký teológ: „Nevidí sa mi, že by som mala po smrti mať niečo viac, ako mám teraz. Uvidím Boha, to je pravda. Ale že budem s ním? Ja som s ním úplne už teraz na zemi!”

Mária vošla do domu a pozdravila Alžbetu. Keby Mária prišla tu k nám, do nášho kostola, do našej kaplnky, pravdepodobne povedala by tie isté slová: „Pokoj nech je s vami!” A my? Čo by sme odpovedali? Azda len toľko: „Kráľovná pokoja, vitaj! Kráľovná pokoja, prihovárať sa za nás a pritiahni nás k sebe!” A Mária ako Matka priblížila by sa ku každému z nás. Tu by povedala: „Vydrž!” Inde: „Viacej pokory!” Lebo pokorným Boh dáva milosť. Niekde inde by azda povedala: „Utekáš od spovednice? Škoda. Môj Syn vám preto nechal túto sviatosť milosrdenstva, aby ste mohli znova nadobudnúť stratený pokoj. Choď ku kňazovi!” Táto Máriina návšteva obnovila by nás na duchu, nikdy by sme na ňu nezabudli!

Rovnako nezabudnime: ak chceme mať Boha vo večnosti, musíme ho mať už tu, na zemi. Poznáme vyznanie sv. Augustína: „Nespokojné je moje srdce, Bože, kým nespočinie v tebe”. Bez Boha niet pokoja ani v časnosti, ani vo večnosti. Pokoj nech je s vami. Amen.

37 „VELEBÍ MOJA DUŠA PÁNA!” CHVÁLY

37.1 Alžbeta odpovedá

Mária zastala pred Alžbetou a pozdravila ju. A Alžbeta odpovedala: „Skade mám to šťastie, že Matka môjho Pána prichádza ku mne?” (Lk 1,43). Istý spisovateľ hovorí: „Mária musela byť veľmi prekvapená, keď videla, že jej najtajnejšie tajomstvo je známe.” „Matka môjho Pána. Čiže nazýva ma Božou Matkou!” Z veľkej pokory Mária nemyslí na tento titul. Dnes počuje tieto slová po prvý raz - a je to slovo pravdivé - a cez tisícročia ho budú opakovať.

„Matka môjho Pána!” Alžbeta je skvelá v týchto slovách. Treba to ešte objasniť? Tieto slová hovoria, že Mesiáš už prišiel. Nie je on zemskej kráľom, ale Bohom. Týmto vyznaním Alžbeta predišla apoštolov, učiteľov Cirkvi, všeobecné koncily. V roku 431, na koncile v Efeze, bol odsúdený Nestórius za to, že nechcel uznať Máriu za Božiu Matku. Alžbeta túto pravdu viery uznáva ešte pred jej vyhlásením za dogmu. Na Alžbetine slová Mária dáva veľmi pokornú a skromnú odpoveď. Nič nehovorí, čo by ju mohlo povýšiť v očiach Alžbety, ale všetku slávu pripisuje Bohu. Táto Máriina odpoveď je najkrajšia zo všetkých hymnov, aké kedy boli prednesené. V tomto hymne je toľko viery, zbožnosti, šľachetnosti. Opakujme tento hymnus s Máriou. Začína sa slovami „Velebí duša moja Pána”, latinsky krátko povieme: Magnifikat. Kňazi ho recitujú každý deň v breviári a teda niekoľko stotísíc krát modlia sa ho denne kňazi katolíckej Cirkvi. Keď francúzsky básnik Claudel vošiel do parížskej katedrály Notre-Dame, práve sa tam spieval Magnifikat. Urobil naňho taký silný dojem, že sa obrátil! Sv. Grignon de Montfort hovorí: „Magnifikat je jedinou modlitbou, jediným dielom, ktoré zložila Mária, či skôr zložil ho Ježiš, pretože On hovoril cez jej ústa.”

37.2 „Velebí duša moja Pána“

Veľbiť je niečo iné, ako modliť sa. Veľbiť Boha znamená: niečo mu pridávať, zväčšovať ho. Ale či je to možné? Predsa Boh je nekonečne veľký, ako je možné urobiť ho ešte väčším? Žiada to Boh? Či toto zväčšenie má uskutočniť človek, biedne, slabé a hriechne stvorenie? Boh nekonečne veľký - človek nekonečne malý. A veľkosť Boha mala by byť závislá na človekovi? Zdá sa, že je to ťažká otázka, ale je menej ťažká, než by sme si mysleli.

„Velebí duša moja Pána!“ To znamená, že sa usilujem, disponujem dušu tak, aby som pridal Bohu na sláve. Táto sláva je dvojaká: vnútornú slávu má Boh v nekonečnom stupni a túto slávu nikto nemôže zväčšiť, ale vonkajšiu slávu môžeme zväčšiť. Zväčšujeme ju vtedy, keď pracujeme na tom, aby viacej ľudí Boha poznalo, aby Ho viacerí ctili, vebili, milovali. Viacej je Boh oslávený vtedy, keď mu spieva päťsto osôb ako vtedy, keď ho oslavuje len desať osôb.

Mária je Matkou všetkých ľudí. V tej chvíli to ešte nevie. Ale Boh to vie a Boh ju riadi a vnuká jej primerané slová. Jej Syn, Ježiš, zverí jej pod krížom celé ľudstvo. Všetci ľudia budú jej deťmi. Vtedy Mária porozumie, že všetky jej deti majú tak ako ona oslavovať Boha. Lebo všetky od Boha vyšli a všetky sa majú k Bohu vrátiť. Tak chce Boh a jej deti budú len vtedy šťastné, ak urobia to, čo chce Boh!

37.3 „Velebí duša moja Pána!“

Mária tu hovorí o svojej duši, ale teraz v nebi myslí na duše všetkých svojich detí. I ty Peter, Ján, Ignác, i ty Cecília, Lucia, Izabela - vy všetci máte duše. Duša každého a každej z vás má oslavovať Boha. I duša vášho priateľa, suseda, kolegu v práci, duše členov vašich rodín... Máte apoštolskú dušu. Čo robíte, čo ste urobili v tom smere, aby duše všetkých ľudí vebili Boha?

Veľbiť Boha je niečo viac ako odprosovať, ďakovať, prosiť. Veľbiť - znamená uznať v Bohu najvyššiu vládu a najvyšší majetát, uznať na ňom svoju absolútnu závislosť.

Celá príroda oslavuje Boha svojím spôsobom. Slnko svojou žiarou oslavuje Boha, hviezdy svojím počtom, hory svojou veľkosťou, kvety svojou pestrofarebnosťou a vôňou, more hukotom svojich vln - ale tieto stvorenia nič nerozumejú. Jedine človek je schopný uznať Boží majetát a vzdať Bohu úctu. Má to robiť ako kráľ stvorenia, celého tvorstva vo svojom vlastnom mene i v mene celej nerozumnej prírody.

Keď v kostole opakujeme: „Nech je pochválený Boh, nech je pochválené jeho sväté meno, nech je pochválený Ježiš Kristus, jeho presväté meno a najsvätejšie Srdce, nech je pochválený Duch Svätý Tešiteľ!“ - cítime, že hovoríme Bohu najkrajšie a najmilšie slová.

Či celý náš život, ako život Márie, nemôže byť veľkým hymnom chvály, zvelebenia?

Urob, Mária, aby sa celý katolícky svet sústredil okolo Teba a aby sme spolu s Tebou prednášali: „Velebí duša moja Pána!“ Amen.

38 „A MÔJ DUCH JASÁ V BOHU, MOJOM SPASITEĽOVI“ SVEDOMIE

38.1 Máriina radosť!

Musí byť odôvodnená, opravdivá, lebo sama o nej hovorí - a Mária hovorí pravdu.

a) Ako sa u nej prejavuje radosť? Niektorí ľudia, keď sa radujú - tancujú, skáču, spievajú, pijú, znova tancujú... Chromý, ktorého sv. Peter uzdravil pri bráne svätyne, vyskočil, vošiel do chrámu a skákal od radosti (Sk 3,8). Mária sa podobne tešila? Nie. Máriina radosť bola tichá, šľachetná, Božia. Bola to radosť v duchu. Duch bol naplnený radosťou. „Zaplesal duch môj...“

b) A príčina radosti? Či vyhral jej lós na lotérii? Skončila sa chudoba? U nej radosť vyvierala z iného prameňa! Z rozhovoru s anjelom sa dozvedela, že môže Bohu poslúžiť, že Boh ju potrebuje, že potrebuje jej službu. A ona súhlasí. Stade vyvierá jej radosť pre Boha a zároveň je to i radosť

pre ňu. Boh sa teší (hovoríme našim ľudským jazykom), lebo našiel Matku. Mária sa teší, lebo bude spolupracovať s Bohom. Ale teší sa nielen Mária. Bude sa tešiť celý svet a žriedlom tejto všeobecnej radosti je Boh. Bez Boha niet opravdivej radosti, tak ako bez slnka niet jasného dňa! „V srdci tých, ktorí milujú Boha, je vždy jar,” hovorí sv. farár arský. Mária mimoriadne zdôrazňuje túto pravdu: „Zaplesal duch môj v Bohu, Spasiteľovi mojom.” Doteraz bol Boh Stvoriteľom, teraz bude Spasiteľom. A Mária bude jeho Matkou. Ako je zdôvodnená radosť tejto Matky!

c) Dobré, ale či Ty vieš, Mária, že Tvoj Syn bude zradený, predaný, že bude pokorený, vysmiaty? Vieš, že bude Mužom bolesti, že priklincujú jeho ruky a nohy, že mu spočítajú kosti? Vieš, že zomrie ako zločinec najnehanebnejšou smrťou? Vieš, že Ty budeš najviac trpieť spomedzi všetkých matiek? Vieš, Mária, čo Ťa čaká?... Viem, viem - odpovedá Mária. Povedala som Bohu: „Nech sa mi stane ...” - a slovo neodvolávam. Syn v utrpení zomrie, ale svet bude vykúpený! Preto sa teším. Túto radosť mi nikto nevezme. Potvrdzujú sa slová sv. arského farára: „V srdci tých, ktorí milujú, je vždy jar.”

38.2 Naša radosť

Môžeme si aj my získať a zaistiť opravdivú radosť? Zaiste! Len treba pamätať, že opravdivá radosť srdca môže byť jedine tam, kde je Boh. To je celý problém. Človek je domom, kde má bývať Boh. Tragédia je v tom, že do domu sa tisnú iní nájomníci, sú traja: pýcha, zločin, peniaze. Pýcha: úplne vylučuje Boha. Len pokorným Boh dáva milosť. K pyšným sa nepribližuje. Zločin: v každom zločine prejavuje sa vo väčšom alebo menšom množstve a stupni pýcha, vzdor a neposlušnosť - stádo, ktoré pasie diabol. A peniaze: je to dobrá a užitočná vec, lebo treba žiť. Ale keď je peňazí trochu priveľa, človek nie vždy môže odohnať pokušenie a vtedy si kupuje malé radosti, ktoré nemôžu dať opravdivé šťastie. Čo znamená všetok vedecký pokrok, univerzitný diplom, všetky vynálezy a prostriedky, ktoré vytvárajú luxus a blahobyť, ak chýba Boh?

Sú rôzne žriedla svetla na svete: svieca, nafta, plyn, elektrické lampy... Hoci by sme ich všetky naraz zažali, neurobili by sme z noci jasný deň. Slnko musí existovať! Vtedy všetci nielen svetlo majú, ale prebúdza sa na svete aj život. Kvety, stromy kvitnú, zem vydáva svoje plody. Čím je slnko pre svet, tým je Boh pre duše. Malé radosti môžu vystačiť iba tým, ktorí sú krátkozrakí. My pozeráme ďalej: okom zdravého rozumu a viery pozeráme hlbšie! Naš dom dáme Tomu, ktorý má na neho prvé právo. A všetkých nevolaných nájomníkov vyhodíme von.

38.3 Rozum a viera

Pridajme k tomu ešte jedno slovo: svedomie, každý z nás ho má. Hlas svedomia súdi naše dobré i zlé skutky. Chváli nás, keď niečo dobré urobíme. Vystríha nás, keď chceme urobiť niečo zlé. Týra nás výčitkami, keď sme privolili na zlý čin. Nech si

ktokoľvek a kdekoľvek, vždy nosíš svedomie v svojej duši. Cicero, pohan, hovorí: „Keby niekto chcel utiecť pred svojim svedomím, najprv by musel utiecť od seba samého a zrieť sa vlastnej prirodzenosti.”

Prečo hovoríme: „človek bez svedomia”? Lebo sú takí, čo bez škrupúl robia zle. Takí, čo ako divá zver po zožratí svojej koristi spokojne spia. To sú ľudia degenerovaní, nenormálni. U zlých ľudí, podľa miery ich zločinov, slabnú alebo celkom umlknú výčitky svedomia, „srdcia zločinom obťažené zločinu sa neboja” - povedal Slowacki.

Sú ľudia so „širokým” svedomím. Uznávajú Boží i cirkevný zákon, ale pridávajú k nim svoje vlastné komentáre a vykladajú si ich podľa vlastného názoru. Časom zákon úplne ignorujú a to zvlášť vtedy, keď chýba ochota splniť ho alebo to vyžaduje osobný záujem. „Nezabil, nepodpálil” - čo mu možno vyčítať? Široké svedomie.

Hľa, príklad: v období pôstu misionár v Mexiku ide cez les do kaplnky. Z krovia vyskočí bandita, revolver v ruke, kričí: „Peniaze alebo život!” Ale keď si uvedomil, že je to kňaz, zmení tón a hovorí: „Prosím, odpusťte!” Misionár: „Prepáčte, ale nemám pri sebe ani groša. Ale môžem vám ponúknuť

cigaru.” „Nie, nie,” hovorí bandita, „ja v pôste nefajčím. Je to čas pokánia!” V pôste nefajčí, lebo je to čas pokánia. Ale napadnúť ľudí s revolverom je slobodné! Ako nazvať také svedomie?

Nič nie je tak dôležité v duchovnom živote ako formovanie vlastného svedomia, Boží hlas. Treba ho poslúchať. Neslobodno nič robiť, čím by sme tento hlas prekričali, zahlušili. Dávať do súladu tento hlas s Kristovou náukou - to je naša každodenná úloha. Ako podľa slnka nastavené hodiny najpresnejšie ukazujú čas, tak náukou Evanjelia vedené svedomie najlepšie ukazuje cestu k opravdivej radosť. Toto hovorí istý spisovateľ (J. Klug): „Neprehovárajte svoje svedomie prevrátenými rečami... Nepredávajúte svedomie za zlato a vyznamenania, za tituly a rady, za dobré postavenie!”

Od hodnoty svedomia závisí celá hodnota človeka. V živote deptané a znásilňované svedomie nielenže nedáva zdravú radosť, ale sa pomstí! Treba sa pozrieť na umierajúcich ľudí, lebo svedomie sa najčastejšie pred smrťou hlási o svoje práva.

Druhá svetová vojna, rok 1940. V Nowogródsku Nemci postrieľali jedenásť rehoľníc. Za čo? Za to, že boli Poľkami a rehoľnicami. Rehoľnice nežijú. Všetko v poriadku. Ale svedomie dobiedza, hryzie, po dvadsiatich siedmich rokoch. On dal rozkaz. On vykonal masaker nevinných rehoľníc. Teraz pred skonom svedomie znepokojuje, prosí lekára, aby zistil, aké to boli sestry, aká kongregácia, prosí o odpustenie i o modlitby pre seba; aby nemecký národ našiel Boha a aby sa viac nestali podobné zločiny. - A sestry? Boli to poľské sestry nazaretanky. Odpustili! Aj Boh odpustil?

Zo všetkých ľudí, ktorí žijú alebo budú žiť na svete, Mária mala najkrajšie svedomie. Biele ako sneh. Čisté ako kryštál, jasné ako svetlo slnka. Mária najlepšie vedela, že opravdivá, zdravá radosť môže vyvierať len z čistého svedomia.

„Najväčším šťastím je čisté svedomie,
pretože ľuďom nik ho vziať nemôže.

Ono je cennejšie než drahé kamene,
jeho odmenou je Božie kráľovstvo.

Na nič je bohatstvo, na nič je zlato, prepych,
keď v duši chýbajú pokoj a čnosť.”

Daj, Mária, aby sme žili tak, ako hovorí katolícky básnik:

„Hoci o hlade, hoci o chlade,

len nech som vždy so svedomím v zhode.” Amen.

39 „ZHLIADOL NA PONÍŽENOSŤ SVOJEJ SLUŽOBNICE” POKORA

39.1 Zhliadol

Vidí Boh? Áno. Lepšie ako my. V tme nevidíme. Potrebujeme svetlo. Po čase potrebujeme okuliare, zväčšovacie sklá, aby sme niečo videli. A napriek tomu nevidíme to, čo sa skrýva v dušiach našich blížnych. Boh vidí najdrobnejšie veci: všetky chrobáčky na zemi i najväčšie hviezdy, každý papršlek slnka i najvnútornejšie hnutia ľudského srdca. Nič sa neskryje pred Božím okom!

Ako našiel Máriu? Medzi toľkými miliónmi ľudí. Mladú a neznámu pannu objavil v Nazarete, konečne, nemusel ju hľadať. Poznal ju od vekov a od vekov na ňu myslel. A keď na ňu pozrel v čase, v tomto pohľade bolo toľko úprimnej dobroty a radosť... Nie! Nebola a ani nikdy nebude taká druhá osoba, ktorá by toľko radosť urobila Bohu!

Mohli by sme sa čudovať - mladá, jednoduchá panna, neznáma a neskúsená. Toľko vynikajúcich žien bolo v Palestíne i mimo Palestíny. Biblia pozná Juditu, Esteru, Deboru, Rút... boli ženy, ktoré mali v Písme zbehlých mužov, ženy a dcéry slávnych mužov, veľkňazov, miestodržiteľov... Nemohol si, Bože, vybrať jednu z nich? Vybral si si chudobnú, neznámu... Môžeme vedieť prečo?

Boh nám to nepovie. Ale nám postačí pozrieť na Máriu. Je osobou, ktorá vie rozmýšľať. Mohla byť pyšná, keď k nej prišiel anjel a pozdravil ju: „Zdravas, Mária!” Mohla byť pyšná, že spomedzi toľkých miliónov ona bola vybraná na najvznešenejšiu úlohu. Nie. Nikdy nebude pyšná. Vie

rozmyšľať: vidí, že Boh sa tak veľmi ponizuje, že sa stáva jedným z nás - Mária sa tiež ponizuje. Boh od večnosti predvídal, že to tak bude. Preto ju vyvolil. „Podobala sa Bohu svojou pokorou” - napísal neskoršie sv. Bernard.

Zhliadol na poníženosť svojej služobnice. Celkom inakšie pozerá Boh ako my, obyčajní, krátkozrakí ľudia. My kladieme dôraz na oči, na rysy tváre, na hlas, na vzdelanie, na rozličné schopnosti. Zaujímá nás veno alebo sporiteľná knižka... To, čo je v duši, je pre nás neviditeľné, ukryté. Boh to vidí! U Márie videl pokoru. Svojou pokorou si Mária získala srdce Boha.

39.2 Pokora

Prečo je pokora najcennejšia v očiach Boha? Prečo si ju Boh tak váži?

a) Preto, lebo pokora je pravda a Boh je žriedlom každej pravdy. Preto tam, kde vidí pokoru, vidí odlesk svojej vlastnej Osoby. Preto nežiada, aby sme v sebe popierali existenciu dobrých vlastností. Prvý žiak v triede nemôže tvrdiť, že je posledným žiakom. Musí pokorne povedať pravdu. Ale sú ľudia, ktorí vynikajú v sebapokorujúcich rozhovoroch: ponizujú sa, hania seba samých, vymýšľajú na seba neskutočné chyby len preto, aby vyvolali protest a počuli niekoľko pochlebovačných slov na seba. Je to zamaskovaná pýcha. Pokora je pravdou. Ak sú dobré vlastnosti, pokora uzná, že sú. Ale slávu z existencie týchto vlastností nepripisuje sebe, ale tomu, ktorý ich dal: Bohu. Žijeme a dýchame pravdou.

b) Pokora nie je len pravdou, ale je fundamentom kresťanskej dokonalosti. Bez pokory neexistuje svätosť. Všetky čnosti musia obsahovať pokoru. Pokorná musí byť viera, nádej, láska a všetky mravné čnosti. Pokora je pre čnosti tým, čím je koreň pre strom. Ako nemôže jestvovať strom bez koreňa, tak nemôže jestvovať svätá čnosť bez pokory. „Ak pokoru nemáme, nič nemáme,” hovorí sv. Vincent de Paul. Sú klasy, ktoré sa pyšne týčia k nebu: sú to prázdne klasy. Keď sú plné zrna, pokorne sa skláňajú k zemi.

39.3 Získať pokoru

Čo máme robiť, aby sme získali pokoru? Videli sme: Mária rozmyšľala. Či nám nie je dovolené rozmyšľať? Nie raz, ale sto krát sa cez deň môžem opýtať: „Kde som bol pred sto rokmi? Čo som mal? Kto ma vyviedol z ničoty? Kto mi dal život, zdravie, postavu a silu? Kto mi dal nesmrteľnú dušu, rozum, vôľu, pamäť? Som kráľom stvorenia, (málo menší od anjelov(. Som čie dielo...?” Zdá sa mi, že som na niečo schopný: zložil som skúšky, získal som diplom, napísal knihu, vystaval som dom... Či som sám všetko urobil? Pohol by som prstom, udržal by som v ruke pero, keby mi Boh nepomáhal? Večer sa ukladám k spánku: kde mám záruky, že ráno vstanem zdravý a odpočínutý? Či celý život a všetky momenty dňa i to, čo mám a čím som - či to všetko nestačí, aby som si uvedomil, že všetko je od Boha, bez akejkoľvek mojej zásluhy? A ak je to tak, či je mi dovolené ponechať si slávu pre seba, zatiaľ čo by som ju mal dať Bohu, ktorému ona patrí? Sv. Pavol pripomína: „Máš vari čosi, čo by si nebol dostal? A keď si to dostal, prečo sa chváliš, ako by si to nebol dostal?” (1 Kor 4,7).

39.4 Rozmyšľať.

Aj pohania vedia rozmyšľať. Majú pokoru? Áno. Spomeniem Cicerona, ktorý pekne povedal: „Čím je niekto vyššie postavený, tým musí byť pokornejší.” Pozrime sa však na osobu, ktorá pred niekoľkými rokmi vyvolala obdiv na celom svete: Gandhi, hinduista, syn Indie. Nebol pokrstený, nepatrila do katolíckej Cirkvi a mal takú pokoru ako málokto iný. Ako advokát ide do Južnej Afriky. „Som hlúpy a prázdny” - hovorí o sebe. Bude sa pokladať za stred sveta?... „Nazvali ma Mahatma. Ja - Mahatma? Veľká duša? Oni nevedia, čo hovoria, tí dedinčania! Nevedia, že Gandhi je chudobným človekom. Raz by som si chcel zaslúžiť tento veľký titul. Ale nie som ani vodcom, ani neomylným, nemám schopnosti na nejaké nadľudské výkony. Mám také isté telo ako hocikto z vás, opotrebuva

sa a taktiež sa aj mýlim...” Nazvali ho svätým. - Energicky protestuje: „Nie som svätý!” Ani na chvíľu nefantazíruje o sláve, nemyslí na pochvaly, ktoré na jeho česť vyslovujú milióny úst. Obetami, hladovkami, väzením, šľachetnosťou duše, ktorú zriedka nájdeme v dejinách ľudstva, dovedol Indiu k nezávislosti. Chcu mu pripraviť ovácie, triumfálne ho niesť: „Nie!” povedal. „Nečakám vďačnosť ani pocty.” Zahynul postriešaný fanatikom. Celý svet bol konsternovaný. Pandit Nehru povedal: „Čo môžeme povedať o ňom iné, ako to, že sme veľmi malí, aby sme mohli hovoriť o jeho veľkosti?”

Gandhi nepoužíval nadprirodzené prostriedky, aké my máme v Cirkvi. Ale rozmyšľal, preto si získal pokoru, ktorá ho urobila veľkým.

V katolíckej Cirkvi máme prostriedky Božej milosti. Máme Kristovo učenie a jeho príklad, máme jeho výzvu: „Učte sa odo mňa!” a poukazuje na pokoru. V katolíckej Cirkvi máme svätých. A každý má pokoru. Musí ju mať! Bez nej by nebolo svätosti. Pýtali sa biskupa Lozinského, prečo vždy chodí treťou triedou vo vlaku. „Lebo niet štvrtej,” odpovedal s prostotou. A koľko pokory mali kanonizovaní svätí?! František z Assisi, Vincent de Paul, Ján Bosko, arský farár, Maximilián Kolbe... sv. Vincent Pallotti pokladal sa za najneschopnejší nástroj. Volal sa „ničím a hriechom”. Sv. Peter Celestín podpisoval sa v listoch „neužitočný sluha”.

Boh je veľký, my sme veľmi malí. Boh je bohatý, my sme veľmi chudobní. Boh je všemohúci, my sme veľmi slabí. Či to nestačí? „Učte sa odo mňa!” hovorí Pán Ježiš. „Učte sa!” obracia sa na nás Mária. Boh žiada pokoru. Boh miluje pokorných. Pokorným dáva milosť. Zhliadol na poníženosť svojej Služobnice. Amen.

40 „ODTERAZ MA BUDÚ BLAHOŠLAVIŤ VŠETKY POKOLE- NIA” DIABOL ÚTOČÍ

40.1 Proroctvo

Keby niekto nevedel, kto je toto pätnásťročná dievča, musel by pokrčiť ramenami: takú budúcnosť si predpovedá? Blahoslavená? Všetky národy? Kto je ona? Čo urobila? Mikuláš Koperník - vieme o ňom: „zastavil slnko na nebi.” A či mu všetci vzdávajú úctu? Či ho nazývajú blahoslaveným? Veľkí vojvodcovia získali víťazstvá. A poznajú ich všetky národy? Koľko je na svete géniov, vedcov, architektov, maliarov, básnikov, hudobníkov, kráľov, cisárov... Kto sa o nich zaujíma? Vedia o nich vzdelaní ľudia, ale či sa môže povedať, že ich poznajú všetky národy? A keby ich aj poznali - predsa od obyčajného poznania ku požehnanej, blahoslavenej pamiatke je ďaleko! Čo si myslí táto mladá osoba, ktorá si tak smelo predpovedá ružovú budúcnosť? Nemýli sa? Nevystaví sa posmechu, keď sa nesplnia jej predpovede?

Buďme spokojní! Sme v ovzduší pravdivého proroctva. Mária by nepredpovedala svoju budúcnosť, keby ju Boh neinšpiroval. A Boh - nebol by ju inšpiroval, keby nechcel splniť túto predpoveď...

Z anjelovej návštevy vieme, že Mária bude Ježišovou matkou. Ale keď sa stane Ježišovou matkou, zároveň sa stane aj Matkou jeho tajomného Tela, čiže Matkou všetkých ľudí. Oficiálne toto materstvo sa stane skutočnosťou pod krížom. Tam na kríži umierajúci Ježiš odovzdá matke Jána a v Jánovi odovzdá všetkých ľudí. Veľmi jasne to potvrdzuje pápež Pius XI. Hľa, tu sú jeho slová: „Na Kalvárii v Jánovej osobe do materinskej opatery boli zverení všetci ľudia. Od tejto chvíle Mária ako matka všetkých ľudí miluje a ochraňuje. Nielen tých, ktorí zužitkujú ovocie vykúpenia, ale aj tých, ktorí nevedia, že sú vykúpení” (Rerum Ecclesiae). Teda vidíme: Mária preto predpovedá svoju budúcnosť, lebo to chcel Boh. Jej predpovede sa splnia, lebo Boh bude nad tým bdieť. Osobitne sám Pán Ježiš, visiac na kríži, angažuje sa v tomto smere.

40.2 Všetky národy ju budú blahoslaviť.

V malom betlehemskom Dieťati privítajú očakávaného Mesiáša a nebude možno oddeliť meno Matky od mena Syna. Budú sa klaňať Synovi a zároveň budú blahoslaviť Matke. Dnes, temer po dvetisíc rokoch, vidíme, ako sa plní Máriino proroctvo: vedľa obrazu Ježiša je obraz Márie. Vedľa Ježišovho oltára je Máriin oltár. Po piesni k úcte Pána Ježiša spievame pieseň na česť Márie. Vezmime do rúk náš Spevník - nájdeme tam veľa pesničiek k úcte Božej Matky. Z toho vidíme, ako si náš národ ctí Pannu Máriu.

A iné národy? Kto vypočíta, v koľkých jazykoch a nárečiach zo všetkých strán sveta ide zo zeme do neba sláva Márii? Tu „Zdravas, Mária...” hovorí malé dieťa, tam zase starček blížiaci sa k hrobu. Už si aj obrázok pripravil, ktorý si so sebou vezme do truhly. Tu si pospevuje mariánsku pieseň roľník, idúc za pluhom, inde vojak v nebezpečnosti, i matka znepokojená osudom svojich detí... A pútnici? Prichádzajú do Lúrd, do Fatimy z ďalekých krajín - z Ameriky, z Japonska, Austrálie. Rôzne rasy, rôzne jazyky a nárečia - a predsa tá istá láska k Márii. Sv. Bernard hovorí, že Mária mu ukradla srdce. Sv. Dominik sa modlí sv. ruženec. Sv. Šimon Stock dáva presvätej Panne škapuliar, sv. Katarína Labouré dáva zázračný medailónik. A akoby človekovi nestačila modlitba, zasnávajú sa Márii umelecké diela, básnici skladajú verše, maliari maľujú obrazy, hudobníci dávajú to, čo majú najlepšie. Obdivujeme veľdiela Madony od Murilla, Rafaela, Botticelliho. Kto by nepoznal „Stabat Mater” od Rossiniho alebo Dvořáka? Kto by nepoznal Schubertovu alebo Gounodovu „Ave Mária”? Môžeme povedať, že sa vytvárajú nesmrteľné diela, aby sa tým uctila Mária v jej preveľkej sláve! Nepomýlila sa Mária v svojom proroctve. Všetky národy budú oslavovať jej veľkosť a moc.

40.3 A teraz - kríza!

Prekvapení pozeráme: vlna bezbožnosti valí sa svetom. Kríza viery, kríza mravnosti, kríza kňazstva... Vládnú laicizmus a ničí náboženské i mravné základy kresťanstva a kresťanského života. Potrebná je veda, peniaze, pokrok, materiálny blahobyt - Boh je nepotrebný! Zavádzajú sa nové zákony, povolnejšie, slobodnejšie. Rozvody, porušovanie záväzkov, voľná láska, prerušenie tehotenstva... A Mária? - Jeden veľký misionár povedal: „Skoro všade možno konštatovať - slabne úcta k presvätej Panne!” I kardinál Wyszyński hovoril: „Kult Márie je ohrozený!” Mária - čo bude s Tvojim proroctvom? Diabol Ťa napáda! Pekelný had. Raz pošliapaná hlava znova sa dvíha.

Sám Sv. otec Pavol VI. povedal: „Diabol sa votrel do Cirkvi.” Diabol sa nemusí starať o dočasné veci ako my. Jedinou jeho starosťou, jedinou snahou je pokúšať ľudí k zlému. Nemôže zničiť nevinnú dušu - preto primerane k tomu koná.

Pozrime na Poľsko. U nás ľudia majú vieru. Poliari vedia, za čo vďačia Márii. A ak vo svete je mariánsky kult ohrozený, v našej vlasti, v Poľsku, je neotrasiteľný. Amen.

41 „VEĽKÉ VECI MI UROBIL TEN, KTORÝ JE MOCNÝ” ĎAKUJME BOHU!

41.1 Veľké veci môže urobiť len Boh.

Lebo len Boh je dosť Veľký, Mocný a Svätý. Človek je malou, slabou a hriešnou bytosťou. Bytosť tohto druhu môže robiť len malé, krátkotrvajúce a morálne zlé veci. Pomníky, maliarske alebo sochárske veľdiela, mrakodrapy, medziplanetárne lety... toto môže na chvíľu ľuďom imponovať, ale to nie sú trvalé veci. Nech vypukne oheň, nech nastane zemetrasenie, nech vznikne omyl v počítači, nejaké malé nedopatrenie - a ničia sa najkrajšie diela ľudských rúk a spolu s nimi hynie i človek. Hovorí sa, že keď vzlietlo prvé lietadlo, zbadal ho orol. „Čo je to? Nejaký môj príbuzný alebo čo? Taká mašina! Také krídla! Predsa toto všetko je mŕtve, bez života!” - pomyslel si orol. „Len nech príde búrka, víchor... poletíš ty dole, chudáčku bratranče, a ja tu zostanem!” Orol v tejto bájke má pravdu. Človek sa nemá čím nadrapovať. „Čím väčšia hlava, tým väčšia migréna,” hovorí príslovie.

A keď ide o veci mravné, človek má tak málo schopností, že Božiu odmenu si len vtedy môže zaslúžiť, keď niečo robí s pomocou Božej milosti a s dobrým úmyslom. Pán Ježiš povedal: „Bezo mňa nič nemôžete urobiť“ (Jn 15,5).

Len Boh! Obdivujeme dielo stvorenia: zem, mesiac, slnko, nespočetné hviezdne galaxie... A keby Boh chcel, mohol by stvoriť iný svet, väčší, krajší, bohatší. Boh môže všetko, ale nie všetko chce, lebo je presvedčený, že tak ako je, je dobre. Dokonca aj choroby, utrpenie a bolesť. On vie lepšie ako my, že utrpenie má vykupiteľské poslanie. Pozitívne prijaté a znášané pre Boha, prináša nám veľký duchovný úžitok.

41.2 Veľké veci urobil Boh pre Máriu.

Tak veľké, že nič väčšie jej dať ani urobiť nemohol. Tu sa vyčerpali Božia múdrosť, všemohúcnosť a bohatstvo. Mohol stvoriť väčšie nebo, bohatší svet, nemohol však stvoriť krajšiu, bohatšiu a svätejšiu dušu ako je duša Márie. Nemohol jej dať ani viac milostí ani viac čností, nebol v nej ani najmenší tieň nedokonalosti.

To nie je všetko. To, čo bolo doteraz, to je len prípravou na niečo nekonečne väčšie. Hovoríme - a často bezmyslienkovite - Božia Matka. A či si uvedomujeme aký stupeň veľkosti označujeme týmto slovom? Mária je stvorenou bytosťou - a dáva život Stvoriteľovi! Je chudobná - a dáva pokrm tomu, ktorý kŕmi všetky žijúce stvorenia. Nosí na rukách toho, ktorý drží celý svet. Rozkazuje tomu, pred ktorým sa zohýňajú všetky kolená na nebi, na zemi a v podsvetí. Pán Ježiš povedal: „Ja a Otec jedno sme“ (Jn 10,30). Mária mohla povedať: „Ja a Syn jedno sme“. V tom zmysle „Ježišovo telo je telom Márie“ a nemožno oddeliť Matku od Syna ani Syna od Matky. Do akej zákratnej výšky vyniesol Ťa Boh, Mária! Sv. Ambróz hovorí: „Veľkosť Márie je taká veľká, že ak by sme ju chceli vypovedať, zlyhá nám jazyk, nestačí rozum, zlyhajú všetky prirovnania a obrazy“.

„Veľké veci mi urobil.“ To, čo Boh urobil pre Máriu, prísne berúc, musel urobiť, pretože sa rozhodol, že v nej raz bude prebývať. Živé tabernakulum Boha muselo byť hodné Boha. Preto Boh všetko dal, čo mohol dať, lebo vedel, že ho Mária nesklame; že bude s milosťou spolupracovať, vždy pripravená na každú námahu a na každú obeť. A keď prišla tá chvíľa, že Mária povedala to slávne, historické „fiat“ - „nech sa mi stane“, vlna údivu - ľudsky povedané - prešla cez celé nebo, že čosi také sa mohlo stať na zemi. A keď sa archanjel vrátil do neba po splnení poslanca, vtedy - znova si to ľudsky predstavme - všetci anjeli sa pri ňom zhromaždili a pýtali sa, čo je to za panna, ktorá toho bola hodná... Archanjel nemohol veľa povedať, lebo - pozerajte! Boh poslal na zem už légiu anjelov, aby obstúpili to živé tabernakulum a vzdávali hold Vtelenému Slovu.

Mária pôjde navštíviť Alžbetu, anjeli pôjdu s ňou. Na zemi to bude prvá procesia, pri ktorej sa bude vzdávať poklona Bohočloveku. Potom sa Mária vráti do Nazareta: anjeli budú stále pri nej. Potom tá dlhá cesta s vteleným Slovom z Nazareta do Betlehema. Tam v Betleheme budú anjeli spievať: „Glória in excelsis Deo!“ - a pošlú pastierov k jaslám. A potom ... čakajte štyridsať, päťdesiat rokov. Mária príde tu, do neba! Uvidíte ju! Jej Syn jej dá miesto vedľa svojho trónu a položí jej korunu na hlavu. Bude vašou Kráľovnou... „Veľké veci mi urobil Mocný!“

41.3 Či pre nás neurobil Boh veľké veci?

V našich kostoloch máme najväčšiu, nekonečnú svätosť: tajomného Boha. Mária bola živým tabernakulum. Tu je tabernakulum murované, ale ten istý Ježiš, Syn Márie - „hoci ukrytý, predsa opravdivý“. Pán Ježiš sa do toho bohostánku nezamkol preto, aby na nás pozeral a pozoroval nás, ale aby živil naše duše. Živiť duše! Kto by pomyslel, že niečo také môže existovať? V Eucharistii sú väčšie zázraky ako v diele stvorenia sveta - píše sv. Tomáš Aquinský. Keby anjeli mohli závidieť, závideli by nám, že pristupujeme k Pánovmu stolu. Oni nemôžu, my môžeme! My, hriešni. Áno! Boh vynášiel spôsob: dal nám kňazov, ktorí vo sviatosti zmierenia očisťujú a pripravujú naše duše, aby boli hodné prijať Ježiša, ktorého nám dala Mária, i kňazov, ktorí nám dávajú Ježiša! Keby

sme celý život kľáčali na kolenách a ďakovali... Nie! Boh nám chce dať celú večnosť! Tam budeme ďakovať lepšie, srdečnejšie, bez konca!

Veľké veci urobil Boh pre Máriu, ale pre nás, čo pomocou kňazov, ktorých nám dal, i prostriedkov, ktoré nám nechal, môžeme odísť z tohto sveta ako svätí, stádeťo vyplývajú pre nás dva záväzky, na ktoré nesmieme zabudnúť: a) uctíme si našich kňazov, ktorí sa pre nás obetujú, modlíme sa za kňazské povolania. Koncom minulého storočia matka Ľudovíta Vaughana sa modlila, aby všetky jej deti sa zasvätili službe Bohu. Boh ju vypočul: jeden syn bol arcibiskupom westminsterským a kardinálom, dvaja boli biskupmi, traja kňazmi a päť dcér išlo do kláštora. Výnimočná matka. Koľko zásluh v očiach Boha! Vážme si kňazov! b) A druhá povinnosť - to je neustála úcta voči Najsvätejšej Sviatosti, voči Kristovi v Eucharistii. „Národ, ktorý vzdáva úctu Bohu v Najsvätejšej Sviatosti, nemôže zahynúť a bude veľkým národom” („Apost. Chór”, IV., 1).

Boh urobil veľké veci pre Máriu a cez Máriu a jej Syna pre nás. Ďakujme Bohu za Máriu. Amen.

42 „JE MOCNÝ A SVÄTÉ JE JEHO MENO” SVÄTOSŤ

42.1 Mocný.

Všemohúci. Kňaz vysvetľuje v triede slovo: „Mocný, všemohúci - to znamená, že všetko môže. Môže stvoriť druhé slnko, druhú zem, tisíce nových svetov i nové zástupy anjelov.”

Boh nie je len všemohúci, ale je i spravodlivý a nekonečne múdry. Pretože je nekonečne spravodlivý, dáva každému to, čo si zaslúžil. Dobrý si zaslúžil nebo: Boh mu dá nebo. Zlý si zaslúžil peklo: Boh mu dá peklo. Keď sa na to presnejšie pozeráme, zlý si sám zvolil peklo svojím zlým životom. Boh len jeho voľbu potvrdzuje. Keby Boh zlého vzal do neba a dobrého by poslal do pekla, bol by nespravodlivý a nebol by Bohom. Lebo Boh musí byť spravodlivý. Boh je taktiež nekonečne múdry. To je vlastnosťou Božieho rozumu. Božie vlastnosti sú dokonale zharmonizované a nikdy jedna Božia vlastnosť neskrižuje cestu druhej.

42.2 Mária hovorí: „Je mocný a sväté je jeho meno.”

Máme tu nový argument. Nielen všemohúcnosť vylučuje u Boha každý hriech, ale aj svätosť. Tam, kde je svätosť, tam nemá miesto hriech. Ako oheň a voda, tak hriech a svätosť nemôžu spolu existovať. Sväté je jeho meno!

Ľudia niekedy majú pekné mená, a ich život - či má niečo spoločné s menom? Bohumil má byť Bohu milý, a je ním vždy? Teofil znamená priateľ Boha. Či každý Teofil je priateľom Boha? Félix znamená šťastný - koľko Félixov je nešťastných? Pius znamená zbožný. Koľkí Piusovia nemajú nič spoločné s opravdivou zbožnosťou?

U Boha niet takého rozporu. Má sväté meno - to znamená, že je najčistejšou, nekonečnou, najsvätejšou svätosťou. Je žriedlom všetkej svätosti... Na takúto svätosť hriech sa nemôže prichytiť.

Božie meno nemôže byť svätejšie. V nebi si toto meno ctia anjeli a neustále volajú: „Svätý, svätý, svätý...” I my pri každej sv. omši spolu s anjeli voláme: „Svätý, svätý, svätý!” Tieto slová opakujú malé deti, ktoré pri procesii sypú kvety pred Najsvätejšou Sviatosťou. V Starom zákone Jób, hoci je ťažko skúšaný, so svätým uspokojením hovorí: „Nech je meno Pánovo pochválené” (1,21). Pán Ježiš príde na svet, požiadá nás, aby sme každý deň opakovali: „Posväť sa meno tvoje.” Mária už pred Ježišovým narodením vedela, že Boh je svätý a je žriedlom všetkej svätosti.

42.3 Je všemohúci a sväté je jeho meno.

To Boh. Mária! Či je všemohúca? Je všemohúca, ale inakšie ako Boh. Boh je všemohúci z prirodzenosti, Mária je všemohúca svojou prosbou, príhovorom. Teológia hovorí o Márii: „Omnipotentia

supplex” - Prosiaca všemohúcnosť. „Matka silná na nebi i na zemi”, hovorí jedna poľská pieseň. Boh nič nemôže Márii odprieť... Čo prosí, to dostane. Je samozrejmé, že Mária prosí len to, čo je dobré, sväté, šlachetné. Prosí to, o čom vie, že sa zhoduje s Božou vôľou. V tomto význame hovoríme: „Prosiaca všemohúcnosť”.

A svätosť? Mária nikdy mravne neklesla. Nikdy, ani v najmenších veciach sa nesprotivila Bohu. Nebol na nej ani tieň hriechu, ani žiadna nedokonalosť. Po Bohu najsvätejšia bola Mária, lebo ona, najbližšie pri Bohu, najviac čerpala z jeho svätosti. Máriina svätosť bola väčšia než svätosť anjelov a svätých. Bola tak veľká, že ako hovorí sv. Tomáš, vystačila by posvätiť všetkých ľudí.

Boh pre mňa pripravil nebo. Pohrdnúť tým, čo Boh pre mňa pripravil, je nedostatkom taktnosti. Či Boh niečo robí bez cieľa? Či mám právo ničť ovocie vykúpenia? Myslieť na svoje posvätenie nie je egoizmom, ako to niektorí hovoria. Práve vtedy, keď chcem pracovať v tomto smere, musím premôcť svoje vlastné sebecko, zaprieť seba samého a premôcť chůtky skazenej prirodzenosti.

Mýlil by sa ten, kto by si myslel, že malý Rajmund mal ľahký, bezstarostný život, že všetci okolo neho obletovali, že sa všetci na neho len usmievali... Nie! Išiel tvrdou cestou, aby sa stal otcom Maximiliánom Kolbe, dnes známom na celom svete.

„Za chvíľku práce - večné kráľovstvo.” „Utrpenia terajšieho času nie sú rovné sláve, v ktorej sa máme zjaviť” (Rim 8,18). Amen.

43 „JEHO MILOSRDENSTVO Z POKOLENIA NA POKOLENIE S TÝMI, ČO SA HO BOJA” MILOSRDENSTVO

43.1 Božie milosrdenstvo

Vieme, že Boh je všemohúci, nekonečne svätý. V ďalšom verši hovorí Mária o inej Božej vlastnosti: o milosrdenstve. Odkiaľ prišlo Márii na myseľ, aby hovorila o Božom milosrdenstve? Mária tu vystupuje už ako učiteľka a vychovávateľka ľudského pokolenia. Všemohúcnosť je sila. Svätosť je nebotyčná výška dokonalosti. Toto všetko je pre nás vysoké, ďaleké, nepochopiteľné. Cez milosrdenstvo Boh sa prihovára k nám ľuďom, pozerá na nás. Nemôže sa nečinne pozerať na naše starosti, zápasy - pomáha. Zvlášť tým, ktorí sa ho boja. Jedni sa boja Boha uraziť. Je to synovská bázeň - najkrajšia zo všetkých. U iných je otrocká bázeň: slúžia, lebo sa boja trestu. Iní sa boja obrátenia: keď sa obrátia, budú musieť zmeniť život, nemám smelosti, bojím sa námahy! Konečne ďalší sa boja poníženia: ako - mám si kľaknúť k mriežkam spovednice? Ja? - Áno! Bol si pyšný v hriechu, teraz sa treba pokoriť, aby ti bolo odpustené. Všetkým pomáha Boh. Jeho cesty sú Milosrdenstvo a Pravda. Hoci hriechy by boli veľké, vždy je väčšie Božie milosrdenstvo! Boh nikdy nepohrdne skrúšeným a poníženým srdcom (Ž 50,19).

43.2 Trojako sa prejavuje Božie milosrdenstvo:

a) Najprv je to trpezlivá blahovoľnosť, s akou sa správa voči tomu, kto ho obráza a váľa sa v blate hriechu. Boh by ho mohol zasiahnuť bleskom, postihnúť paralýzou, poslať do pekla. Má dosť sily, aby nespratníkov priviedol k poriadku a pripomenul im svoje zákony. Na svete je tak veľa hriešnikov, ktorí sa posmievajú a znevažujú Boží majestát. A Boh akoby to nevidel. Predlžuje im život, dovolí im využívať dobrodenia prírody. Slnko, ktoré svieti dobrým, svieti i zlým. Prší a dážď zúrodňuje tak polia dobrých ako aj zlých. Boh sa tak chová, akoby nebolo žiadneho rozdielu medzi dobrými, ktorí ho milujú, a zlými, ktorí ho urážajú!

b) Milosrdenstvo Božie ide ďalej. Robí všetko, aby sa hriešnik obrátil. Zneužil svoju slobodnú vôľu, keď sa vydal na cestu hriechu; teraz Boh pôsobí v tom smere, aby tá istá slobodná vôľa sa rozhodla pre obrátenie a nastúpila na cestu pravdy a čnosti. „Obráťte sa ku mne,” hovorí Boh, „a ja sa obrátim k vám” (Zach 1,3). „Nechcem smrť hriešnika, ale aby sa obrátil a žil” (Ez 33,11).

Nový zákon najlepšie ilustruje, s akou starostlivosťou myslí Boh na návrat hriešnika. Dobrý pastier opúšťa deväťdesiatdeväť oviec a ide za tou, ktorá zablúdila. A to neobyčajné slovo zapísané v Apokalypse: „Hľa, stojím pri dverách a klopem” (Zj 3,20). Ježiš stojí pri dverách srdca a klope..., čaká... Koľko svetla posielá, koľko pomoci, vnuknutí, možno ticho volá cez cudziu osobu... Potom celkom pravdivo bude môcť povedať: „Čo som mal ešte urobiť svojej vinici a neurobil som...?” (Iz 5,3)

c) A keď sa hriešnik obrátil, prejavuje sa posledná časť Božieho milosrdenstva: je to radosť šťastného otca, ktorý prijíma márnokratného syna. Nerobí žiadne výčitky! Ako keby nepamätal. Boh neoživuje hnev, lebo si zamiloval milosrdenstvo.

Božie milosrdenstvo je tak veľkou pravdou, takou širokou témou, že nikto nie je schopný vyčerpať ho. Kto dokáže opísať alebo oceniť milosť vtelenia? Nepochopiteľný, nekonečne veľký Boh rodí sa ako malé dieťa v Betleheme, aby býval medzi nami. Keby len býval. Ale počas svojho života vždy a všade dobre robí. Koľko krát Ježiš povedal: „Odpúšťajú sa ti hriechy!” Odpúšťa Magdaléne, zločincovi na kríži, modlí sa za svojich katov a nepriateľov, plače nad Jeruzalemom, keď vidí zástupy, ľutuje ich, lebo sú unavení, blúdia ako ovce bez pastiera!

Volí si apoštolov a čo im hovorí? „Uzdravujte chorých, krieste mŕtvych, očisťujte malomocných, vyhánajte zlých duchov. Zadarmo ste dostali, zadarmo dávajte” (Mt 10,8). Z Boha má milosrdenstvo prejsť na človeka, aby človek človekovi nebol „vlkom”. Buďte milosrdní ako je milosrdný váš nebeský Otec! Lebo len milosrdní dosiahnu milosrdenstvo. „Nemilosrdný bude súd nad tým, čo nekonal skutky milosrdenstva...” - také ostré slová píše sv. Jakub (2,13).

Ježišovu náuku prijala Cirkev, hlása ju. Vypočítava sedem skutkov telesného a sedem skutkov duchovného milosrdenstva. V Cirkvi vznikli aj inštitúcie Milosrdenstva: Konferencia sv. Vincenta de Paul, sestry Vincentky, Charita, sestry Terézie z Kalkaty a mnohé iné rehole, ktoré sa venujú ošetrovaniu chorých, starých; zakladajú sa sirotince, starobince, chudobince, zriaďujú sa kuchyne pre hladných... Geniálnym organizátorom na poli milosrdenstva bol nezabudnuteľný Vincent de Paul. Pozeral očami viery, ale zároveň pozeral aj očami lásky. Videl a konal, či skôr Boh konal cez neho a v ňom. Boli chorí, chudobní, starí, obeť vojny, kaliky, galejníci, duševne chorí... Vincent všetko videl, všade bol. Zachraňoval telo, aby sa tým ľahšie stretol s dušou.

43.3 Boh je Otcom milosrdenstva

Smieme zabudnúť, že Mária je Matkou milosrdenstva? „Zdravas, Kráľovná, Matka milosrdenstva!” Milosrdný Boh odpúšťa hriechy. Mária jediná spomedzi všetkých ľudí nepotrebovala odprosovať Boha za hriechy, preto ju Boh povolal k spolupráci v diele milosrdenstva. Gerson píše: „Božie kráľovstvo sa opiera na všemohúcnosti a na milosrdenstve; všemohúcnosť zostáva u Boha a uskutocňovanie milosrdenstva zveril Boh Matke”. Ako Matka milosrdenstva je Mária neraz poslednou nádejou pre tých, ktorí už nijakú nádej nemajú. Keď sa zdá, že všetko je stratené, zostáva ešte Mária. Ktorýsi svätý povedal: „Keby som bol už jednou nohou v pekle, Mária by ma odtiaľ vybrala na prvý výkrik mojej dôverujúcej duše!” Mária pozná umenie urobiť zo starých hriešnikov mladých svätých.

Odvzdajme neraz zamotané problémy našej duše tej, ktorú voláme Matkou milosrdenstva. Amen.

44 „UKÁZAL SILU SVOJHO RAMENA, ROZPTÝLIL TÝCH, ČO V SRDCI PYŠNE ZMÝŠLAJÚ” PÝCHA

44.1 Boh nemá rád pyšných.

Pyšní totiž preceňujú seba, pripisujú si vlastnosti, ktoré nemajú. Alebo, ak ich majú, zabúdajú na to, že Boh im ich dal. A človek sám od seba je ničím, nič nemá, nič nemôže a nič neznamená!

Boh nemá rád pyšných. Lebo pýcha - hovorí Lacordaire - je takou neznesiteľnou vlastnosťou, že Bohu je milší pokorný priestupok ako pyšná čnosť. Podivné slová. Pokorný priestupok! Či niečo také existuje? A pyšná čnosť? Objasníme si to.

Každá čnosť musí byť pokorná. Keď niet pokory, niet ani čnosti. A teda taký zjav ako pyšná čnosť nemôže existovať. Buď to bude opravdivá čnosť a vtedy existuje, a musí byť pokorná, alebo to bude pýcha a vtedy o čnosti sa nemôže hovoriť. Pyšná čnosť neexistuje! Keď zase ide o priestupok, hriech, vieme, že v každom priestupku je vzdor, neposlušnosť a pýcha, a teda pokorný priestupok ako taký neexistuje. Ale človek hreší často zo slabosti. A sotva zhrešil, už vidíme slzy ľútosti na jeho tvári. My nemôžeme vyznačiť hranicu, kde končí pyšný vzdor a kde začína pokorný žiaľ. Niekedy je to zlomok sekundy. Bohu to vystačí. Boh vidí už tam pokornú ľútosť, kde my ešte stále vidíme odsúdeniahodný priestupok. V Božích očiach priestupok už prestal byť odsúdeniahodný - Boh je už ochotný odpustiť ho. Lacordaire ho nazýva pokorným priestupkom. Lacordairova mienka je pravdivá, len jej treba dobre rozumieť.

44.2 Boh nemá rád pyšných.

Ak chudobným, chorým, slabým prejavuje ľútosť a milosrdenstvo, pyšným dáva pocítiť silu svojho ramena. Svedčí o tom dlhý rad udalostí, ktoré môžeme pozorovať v dejinách sveta. Anjelov, ktorých uchvátila pýcha, poslal do pekla, prvých rodičov vyhnan z raja, keď sa nechali nahovoriť pokušiteľom, že ako Boh poznajú dobro a zlo. Keď Noemovi potomkovia, opantaní pýchou, rozhodli sa vystavať obrovskú vežu, ktorá by siahala do neba, Boh im tak pomiatol jazyky, že sa nemohli navzájom porozumieť. Kráľ Nabuchodonozor pre pýchu stratil priateľstvo s ľuďmi, býval medzi zvieratami a jedol trávu ako voly. Rozum sa mu vrátil len vtedy, keď uznal, že Boh je najvyšším vládcom sveta (Dan 4).

Prišiel Ježiš. Kofko krát napomínal! Pozvaných na svadbe vystríha, aby nesadali na prvé miesto. Porovnáva pokorného colníka s pyšným farizejom a zdôrazňuje, že len ten prvý bol ospravedlnený. „Obielené hroby, plemeno vreteníc” - také tvrdé slová má Pán Ježiš pre tých, ktorí dávali almužnu, modlili sa, postili - ale len preto, aby ich ľudia videli, chválili...

Pokorný Pán Ježiš, jeho pokorná Matka Mária. Napriek príkladom, napriek poučeniu - svet zostal pyšný. Napoleon na mincu rozkázal napísať tieto slová: „Nebo je tvoje, zem je moja”. Boh tam a ja tu! Takúto mincu poslal starostovi mesta Orenburg s požiadavkou, aby sa poddal. Starosta rozkázal na tej istej minci vyryť iné slová: „Chrbát je tvoj a bič je môj” - a takto opravenú mincu vrátil naspäť Napoleonovi. Z dejín vieme, ako Boh pokoril pyšného cisára. „Ambície ho zničili a s ním spolu zruinovali i Francúzsko” - tak končí Brousse časť v svojej encyklopédii o Napoleonovi. Napoleon sa len vtedy stal veľkým, keď vo vyhnanstve začal byť pokorný. Na svete je dosť pyšných ľudí. Načo zväčšovať ich počet? Napoleon to neskoro pochopil, ale pochopil. Lepšie neskoršie ako nikdy!

44.3 Odkiaľ je pýcha?

Boh nemá rád pyšných. Príslovie hovorí: „Najlepším trestom na pyšného je - nevšimať si ho!” Je možné nevšimať si, ale nie je možné nevidieť, ak má niekto bystré oko, rozmýšľajúci rozum. Boh prvý vidí i najjemnejší pohyb pýchy. Boh riadi svet a pýchu nenávidí. Pred dvetisíc rokmi túto

pravdu vyslovila Mária. Boh je trpezlivý, ale keď treba, prehovorí svojím spôsobom: dokáže silu svojho ramena, navivoč obráti pyšných pre zmýšľanie ich srdc.

Boh nemá rád pýchu. Odkiaľ prichádza pýcha? Ako sa jej ubrániť? Pýcha je diabolským hriechom, lebo je klamstvom a diabol je otcom klamstva. Diabol nás povzbudzuje k pýche, lebo nám káže pripisovať si to, čo vôbec nemáme alebo máme od Boha. Aby sme sa uvarovali pýchy, treba hľadať pravdu - a pravdou je Boh. Len v svetle Božej pravdy môžem poznať, kto som, aká je moja cena, hodnota.

A spomedzi služobníkov Boha prvá je Mária. Zázračný učiteľ a zázračný vzor! Na ňu nepadol ani tieň pýchy. Či si niekde vybrala prvé miesto? Či chcela, aby ju videli, chválili? Pýšila sa úlohou, akú jej Boh zveril? Tisla sa dopredu, keď k jasliam prišli pastieri a mudrci? Pomyslela po zmŕtvychvstaní čo len sekundu: kto som vlastne ja, akého Syna mám? Po Ježišovom odchode dala pocítiť v zhromaždení apoštolov svoju intelektuálnu a mravnú prednosť? Nie, Mária to nikdy neurobila!

Preto kráčajme po jej stopách! Nech pokora ide pred nami, aby sme na ňu pozerali. Nech ide vedľa nás, aby sme sa jej držali. Nech bude nad nami, aby sme zostali pod jej vládou... a pokorná Mária nech nám svieti príkladom. Amen.

45 „MOCNÁROV ZOSADIL Z TRÓNOV A POVÝŠIL PONÍŽENÝCH” VÝCHOVA

Mocnárov z trónov zosadil alebo zhodil alebo zrazil - všetky tieto slová používajú exegeti. Ide o to, že Boh zareagoval na chovanie sa týchto ľudí. Má dosť sily, aby zmaril ich zámery. Umlčuje ich a dáva na vedomie, že ich veľkosť je klamstvom, moc, vláda je uzurpovaná! Pred celým svetom Boh ukazuje, kde je pravda. A nevychovaných ľudí treba vychovať!

45.1 Vychovaný bez Boha.

Vychovaný v nevereckej rodine, v prostredí ateistov, do hĺbky preniknutý zlým čítaním - lebo len taká literatúra bola v dome - chcel byť veľkým človekom. Chcel písať knihy. Ale nemal na to vzdelanie ani vytrvalosť. Skúšal v každom smere. Začínal s veľkým zápalom, ale čoskoro ho stratil.

Má už tridsaťpäť rokov. Je rok 1916. Pod vplyvom vojny a čítania diel Dostojevského a Tolstého približuje sa Papini ku kresťanstvu. Bol celkom potichu pokrstený, ale nepoznal ani najzákladnejšie pravdy katolíckej viery. Teraz berie do rúk Kristovo evanjelium... Evanjelia ho privádzajú ku Kristovi, Kristus do Cirkvi... Začína písať. A to, čo píše, je jeho najlepšie dielo. Názov: Život Krista. Je preložené temer do všetkých jazykov sveta. Písal ho niečo vyše roka. Ukončil ho v októbri 1920. Opravdivé veľdielo. Vedomý si zla, ktoré predtým urobil Kristovi - Papini tu napísal zlaté slová. Je vulkánom, ktorý chrlí rozžeravenú lávu. V záverečnej modlitbe ku Kristovi napísal: „My potrebujeme Teba, len Teba! Nikoho iného!”

Papini využil Božiu milosť. Uveril. Stal sa pokorným, aby tým lepšie uctil veľkosť Boha. Dožil sa staroby. Zomrel zaopatrený sviatosťami 9. júla 1956 v sedemdesiatom piatom roku života.

45.2 Rodičovská výchova

Právo a povinnosť vychovávať svoje deti dostávajú rodičia so svojím rodičovským poslaním, priamo od Boha. „Vychovávať” je po francúzsky „élever” a prvotný význam tohto slova je „podvihnúť”, „vzdvihnúť”. Ide o to, ako podvihnúť. I diabol dvíha svojím spôsobom, nahovára človekovi, že je veľký, aby nadutý pýchou vzbúrili sa proti Bohu a bojoval s ním. To je najhrubšie poníženie a zdeptanie ľudskej prirodzenosti v človekovi. Človeka stvoril Boh a - človek je stvorený pre Boha. A preto vychováva ten, kto s Božou pomocou dvíha dušu dieťaťa, aby sa v pokore priblížila k svojmu

Stvoriteľovi. Rozum treba pozdvihnúť ponad skutočnosť viditeľného sveta do sveta neviditeľného, k Bohu. Vôľu treba pozdvihnúť, aby sa vždy rozhodla pre dobro. A treba pozdvihnúť srdce, aby milovalo Boha i povinnosti, ktoré sú prejavom Božej vôle. Kto takýmto spôsobom dvíha u dieťaťa inteligenciu, vôľu a srdce, ten dieťa kresťansky vychováva.

Akými prostriedkami sa to môže urobiť? Slovom, príkladom a spoluprácou. Keď matka drží dieťa na kolenách, keď mu skladá ruky k modlitbe, robí s ním znak sv. kríža, keď mu káže za sebou opakovať: „Anjel Boží, strážca môj...” - či táto matka stráca čas? Nie! Buduje najkrajšiu stavbu Božieho života v duši svojho dieťaťa. Prvým kľakadlom pre dieťa sú kolená matky. To, čo sa tam naučí, zostane mu na celý život. Škola je povinná v tom pomáhať. Nesplňa svoje poslanie, ak len hlavu naplňa vedomosťami. Lebo Boh sa nikdy nepýta na vedecké grády, ale na vieru a účinky viery. Preto úloha Cirkvi je a vždy bude nezastupiteľná. Rodičia sú stromom, ktorý má priniesť dobré ovocie. Cirkev je záhradníkom, ktorý bdie tak nad stromom ako aj nad ovocím.

Okrem slov a spasiteľných poučení musí tu byť spolupráca a dobrý príklad. „Slová uletia, príklady tiahnú.” Dobrý príklad priťahuje k dobrému, zlý k zlému. Istý vychovávateľ povedal rodičom: „Rodičia nemusia hovoriť deťom: (Choďte do kostola! (ale (Poďme do kostola!” V tomto krátkom „poďme” je aj povzbudenie, aj dobrý príklad. A zlý príklad? „Mama,” pýta sa malý Janko, „keď ja budem taký veľký ako otec, nebudem sa musieť modliť?” Tu vidieť vnútornú tragédiu u chlapca, ktorý azda nevedome dáva poučenie svojmu otcovi. Pochopil otec jedno i druhé?

45.3 Výchova Márie

Mária je po všetky časy najšťastnejšia spomedzi všetkých vychovávateľiek. Na túto úlohu ju pripravil sám Boh. Má najzázračnejšieho Chovanca. Dokonca s istou nesmelosťou vyslovujeme slovo „chovanec”. Či potreboval Ježiš výchovu? Keď svätá rodina sedela pri stole, Jozef a Mária len pozerali, obdivovali a dorozumievali sa očami... tak u ich „Chovanca” žiarila čnosť. Zharmonizované boli pohyby, zneli úprimné slová, vyrastala postava!

Máriina vychovávateľská úloha trvá a trvať bude do konca sveta. Jej chovancami sú všetky tie deti, ktoré dostala v závete pod krížom na Kalvárii. Ona môže utvrdzovať duše v pravde, ona nám môže hovoriť o Ježišovi, môže nás oboznámiť s plánmi jeho milosrdenstva voči nám. Ona nás môže pritiahnúť k nemu a zapáliť oheň jeho lásky v nás... „Mária Vychovávateľka”.

Vo všetkých výchovných ťažkostiach poďme k nej. Amen.

46 „HLADNÝCH NAKRMI DOBROTAMI A BOHATÝCH PRE- PUSTIL NAPRÁZDNO” BOHATÁ CHUDOBA

Naplniť dobrými vecami. Obdarovať! To je Jeho radosť: obdarovať, dávať, obohatiť... Neseje, nežne, nezberá, od vekov dáva a ešte nikdy mu nechýbalo. Má viacej ako rozdal! „Blaženejšie je radšej dávať, ako dostávať” (Sk 20,35). Toto netreba Bohu pripomínať. On dáva - a dáva prvý, bez počítania. Môžeme povedať: nepamätá komu a koľko dáva.

A vedia ľudia, čo Boh dáva? Ak o tom porozmýšľajú, môžu vypočítavať: život, zdravie, zrak, sluch, rozum, vôľu, pamäť... Hoci by spomenuli všetky prirodzené dobrá, predsa na ne málo pamätajú. Len keď im chýbajú, keď ich stratia, keď sa niečo kazí, láme.., vtedy si spomenú na božského Darcu.

46.1 Prirodzený život

Beriem do rúk Evanjelium. Čítam. Pán Ježiš hovorí: „Prišiel som, aby mali život, a prehojne ho mali” (Jn 10,10). Čudujem sa? Čo to znamená: aby mali život? Predsa máme život, žijeme. Áno. Ale Ježiš chce dať druhý život, iný, lepší, vyšší, cennejší. Ten, ktorý máme, je prirodzený život. Ten, ktorý nám chce dať Ježiš, je nadprirodzený. Bože! Ježiš nám chce dať taký život, aký žije

Boh! Ako tomu máme rozumieť? Život, aký žije Boh? Predsa je to nemožné! Taký život, aký je u Boha?

46.2 Začnime od začiatku.

Vieme, že kameň nemá nijaký život. Rastlina má veľmi jednoduchý život. Nazývame ho vegetatívnym životom. Zviera má vyšší život - senzitívny čiže pocitový. Zviera pociťuje hlad, smäd, chlad, uteká, keď ho bijú. Toto nie je u rastlín. Človek má spomedzi všetkých zemských stvorení najdokonalejší život: má život vegetatívny - ako u rastlín, senzitívny - ako u zvierat; a okrem toho má rozumový život, ktorý je len jemu vlastný. Vďaka tomuto životu nazývame ho kráľom stvorenia. Keď sa jedná o Boží život, ten je nekonečne vyššie od všetkých foriem života, aké tu na zemi stretávame. Tento život nepochopíme nikdy: ani tu na zemi, ani v nebi.

Čosi nepredstaviteľné! Boh, ktorého od človeka delí nekonečná vzdialenosť, Boh túto vzdialenosť preklenul láskou, približuje sa k človekovi a dáva mu vlastný, nepochopiteľný život! Boží život v duši človeka! Človek nemá právo na tento Boží život, on nepatrí žiadnemu človekovi, je nad jeho prirodzenosť. Preto ho voláme nadprirodzeným životom. Ježiš prišiel, aby nám ten život dal. Zaslúžil nám ho svojím utrpením a smrťou. „Prišiel som, aby mali život!”

Boh je životom pre tých, ktorí chcú žiť nadprirodzeným životom. Prvý raz tento život dostávame pri sv. krste. A potom... Boh nám dal Syna a Syn nám dal to, na čo by sme nikdy nepomysleli: dal seba samého, lebo nám dal svoje Telo a Krv! Či môže dať ešte niečo viacej? Mária hovorí: „Hladných naplnil dobrými vecami!” Vedela Mária už pri narodení, vedela pri zvestovaní, čo nám jej Syn prinesie? Vedela, že sa nechá zamknúť do bohostánkov našich kostolov, aby nám dal svoj život, aby sa stal pokrmom duší, ktoré vykúpil?

Kdesi v hlbokkej Afrike je chudobná misijná stanica. Po sv. omši misionár sa obracia na jednu farničku: „No, Katarína, kedy znova prídeš?” - „Onedlho, možno na sviatok Božského Srdca Ježišovho, lebo ešte mám hlad po Bohu!” Katarína príde. Hlad po Bohu. Tridsať kilometrov cesty a to akej cesty! Ale príde. „Ó, keby si poznala Boží dar,” povedal Ježiš Samaritánke. Naša Katarína pozná Boží dar. Tridsať kilometrov peši.

Boh obdarúva hladných dobrými vecami. Treba silnú vieru a veľa dobrej vôle. Kvet roztvára lupienky, aby pil líce slnka. Duša tiež môže prijať líce Božieho života. Treba sa priblížiť a s pokorou otvoriť dušu...

46.3 Bohatstvo a chudoba

Hladným, chudobným zoči-voči kladie Mária bohatých. Ak prvých Boh obohacuje, druhých posieľa naprázdno. Mária nehovorí prečo. Ale keď popremýšľame, môžeme na to prísť.

Bohatý je krátkozraký. Vidí len to, čo je blízko, čoho sa možno dotknúť, spočítať, odvážiť. Vidí len dočasné dobrá. Tie ho zaujímajú. Na ne myslí. V nich vidí istotu. Pokladá ich za cieľ svojho života. Pre svoj egoizmus ani len nepomyslí na to, že aj chudobnému by mal niečo dať. Múdry človek mu môže povedať: „Len tolko máš, koľko dáš,” ale on neprijíma žiadne upozornenie. Neváži si ani Ježišove slová: Celý svet môžeš získať - nič ti nepomôže, keď stratíš dušu. Možno tie slová kedysi kdesi počul, ale chcel ich zabudnúť. Škoda. Mohol by sa prestrašiť spasiteľným strachom, lebo „lepšie je prejsť ťave uhom ihly, ako boháčovi vojsť do nebeského kráľovstva” (Mt 19,24). Ježišove slová sú pravdivé.

Ale bohatý je krátkozraký. Možno ani neverí. Aké večné dobrá? Kto ich videl? To sú vzdialené, neskutočné veci. Duša, milosť, nebo, vykúpenie... načo sa týmto zaoberať? Ešte je na to čas. Pán Ježiš povedal veľmi vážne podobenstvo. Bohatý sa obliekal do hodvábu a purpuru. Deň čo deň dobre jedol, rozpustilo sa bavid. Hovor takému, že blízko, len dva kroky od brány paláca, leží hladný a chorý žobrák. Psy lížu jeho rany... Smrť! Áno, neľútostná smrť prevrátila doterajší poriadok: chudobný bol šťastný v Abrahámovom lone, bohatý trpel v priepasti múk (Lk 16,19). Bedár sa stal bohatým, boháč bedárom. Pri konečnom účtovaní vyhral bedár. „Najväčšie dobro padne len do rúk

úplne prázdnych,” povedal filozof G. Thibon. Lepšie je tu mať nič a tam všetko, ako tu všetko a tam nič.

46.4 Nebezpečenstvo bohatstva

Dajme bodku na „i”, udrime klinec po hlavičke. Či bohatstvo vždy zatratí človeka? Nie. Aj veľmi bohatí ľudia môžu byť v nebi. Sú tam kniežatá, králi... Tí mali veľa a napriek tomu majú naveky nebo. Ako vysvetliť toto tajomstvo? Samotné vlastníctvo bohatstva nie je hriechom. Treba mať len toľko rozumu, aby sa človek na ceste nezaplietol. Bohatstvo totiž zapríčiňuje mnoho nebezpečenstiev pre dušu. Z druhej strany chudoba ešte nedáva právo na večnú blaženosť. Ale ak je trpezlivo znášaná, spája sa s Božou vôľou, s poslušnosťou Božím zákonom, tu je zásluha, ktorá zaistuje odmenu. V tomto prípade filozof má pravdu: „Najväčšie dobro padne len do rúk úplne prázdnych!

”Mária nám dáva prekrásny príklad. Najprv keď ide o dočasné dobré: nikdy po nich netúžila, nezhrmažďovala ich, nepokladala ich za cieľ svojho života. Nikdy nemala palác ani vklady v banke. Nemala sluhov. Všetky domáce povinnosti vykonávala sama. Zlato, ktoré dostala od Mudrcov, videla určite prvý raz. Keď mala takého, ako bol Ježiš, Boží Syn, mohla prosiť, aby nazaretský domček bol obsypaný zlatom. Nikdy jej to neprišlo na myseľ. Žila chudobne, chudobu milovala. To je titul, pre ktorý ju Boh mohol obdať dobrami.

Je aj druhý. Aký? Sú dobrá neviditeľné a predsa veľmi nebezpečné. Ľudia sa ochotne na ne naväzujú. Sú to naše túžby, naše chůtky, predstavy, osobné názory, idey, naše vlastné sebecké „ja”. Týchto „dobier” sa človek neľahko zrieka. Tu je žriedlo toho úporného trvania na vlastnej mienke, záľuba vo vlastných názoroch, neústupnosť vôle a pod. U Márie toto nikdy nebolo! „Nech sa mi stane podľa tvojho slova!” to bolo programom jej celého života. Bože, nie moja mienka, ale Tvoja! Nie moja túžba, ale Tvoja! Tvoj zákon, Tvoja vôľa, Tvoje Slovo! Mária chce myslieť tak ako Boh, milovať to, čo Boh miluje... či sa môžeme diviť, že sa stala tým, čím bola? Boh ju obdaroval dobrými vecami.

Cesta, po ktorej išla Mária, je aj našou cestou. Je to cesta skromnosti, pracovitého života. Len treba zharmonizovať našu vôľu, naše túžby i myšlienky s vôľou, túžbami a myšlienkami Božími. Boh čaká a čaká i Mária, aby sme k nej volali: „Pomocnica kresťanov”. Amen.

47 „UJAL SA IZRAELA, SVOJHO SLUŽOBNÍKA” TICHÉ UTRPENIE

47.1 Izrael je nazvaný „Boží služobník”.

Z akého dôvodu? Mária je „Pánova služobnica” - tomu rozumieme: svätá, presvätá, chce vždy a všade plniť Božiu vôľu. Ale Izrael? Čo je to za služobník? Ako národ vôbec nebol svätý. Často šomral, búril sa, bol neposlušný, naklonený k samochvále... a napriek tomu Sv. písmo dáva tomuto národu pekné tituly: „môj ľud”, „môj služobník”, „môj vyvolený”, moja vinica”. V knihe Exodus máme dokonca takéto pomenovanie: „Izrael je mojím prvorodeným synom” (4,22). Aj z toho vidieť, že Boh miloval Izraela. Pýtame sa: prečo? Prečo práve jeho si vybral? Toľko iných národov bolo vo vtedajšom svete: Kanaánci, Feničania, Asýřania, Babylonci, Egypťania, Gréci, Rímania... Mohol si vychovať iný národ a tomu národu dať svoje mesiánske sľuby. Prečo ich nevybral? Prečo ich nevyvolil? Zostane to tajomstvom Božích plánov. My dnes taktiež nevieme, prečo vyberá Ján a nie Pavla na kňazský stav: Prečo k rehoľnému životu povoláva Annu a nie Katarínu?

Boh vyvolil Izraela. Mal s ním nemálo starostí. Biblia dokonca hovorí, že v istých dňoch začal mu byť Izrael protivný (2 Kr 10,32). Napr. taký Saul. Boh ho vybral za kráľa. A potom Sv. písmo hovorí: „ľutoval, že Saula urobil kráľom” (1 Sam 15,25). Istý spisovateľ sa dokonca vyjadril: „Boh urobil falošný krok” (Daniel Kopa). Nie! Netreba tak hovoriť. Radšej povedzme, že tomu

nerozumieme. Boží rozum je nekonečný. Jeho múdrosť je nepochopiteľná. Boh by bol veľmi malý, keby sme ho mohli pochopiť slabým svetlom nášho rozumu.

47.2 Boh si vyvolil Izraela.

Štyristo rokov bol Izrael v egyptskom otroctve. Odtiaľ ho Boh vyvádza, ale za cenu - povedzme - akýchsi námah. Desať rán posielala na Egypt. Len po týchto ranách tvrdohlavý faraón povoľuje, aby opustili zem otroctva. Ešte aj teraz rozkáže vziať vojsko a prenasledovať odchádzajúcich" (Ex 14,8). Vlastný Boží zásah ochraňuje Izraela. Vody sa rozostúpia a Izrael prechádza suchou nohou cez Červené more. To sa však nepodarí prenasledujúcemu vojsku...

Izrael je slobodný. Ale je na púšti. Šesťstotisíc ľudí a - púšť. Môžeme si predstaviť, aká nálada tam panuje. Nespokojnosť, šomranie, nadávanie... Púšť! Niet čo jesť. Boh posielala mannu. Niet vody. Boh nechá vytrysknúť zo skaly tak bohatý prameň vody, že vystačí pre ľudí aj dobytok. A ľud ďalej narieka: „Kto nám dá mäsa na jedenie? Rozpamätávame sa na ryby, ktoré sme zadarmo jedávali v Egypte, na uhorky, dyne, na pór, cibuľu a na cesnak. Teraz nám ide do zahynutia... ” (Lv 11,5-6)

Či tento ľud bude stále myslieť len na žalúdok a na prízemné veci? Boh vie, čo potrebujú - obráti myseľ tohto národa k vyšším cieľom, začína ho vychovávať.

Nikto mu v tom neprekáža. Uprostred hrmenia a bleskov dáva na hore Sinaj Desatoro. Ľud uchvátený strachom stojí obďaleč a volá: „Všetko, čo Pán povedal, urobíme.” Pekne! Ale či táto dobrá vôľa dlho potrvá? Bude tu zlaté teľa. Boh vtedy pripomenie: „Nebudeš mať iných bohov okrem mňa”. Jeden je Boh! Izrael musí o tom vedieť. A keď bude treba, Boh prísne udrie: zošle jedovatých hadov. Koho uhryznú, zomrie. Znova krik a nariekanie medzi ľuďmi. Bude Boh zachraňovať? Áno. Prikáže pripevniť na žrd medeného hada: kto naň pozrie s vierou, i keby bol poštipaný, nezomrie...

Vidíme, ako sa kryštalizuje Boží zámer: medený had je predobrazom kalvárskeho kríža. Boh už vidí obetu svojho Syna. Proroci budú predpovedať toho, ktorý má prísť. Všetky proroctvá Starého zákona majú ten istý cieľ: poukazujú na centrálnu osobu v histórii ľudstva - na Ježiša Krista. A keď sa naplní čas, priblíži sa Božie kráľovstvo.

Izrael viac nepatrí len do politických dejín ľudstva. Z Božej vôle našiel sa v strede posvätných dejín. Cez Izrael pripravoval Boh dielo vykúpenia. Teda nič divného, že Izraela volá svojim služobníkom, svojou vinicou, vyvoleným ľuďmi, dokonca - ako sme videli - volá ho svojim prvorodeným synom.

A keď Izrael zabúda, tratí vieru, je znechutený, šomre a narieka, Boh sa rozpamätáva na svoje milosrdenstvo a odpúšťa. Sv. Vincent de Paul pekne hovorí: „Keď Boh niekomu začne prejavovať dobrodenia, prejavuje ich až do konca a nepretrháva reťaz milostí, iba že sa ich človek stane celkom nehodný. Takto minulé akty milosrdenstva sú zárukou takých istých budúcich aktov milosrdenstva”. Mária hovorí krátko: „pamätlivý milosrdenstva”.

47.3 Izrael šomre, narieka...

Či len Izrael? Šomranie je všade, kde sú ľudia. Všade hovoria, skúmajú, kritizujú, škriepia sa s Bohom. Lebo tam je zima pristudená, leto prihorúce, priveľa dažďa, primálo slnka. . . Keby sa malý chrobáček sťažoval na horu, že je vysoká, Bolo by to smiešne. Keď sa človek, ten rozmýšľajúci zemský chrobák, začína sťažovať na Boha, už to nie je smiešne, ale smutné!

Môže sa zdať, že sa nám niečo nevidí, nepáči v Božích plánoch so svetom. Môže to byť nešťastie, strata drahej osoby, choroba, utrpenie... Naša prirodzenosť by chcela šomrať, vzdorovať. Ako sa vtedy máme zachovať?

a/ Nečudovať sa. Je ťažko, že keď sme v údolí plaču, aby sme nikdy neplakali. Na nejakom hrobe boli napísané tieto slová: „Narodil sa, plakal a zomrel!. Tieto tri slová sú obsahom ľudského života a možno ich napísať na hrob každého človeka-

b/ Je veľkou zásluhou Cirkvi, že nám vysvetľuje zmysel utrpenia. Už náš Asnyk pekne napísal: „Daromné sú žiale! Svoj bôľ nebu treba zveriť. A samému treba vytrvale napred ísť a svietiť!” Iný autor píše: „Ticho treba prijať Božiu vôľu, ticho treba niesť osudy - to je najväčší poklad človeka a odmena ho za to čaká!”

c/ Utrpenie má vykupujúcu úlohu. Duša, ako zem, musí byť zoraná pluhom utrpenia, aby priniesla úrodu. A na zrno hodené rukou Božského Rozsievачa musí spadnúť rosa našich slz! - Ani architekt neotesáva kamene, ktoré nepotrebuje. Otesáva iba tie, z ktorých chce vytvoriť veľdielo.

Svätí tomu rozumeli. Preto nielenže sa nestážovali, ale prosili Boha o utrpenie. „Viacej, Pane, viacej” - volal sv. František Xaverský, keď vo videní spočítal všetky utrpenia, ktoré mal zniesť. Sv. František Assiský kľakol si na zem, bozkal ju a pokorne hovoril: „Ďakujem Ti, Bože, za všetky bolesti, ktoré znášam a zaprisahávam Ťa, aby si mi zoslal stokrát viac, ak je taká tvoja vôľa!” Sv. František Saleský hovorieval s úsmevom: „Nikdy sa necítim tak dobre, ako vtedy, keď sa cítim trochu zle!”

47.4 Príklad Márie

Keby šomranie a nariekanie bolo oprávnené, Mária by mala najväčšie právo, aby šomrala a nariekala. Mohla by povedať: „Pane, Ty chceš, aby som bola Mesiášovou matkou - dobre! Ale prosím Ťa, priprav mi primerané podmienky!” Lebo aké životné podmienky mala Mária? Cigánske matky v lepších podmienkach rodia svoje deti ako Mária. Len vezmeme tú ďalekú cestu z Nazareta do Betlehema. Máriin stav dovoľuje, aby vykonala takú ťažkú cestu? A čo jej Betlehem dá? V Nazarete by bola aspoň vlastná strecha nad hlavou, azda i kolíska. A Betlehem? Predsa Boh videl, čo ju tu čaká - maštal, jasle, seno, zima... A Herodes, milý Bože! Či Ty nemáš hromy, aby si zneškodnil toho pyšného vladára? Káže nám utekať do ďalekej, cudzej krajiny. - A potom strata a hľadanie Ježiša za tri dni: či to bolo potrebné? - Utrpenie a smrť: či by nebolo lepšie, keby Mária umrela skôr ako Jozef, ktorý nemusel pozerieť na kalvársku drámu? Mária si mohla ušetriť toľko bôľu. I Ježiš sám mohol vykonať dielo vykúpenia, načo bolo treba vťahovať Máriu do takej krvavej drámy?

Vidíme, aké litánie výčítiek mohla Mária predniesť, keby v tých chvíľach tak zmýšľala ako my a nie ako Boh. Aký prekrásny príklad nám dáva Mária i Boh. Pamätá na služobníka Izraela a nepamätal by na Máriu? Boh by jej ukrivdil, keby jej nedovolil a nekázal trpieť. Nebola by tou, kto je: Bolestná Matka, Kráľovná mučeníkov, Tešiteľka trpiacich... Príklad svätých a príklad Márie.

Nezabúdajme na jednu pravdu: Nikto nám nemôže vziať korunu, ktorú sme si ozdobili tichým utrpením. Amen.

48 „AKO SLŮBIL NAŠIM OTCOM - ABRAHÁMOVI A JEHO POTOMSTVU NAVEKY” DOBRODENIE VIERY

48.1 Otcovia

Mária tu hovorí o otcoch, o Abrahámovi, o jeho potomstve, že Boh im dal prisľúbenia, a to, čo prisľúbil, aj splní. O čo tu ide?

Všetci vieme: archanjel Gabriel rozpráva s Máriou. Nikto o tom nevie. Je to akoby tajomná „zmluva” medzi nebom a zemou ako spasiteľ svet. Všetko sa zachováva v tajnosti. Len Boh vie o čo ide. Aj Mária to vie. Aj archanjel. Čoskoro z Božieho vnuknutia sa to dozvie Alžbeta. Neskoršie Jozef. Ale sú to všetko osoby, ktoré neprezradia Božie tajomstvo. Len keď sa Ježiš narodí v Betleheme, anjeli oznámia svetu veľkú udalosť.

Či tento zázrak narodenia bol začiatkom nášho vykúpenia? Nie! Od pádu prvých rodičov, či lepšie od večnosti videl Boh betlehenský zázrak. Ale vedel, že než sa betlehenský zázrak splní, treba

najprv vyvolať jeden národ a vychovať ho, aby z lona tohto národa mohla vyjsť matka zodpovedne pripravená a hodná dať svetu Vykupiteľa. Mária teda vidí svoje miesto v Božích plánoch. Vidí, že v nej a cez ňu sa tieto Božie plány realizujú. A myslou, plnou vďačnosti, vracia sa dvetisíc rokov späť, do obdobia, v ktorom žil Abrahám. On, Abrahám, bol prvým a Mária posledným ohnivkom tejto dlhej reťaze Božích prisľúbení a prikázaní, podľa ktorých sa malo uskutočniť veľké dielo vykúpenia sveta. Boh vyvolil Abraháma, aby sa stal otcom veľkého národa, z ktorého vyjde prisľúbený Mesiáš. Preto bol Ježiš nazvaný „Abrahámovým synom“ (Mt 1,1). Vidíme už veľkosť tejto osoby? Pozrime sa na ňu bližšie.

48.2 Kde našiel Boh Abraháma?

Boh nepotrebuje hľadať. Vždy vie, kde sa kto nachádza. Na Východe, v chaldejskom meste Ur, vidí človeka. Volá sa Abram - nie Abrahám. S týmto Abramom rozpráva Boh. Dáva mu rozkaz: „Vyjdi z tejto zeme, z domu svojho otca a choď do krajiny, ktorú ti ukážem.”

Abram poslúchol. Zobral ženu, bratranca so sluhami, a s dobytkom sa vydal na cestu. Prešiel ohromnú vzdialenosť - vyše tisíc kilometrov - kým došiel do Kanaánu. Boh mu povedal: „Túto zem dám tebe a tvojim potomkom.” Odteraz sa táto zem bude volať „Zasľúbenou zemou”. Boh sľúbil Abrahámovi zem, ale aj početné potomstvo: „Staneš sa otcom mnohých národov.” Zmenil mu aj meno Abram na Abrahám, to znamená - otec početného potomstva. Nielen že ho požehnal, ale urobil ho „požehnaním”, čiže žriedlom požehnaní pre všetkých, ktorí sa s ním spoja priateľstvom.

Abrahám verí, ale Boh žiada dôkaz, žiada obeť. Akú obeť? „Vezmi svojho syna Izáka a choď na horu Morja a tam ho obetuj ako celopal.” Otrasy rozkaz! Bude vykonaný? Abrahám berie syna, káže mu niesť drevo. Sám nesie oheň a v ruke nôž... Bože! Predsa Ty si vševediaci. Či je potrebný takýto ukrutný dôkaz? Boh zadržal Abrahámovu ruku. Ochota srdca mu stačila - bola ako čin. Ale všetky pokolenia zeme budú obdivovať neotrasiteľnú Abrahámovu vieru, jeho vernosť a poslušnosť.

Abrahám - to je okrem Márie najväčšie meno, aké stretáme od Adama po Ježiša. Celý Starý zákon je preniknutý veľkosťou tohto mena. „V sláve sa mu nikto nevyrovná” (Sir 44,19). Sv. Pavol ho volá „otcom všetkých veriacich” (Rim 4,11). Všetky monoteistické náboženstvá: židovské, kresťanské, mohamedánske - vzdávajú mu úctu. Jeho hrob v Hebrone sa stal pútnickým miestom. Ako osudy hriechneho ľudstva sú naškicované v Adamovi, tak osudy vykúpeného ľudstva sú zaznačené v Abrahámovi.

48.3 Abrahám a Mária.

Nemôžeme porovnávať tieto dve duše. Predsa v nich stretávame mnoho bodov duchovného príbuzenstva:

a) Boh povoláva Abraháma, aby mu zveril veľké poslanie. Povoláva aj Máriu, aby sa v nej dovŕšila misia, ktorú začal Abrahám.

b) Abrahám je nazvaný otcom všetkých veriacich, Mária prvá uverila najnepochopiteľnejším pravdám, ktoré jej zjavil anjel.

c) Prostredníctvom Abraháma ľudia celej zeme majú dostať požehnanie, Mária, sama „požehnaná medzi ženami”, skrze svojho Syna zaručuje celému svetu požehnanie a vykúpenie.

d) Abrahám neodporuje, keď má ako celopal obetovať svojho syna; Mária dáva svojho Syna na vykúpenie sveta. Tam, ako vieme, Boh zadržal Abrahámovu ruku. Tu Boh nezadržal ruky katov! Boli by sme chudáci, keby to Boh urobil...

Keď pripomíname tieto rysy duchovného príbuzenstva, musíme tu zároveň zdôrazniť, že Mária v každom ohľade nekonečne prevyšovala Abraháma. Nebo, vlastť, vykúpenie - v Evanjeliu sú nazvané „Abrahámovým lonom”. Ale či je tam Abrahám? Duša áno! Telo však musí čakať na deň vzkriesenia všetkých ľudí. Mária je v nebi s telom a dušou. Zaujala tam najvyššie a najdôstojnejšie miesto. Abrahám je nazývaný svätým, spravodlivým. Každá svätosť je veľká, aj svätosť Abraháмова. Ale

môže sa porovnať s Máriinou svätosťou? Máriina svätosť prevyšuje všetko, čo ľudia mali alebo do konca sveta budú mať. Svätosť svätých mohla i môže byť zväčšená - to, čo dal Boh Márii, už sa zväčšiť nemôže. Boh nemôže stvoriť krajšie stvorenie, svätejšieho človeka, než bola a je Mária. Tešíme sa z Máriinej veľkosti a ďakujeme jej, lebo skrze Krista nám dala všetky dobrá.

48.4 Viera Abraháma a Márie

Abrahám veril a stal sa otcom všetkých veriacich. Mária tiež uverila. Alžbeta ju nazvala blahoslavenou práve preto, že uverila. My sme tiež povolaní k viere. Vieme oceniť to šťastie? India, Čína, Japonsko - stovky miliónov ľudí na celom svete nič nevedia o opravdivom Bohu, o Ježišovi Kristovi, o Márii, o sv. sviatostiach... a my toto všetko poznáme.

a) Keď mám vieru, mám rozumný pohľad na svet. Môžem pochopiť, môžem iným vysvetliť opravdivú hodnotu života. Viem, že keď budem s Bohom, nikdy neprehrám, lebo s Bohom nikto sa nemôže pretekať. Boha nikto neprehlasuje. Hoci by celé ľudstvo bolo proti mne, ja vyhrám, keď je Boh so mnou!

b) Keď mám vieru, ľahšie môžem zostaviť hierarchiu hodnôt. Viem, že najprv Boh - a potom všetko ostatné. Viem, že hodnoty večné sú pred hodnotami dočasnými. Záležitosti duše pred záležitosťami tela. Viem, že najprv sv. omša a potom výlet. Najprv povinnosť, potom záľuba. Ak niečo opustím pre Ježiša, sto krát viacej dostanem! Ježiš to povedal, viera mi to pripomína.

c) Keď mám vieru, mám radosť. Ježiš ma uisťuje: „Poteší sa vám srdce a vašu radosť vám nikto nezvezme“ (Jn 16,22). Najväčšou radosťou je nebo. Ale predchuť tejto radosti už mám tu na zemi. Mária predsa tu na zemi, v dome Alžbety, na začiatku svojho Magnifikatu zvolala: „Zaplesal môj duch v Bohu...“. Boh, ktorý bol zriedlom radosti pre Máriu, je aj našim Bohom. Len si pomyslime: Večný, Všemohúci, Vševediaci, Najmúdrejší, Najspravodlivejší, Najsvätejší... A tento tak veľký a nesmierny Boh - je mojím Otcom. Ja som jeho dieťaťom. On na mňa pozerá ako na svoje dieťa, vidí moje skutky, pozná moje myšlienky, počíta moje zásluhy... Otec - dieťa! „Otče náš, ktorý si na nebesiach“. Sv. Pavol dodáva: „V nádeji sme boli spasení“ (Rim 8,24). Keď sa splní nádej, budeme mať čosi, čo oko nevidelo, ucho nepočulo, do ľudského srdca nevniklo... Toľko radosti!

Sv. František Saleský, ktorý musel žiť medzi heretikmi, hovorieval: „Bože môj, ďakujem Ti za to, že som mohol prejsť cez vlny týchto falošných doktrín bez škody na svojej viere.“ A keď sa ho na smrteľnej posteli pýtali, či mal niekedy pochybnosti vo viere, odpovedal: „Pochybnosti? Nikdy! Vždy som veril s jednoduchosťou dieťaťa. Umieram v tej katolíckej viere, ktorú som si zamiloval a za ktorú by som dal aj život!“

Blahoslavení, ktorí veria. Amen.

49 „SYN MOJ, ČO SI NÁM TO UROBIL?“ NAŠE OTÁZKY

49.1 Stratený Ježiš, otrasná udalosť.

Čítame o nej v evanjeliu sv. Lukáša a vieme, čo sa stalo a ako sa to skončilo. Ale keby sme videli v oných tragických chvíľach Máriu a Jozefa, keby sme čítali v ich srdciach a videli, čo sa tam odohráva: aká bolesť, aký zármutok... nikto toto nepochopí! Začiatok Kalvárie! - píše istý spisovateľ. Dalo by sa povedať: je to väčšia bolesť ako na Golgote! Lebo tam Mária vedela, prečo Ježiš trpí a začo trpí, pre aký cieľ. Tu však ešte nevie.

Prečo zoslal Boh takú bolesť na tieto dve najhodnejšie a najmilovanejšie osoby? „Byť bez Ježiša je ukrutné peklo,“ hovorí autor Nasledovania Krista. „Byť s Ježišom je najsladší raj. Kto stratil Ježiša, stratil viac než celý svet“ (Nasledovanie Krista II., 8,2). Žena, ktorá z desiatich drachiem stratí jednu, zapáli svetlo a hľadá, kým ju nenájde (Lk 15,8). Čo znamená jedna drachma? Tu je stratené viac ako miliarda zlatých mincí. Stratený Ježiš znamená strateného Mesiáša, ktorého

Boh prisľúbil v raji, ktorého predpovedali proroci, ktorého zázračné počatie a narodenie zvestoval archanjel Gabriel. Stratený Ježiš je stratený Boží Syn, Spasiteľ, Vykupiteľ sveta! Ježiš zverený starostlivosti Márie a Jozefa - teraz ho niet. Boh sa kedysi pýtal bratovraha Kaina: „Kde je tvoj brat Ábel?” Tu by sa nebeský Otec mohol opýtať: „Mária, Jozef - kde je môj Syn?”

49.2 Stratený.

Či Ježiš prestal milovať svoju Matku? Či vzniklo nejaké nedorozumenie s Jozefom? Dost často sa tieto udalosti prihodia v našich časoch. Syn odchádza z domu a nevracia sa. Rodičia sú nespokojní, čakajú, telefonujú k príbuzným, známym, informujú políciu, inokedy dcérka odíde len ku priateľke - a potom? Niet po nej ani chýru! Azda dobrodružný život priťahuje týchto mladých? Či rodičia povedali prísnejšie slovo? Či toto dorastajúce pokolenie už stratilo všetku lásku a úctu voči svojim rodičom?

Všetky tieto ľudské dôvody sa musia vylúčiť, keď ide o Ježiša. Nikdy nebolo a nikdy v budúcnosti nebude takej lásky, akú mal Ježiš voči svojej matke; a naopak, akú mala Mária a Jozef voči Ježišovi. Tým viac je divná udalosť, o ktorej čítame v evanjeliu. Čo sa stalo?

Po skončení slávností vo svätyni, v ranných hodinách, karavána jeruzalemských pútnikov vydáva sa na spiatočnú cestu. Rýchlo kráča, každý hovorí o svojich dojmach. Pred večerom sa zastavia. Mária, ktorá išla v skupine žien, ide teraz ku skupine mužov. Keď uvidela Jozefa samého, zľakla sa. A kde je Ježiš? Ježiša niet v našej skupine. Nie je ani v skupine žien. Teda kde je? Pýtajú sa tu, tam - nikto nevie. Stratil sa. Kto ho nájde? Kde ho hľadať v tomto ľudskom mravenisku? Ak žije, z čoho žije? Kde bude cez noc? A ak - Bože! Spomenuli si na krvavého Herodesa, ktorý chcel zabiť Dieťa. Azda nejaký nový Herodes? Azda ho na ceste zastavil nejaký bandita a ukázal mu nesprávny smer? Napriek únave, napriek nastávajúcej noci Mária a Jozef sa vracajú naspäť do Jeruzalema. Prichádzajú tam nadránom - unavení, pýtajú sa, hľadajú... Jeden deň, druhý deň... Ježiša niet! Akú bolesť prežívali! Modlitby! Horké slzy! Malý chlapec počul o tejto bolestnej udalosti, ktorú Ježišova Matka a Jozef prežívali - ponúkol túto šľachetnú radu: mohli sa modliť k sv. Antonovi! Áno, pekný návrh. Ale sv. Anton vtedy ešte ani nemohol vedieť, či niekedy vôbec bude žiť.

Zrazu sa končia trápenia rodičov. Na tretí deň ráno Mária a Jozef vidia v jednej chrámovej predsieni skupinu učeních znalcov zákona. Vysvetľuje sa tu zákon. Diskutuje sa. K tejto skupine sa približuje Mária, počúva: to je hlas môjho Syna! "Tu je!" - volá Jozefovi. Bol to naozaj Ježiš. Sedel uprostred učiteľov zákona, počúval, pýtal sa, odpovedal na otázky. A v odpovediach bola taká múdrosť, že sa všetci divili. Zdalo sa, že úlohy sú obrátené: múdri učenci našli sa v škole dvanásťročného chlapca. Mária prerušuje učení rozhovor: „Synu, prečo si nám to urobil?”

49.3 Prečo?

Za tridsaťročného skrytého života je to jediná známa udalosť, kedy Ježiš konal aktívne. Robí čosi na vlastnú päsť. Hovorí slová, ktoré sú ako prvé Ježišove slová zaznačené v Evanjeliu. Keď prichádzajú pastieri k jaslám a mudrci pokloniť sa, keď treba utekať do Egypta, Ježiš je ústrednou osobou, ale chová sa zdržanlivo, mlčí, dovoľuje iným konať. Tu po prvý raz vystupuje činne. Toto vystúpenie si vyžaduje objasnenie.

Sme ľudia. Ďaleko nedovidíme. Aby sme niečo porozumeli, musíme myslieť, pýtať sa. Ak učení biblisti dávajú nám také alebo iné vysvetlenie, môžeme ho prijať, ale najlepšie vysvetlenie dáva nám sv. Pavol, ktorý chce, aby sme obdivovali „hlbku bohatstva a múdrosti a vedomosti Božej”. Chce, aby sme obdivovali „jeho nevyspytateľné súdy a jeho nepochopiteľné cesty” (Rim 11,33).

„Prečo si nám to urobil?” Ježiš nehovorí: „Prepáčte, už to viacej neurobím.” Márii povie iné slová, nad ktorými bude môcť uvažovať celý svet. Sú jednoduché i hlboké. „Mám byť v tom, čo patrí môjmu otcovi.” Mária zamĺkne. Ježišove slová jej pripomínajú iný svet. Veľký, nepochopiteľný! Svet nebeského Otca, jeho vôľu, jeho Pravdu. Mária vie a vie to i sv. Jozef, že Ježiš má len jedného Otca. Tieto dve sväté osoby chápu i Ježišov božský pôvod i jeho poslanie i mesiášsku hodnosť,

ale ešte nerozumejú, do akej miery Ježišov ľudský život patrí nebeskému Otcovi. Pre Máriu to bude téma na ďalšie meditácie. Božia ekonómia vykúpenia zjavuje sa teórii len postupne a úplnosť Ježišovho posolania pochopí len na Kalvárii, kde ako Bolestná Matka prijme úlohu Spoluvykupiteľky.

„Prečo si nám to urobil?“ Mária sa pýta. Ježiš odpovedá. Znalci Ježišovu odpoveď zhrnuli do piatich bodov:

a) Chcel ukázať, že na prvom mieste je Boh! Ak miluje Máriu, tak nekonečne viac miluje vôľu nebeského Otca.

b) Chcel dať Márii príležitosť k veľkej zásluže a do absolútneho odovzdania sa Bohu.

c) Jozefovi chcel dať akoby predchuť kalvárskeho utrpenia, ktorého nebude svedkom.

d) Svojim služobníkom, kňazom chcel dať príklad, že treba odprieť si lásku i voči svojej najbližšej rodine.

e) Konečne, ak učene hovorí so znalcami zákona, či nie preto, aby im dokázal, že Mesiáš je už na zemi?

49.4 Mária sa pýta.

V živote každého človeka je mnoho udalostí, ktorým nerozumieme. Pýtame sa. Mária sa pýtala. Nám je tiež dovolené pýtať sa. Ale pýtajme sa tak ako Mária - s pokornou oddanosťou. Na hodine katechizmu bola otázka: Prečo je človek vyššie ako zviera? Boli rôzne odpovede. Jeden zo žiakov hovorí: „Lebo človek má rozum, môže myslieť.“ Iný hovorí: „Lebo človek môže svoje myšlienky vypovedať.“ Tretí: „Lebo človek vie čítať, písať, rátať.“ Konečne štvrtá odpoveď bola najlepšia: „Lebo človek môže Boha poznať a milovať ho.“ - Hlboká pravda. Človek ako jediný na zemi žijúce stvorenie má dušu stvorenú na Boží obraz a podobu. „O málo menší od anjelov“ (Hebr 2,7). Môže poznať a milovať svojho Boha. Tu je koreň najväčšieho privilegia človeka i jeho najvyššia dôstojnosť.

Mária sa pýtala. My na naše otázky často nemôžeme nájsť odpoveď. Čo potom? Jedno je isté a to všetci vieme: Boh je nekonečne múdry a jeho láska k nám je nekonečná. Tento východzí bod môže nám mnoho vecí objasniť v našom živote. A ostatné pochopíme v nebi!

V nebi. Práve toto slovo nadhadzuje najväčšiu otázku: „Či sa dostanem do neba? Idem dobrou, správnou cestou? Či som v stave posväcujúcej milosti? Spokojný je Boh so mnou? Som tým, čím ma Boh chce mať?“ Pravdu povedal istý spisovateľ: „Boli by sme veľmi veľkí, keby sme boli tým, čím nás Boh chce mať!“ Tu je rozuzlenie všetkých našich otázok, s ktorými sa v živote môžeme stretnúť.

50 „POZRI, TVOJ OTEC I JA SME ŤA S BOLEŠŤOU HĽADALI“ DOBRY OTEC

50.1 Tvoj otec

„Tvoj otec,“ hovorí Mária. Už sme povedali, že Ježiš má len jedného Otca. Je ním nebeský Otec. Jozef je otčimom. Potrebný je z mnohých ohľadov. Predovšetkým: keby nebol Jozef, Mária, ktorá má dieťa ako panna, musela by byť ukameňovaná - taký bol zákon. Vieme si predstaviť taký výjav? Mária, ktorá nám dala prisľúbeného Mesiáša, teraz má zahnúť pod kopou kamenia? A sám Ježiš, cez tisícročia očakávaný, mal by byť považovaný za dieťa z cudzoložného lôžka? Predsa Mária nemohla povedať: „Počala som a porodila z Ducha Svätého.“ Preto bol Jozef potrebný. On zachraňoval situáciu. Pred ľuďmi a pred zákonom vystupoval ako otec dieťaťa. Po druhé: bol potrebný ako pestún a živiteľ dieťaťa Ježiša. Ako hlava rodiny. Čo by urobila Mária, keby nebolo Jozefa? Treba zachraňovať dieťa, lebo Herodes ho chce zabiť. Či Mária má s ním sama utekať do Egypta? Ďaleká, neznáma cesta. A tam, v cudzom kraji, kde sa obrátiť? Kde by bývala? Z čoho by žila? Jozef bol potrebný. Boh o tom vedel. Preto chcel, aby Mária mala manžela. Jej sľub čistoty

bude zachovaný, manžel to bude brať do ohľadu. Všemohúci nekonečne múdry Boh vedie tieto dve sväté osoby.

„Hľa, tvoj otec.” Z toho vidieť, že Ježiš volá Jozefa krátko „otcom”. Doma i mimo domu, v rodinnom kruhu i pred cudzími ľuďmi, Jozef je otcom. Avšak len tieto tri osoby poznajú skutočný význam a obsah tohto slova. Iní vidia len toľko, že Mária má manžela a Ježiš má otca. To stačí. Neskoršie budú napísané evanjeliá a svet sa dozvie, aká je opravdivá úloha tohto „otca”.

„Tvoj otec”. Za otca bol vybraný človek z každého hľadiska výnimočný. Vybraný spomedzi tisícov a miliónov... Pochádzal z Dávidovho rodu (Lk 1,27). A pretože podľa zákona bol Ježišovým lojálnym otcom, mohol Ježišovi odovzdať všetky výsady z toho plynúce. Preto mal Ježiš právo nazvať sa „Dávidovým synom” (Mt 1,1).

„Tvoj otec.” V litániách máme charakteristiku tohto výnimočného otca. Čítame tam: „Jozef najspravodlivejší, najčistejší, najmúdrejší, najposlušnejší, najvernejší...” Všetky tieto vlastnosti sa vzťahujú na osobu veľmi solídneho otca. Sv. Jozef je vyskúšaný Boží služobník, Boh s ním môže počítať. On nezakolíše. Bude mlčať, ale rozhodne pôjde dopredu. Bez nerozvážneho náhľenu a nervozity, bez zmätkov. V Betleheme, keď sa pred ním zatvárajú všetky dvere, nenarieka. Neskoršie, keď ho anjel budí a káže mu utekať, využíva okolnosti, do ktorých ho Prozreteľnosť postavila, rozhoduje sa rýchlo, zachováva pokoj a rovnováhu, myslí na tých, ktorých má zachraňovať a na Toho, ktorý mu toto poslanie zveril. Solídny človek!

50.2 Prichádza nešťastie: Ježiš sa stratil!

Hľadajú a hľadajú... Nikdy v dejinách sveta toto slovo „hľadať” nemalo takú silu bolestnej intenzity ako v tomto prípade. Toľko krát Ježiša hľadali. Mudrci ho hľadali, aby sa mu poklonili. Herodes ho hľadal, aby ho zabil. Neskoršie ho budú hľadať farizeji, aby ho podchytili v reči, aby ho obžalovali, uväznili. Judáš - aby ho zradil. Hľadali ho chorí, hluchí, slepí, malomocní, aby ho prosili o uzdravenie. Nevera, bojujúci ateizmus, nehodní ľudia, pomätenci ho neustále hľadajú, aby prekrútili jeho slová, sprofanizovali jeho dielo, zničili Cirkev a jeho pastierov... Ale nikdy v týchto hľadaniach nebola bolesť prežívanej straty.

Mudrci mali radostnú nádej, že uvidia novonarodeného Kráľa. U Herodesa bola istota, že bude odstránený nástupca kráľovskej koruny. Farizeji mali chůfky odstrániť nepohodlného rivala. Chorí mali nádej na uzdravenie. Judáš mal radosť z prisľúbených strieborníakov. Dnešní ateisti sú presvedčení, že sa im podarí zabiť ideu Boha. - Bláznovstvo.

Nikde niet toho, čo prežívali Jozef a Mária: „S úzkosťou sme ťa hľadali!”

Hľadajú. Čím ho dlhšie hľadajú, tým silnejší pocit zdesenia uchvacuje tieto dve sväté duše. Vedia, koho stratili. Keď bol malý, držal sa matky. Bol pri nej, keď išla nakupovať, keď išla pre vodu k studni, ktorú ešte dnes obyvatelia Nazareta volajú „studňou Božej Matky”. Mária si spomína na tie požehnané chvíle, ktoré s ním spolu strávila. A teraz - niet ho! Nikto nevie, nikto ho nevidel!

Jozef by chcel potešiť Máriu, ale ako? Sám ide s dušou rozorvanou bôľom. Zastavuje po ceste ľudí, opisuje dvanásťročného chlapca: ako vyzerá, ako je oblečený... „Nie! Nevideli sme!” Tridsať krát, päťdesiat krát opakuje sa to strašné slovo: „Nevideli sme!” Keď klope na dvere a dvere sa otvoria - všade tie isté slová: „Nevideli sme!” Preto neskoršie Mária povie: „S úzkosťou sme ťa hľadali!” Tak to naozaj bolo.

50.3 Kde je Boh?

Keď my strácame Ježiša, tak vždy z vlastnej viny. Nie tak, ako Mária a Jozef. Oni neboli vinovatí a hľadali. Či my hľadáme tak ako oni, s takou istou úzkosťou? „Sú dva druhy rozumných ľudí: jedni, ktorí slúžia Bohu zo srdca, pretože ho poznali, druhí, ktorí Boha hľadajú z celého srdca, pretože ho ešte nepoznajú.” Ale sú i takí, ktorí ho nechcú poznať. Istý otec kričal na syna: „Ak mi ešte raz pôjdeš na omšu, vyhodím ťa z domu!” Nasledujúci deň naozaj vyhodil syna. Kardinál Lercaro mu povedal: „Poď ku mne, chlapče, odteraz ja ti budem otcom!”

Iný malý chlapec sa pýtal: „Kde je Boh?“ „Všade!“ - znela odpoveď. „Všade? Ak je všade, musím ho nájsť, lebo chcem sa s ním rozprávať.“ A pretože bol vtedy v kostole, hľadal Boha v laviciach i pod lavicami, v každom kúte. Nazrel aj tam, kde stáli metly. Potom ho hľadal pri orgáne, za orgánom, ba aj v orgáne - a keď ho nenašiel, začal plakať. Potom plynuli roky... A on neustále hľadal. „Chémia je dôležitá, Boh je dôležitejší!“ Poznal tieto slová, napísané na bráne muslimskej univerzity v Káhire? Či poznal alebo nepoznal, ale hľadal. Hľadal štyridsať rokov - a našiel Boha v bohostánku katolíckych kostolov. Tento človek sa volal Fulton Owersler. Napísal asi tridsať kníh. V jednej pod titulom „Odkiaľ viem, že Boh existuje?“ rozpráva svoju históriu hľadania a nájdenia Boha. Zomrel ako dobrý otec. Dcérika píše po jeho smrti: „On vedel, čo znamená byť otcom. Vedel, že rodina a deti potrebujú čosi viac než strechu nad hlavou, oblečenie a každodenný chlieb - potrebujú i Božie slovo! On ho našiel pre seba a dal ho rodine... Dobrý otec!“

Otec. Tento najprostejší titul vybral si náš Boh na nebi. Nechce iný titul, ani „Excelencia“, ani „Osvietený“, ani „Veľkomožný“ - len Otec! „Otče náš, ktorý si na nebesiach!“ Pozemský otec môže byť dobrý, dokonca veľmi dobrý. Najlepším však vždy bude náš nebeský Otec. On vie, čo potrebujeme. On myslí, pamätá, miluje. Miluje aj vtedy, keď niekoho zarmúti. Či môže robiť pre svoje deti menej, než robí pre svoje nerozumné stvorenia? Máme jednu starosť, jeden záväzok: aby sme neboli nevďačným deťom tak dobrého Otca. Amen.

51 „NEMAJÚ VÍNA“ SVIATOSŤ ALEBO HRIECH?

51.1 Svadba

Mária zostala sama v svojom nazaretskom domčeku. Jozef zomrel. Ježiš odišiel. Už niekoľko týždňov nemá o ňom nijaké správy. Mária žije v spomienkach a v očakávaní toho, čo príde. Vie, že budúcnosť bude tragická, hoci o tom ešte nemá určitú predstavu. Boh pre ňu v tomto čase pripravil príjemné prekvapenie: stretne Ježiša.

Na ceste medzi Nazaretom a Tiberiadom nachádza sa Kána Galilejská. Malé mestečko, dnes má asi tisíc osemdesiat obyvateľov, zväčša mohamedáni. Pre neveľa katolíkov je tam pekný kostolík, o ktorý sa starajú otcovia františkáni. V podzemí kostola uschováva sa za železnými mrežami jedna kamenná nádoba, urobená podľa vzoru tých, o ktorých hovorí evanjelium.

V Káne sa konala svadobná hostina. Iste sa konajú bohatšie a okázalejšie hostiny, kde počet povolaných je väčší, kde jedlá sú vynikajúce, kde ceremoniál slávnosti je lepšie zrežirovaný, ale nikdy nebola a nebude taká svadobná hostina, kde by sa vznešenosť hostí vyrovnala tým, ktorí boli v Káne. Tu bol Ježiš, Kráľ neba a zeme. Bola tu Mária, Kráľovná všetkých svätých. Boli tu prví Ježišovi učeníci: Andrej, Šimon, Ján, Filip, Natanael. Ten posledný bol rodákom z Kány. Tri dni predtým mu Ježiš povedal: „Pretože som ti povedal, že som ťa videl pod figovníkom, veriš? Uvidíš väčšie veci ako toto!“ (Jn 1,50). Začiatok týchto väčších vecí Natanael mal uvidieť práve tu v Káne, v svojom rodnom meste.

51.2 Ježiš a Mária na svadbe

Prítomnosť Ježiša a Márie na svadbe vzbudzuje pozornosť. Zdá sa, že Pán Ježiš odmieta radosť, lebo hlása pokánie a blahoslavenými nazýva tých, ktorí plačú (Mt 5,4). A predsa prijíma pozvanie na svadbu, je na nej prítomný, počúva muziku... Či je to jeho evanjelium? Áno! Slovo „evanjelium“ znamená „dobrú, radostnú zvesť“. A dobrá zvesť nemôže byť smutná. Náboženstvo, ktoré Ježiš priniesol, nie je náboženstvom pochmúrnej beznádeje, ale náboženstvom radosti. Keď otvoríme evanjelium, čítame: „Keď Mudrci uzreli hviezdu, zaradovali sa veľmi veľkou radosťou“ (Mt 2,10). Sám Ježiš hovorí: „Radujte sa a vesel'te, lebo vaša odplata je hojná v nebi!“ (Mt 5,12). Sv. Pavol

nabáda k radosti: „Vždy sa radujte v Pánovi” (Flp 4,4). Apoštoli sa tešili, že boli hodní trpieť pre Ježiša potupu (Sk 5,41).

Jediný smútok, ku ktorému nás evanjelium nabáda, je smútok za hriechy. Takýto smútok vyvolal Ježiš u Petra. Taký smútok žiadal od jeruzalemských žien, ktoré nad ním plakali na krížovej ceste (Lk 23,28). Tento smútok je potrebný a spasiteľný, a ak je úprimný, končí sa najväčšou radosťou - zmierením s Bohom. Opravdivá radosť, radosť Božích detí, radosť čistého svedomia - hľa, s tým prišiel Kristus na svet! Odmietajú uličnícku radosť, odmieta hriechu radosť, radosť hriechníka, ktorý v ošiali pochybných zábav chce umlčať výčitky svojho znásilneného svedomia. Kristus hlása čistú, pravdivú, svätú radosť, ktorá je začiatkom večnej radosti v nebi.

51.3 Svadba v Palestíne

Trvala sedem dní, ak mladé dievča uzatváralo prvý raz manželský zväzok. Ak sa vydávala vdova, svadba trvala tri dni. Môžeme predpokladať, že toto zvykové právo sa dodržiavalo aj v Káne. Samotná ceremónia uzavretia manželstva trvala krátko. Mladú ženu priniesli v kresle do jej nového domu. Po rozbití rituálneho náčinia pod baldachýnom, po zložení prísahy novomanželmi, začínala sa svadobná hostina. Obyčajne skromní Židia pri podobných príležitostiach mali radi nádheru a v jedle hojnosť. Chody išli jeden po druhom, všetky boli pripravené s cibuľou, ktorá bola základom izraelskej kuchyne od času ich pobytu v Egypte. Zapíjalo sa bohato vínom, ktoré bolo v tomto kraji normálnym, každodenným nápojom. Husľová muzika zvýšila veselú náladu. Usilovali sa zabudnúť na každodenné starosti.

Na svadobnej hostine muselo byť mnoho jedla a pitia, lebo svadba v tomto kraji nemala skromný charakter, ale bola slávnosťou pre celú obec. Všetci mali právo prísť a pohostiť sa.

Mária si mohla povedať: „Som vdova. Svadobná hostina, radosť novomanželov nie je pre mňa.” Nie. Zvlášť ju pozvali, možno že je aj príbuzná. Ide. Bude sa radovať s radujúcimi, azda aj niečo pomôže, poradí. Áno. Bez Márie svadba v Káne Galilejskej nebola by tým, čím bola. A nebola by opísaná ani na stránkach evanjelia: „A bola tam Ježišova Matka”.

51.4 Nedostatok vína!

Neprijemnosť, hanba, výsmech. Nedostatok vína v takejto chvíli? Nebolo možné vziať džbány a ísť kúpiť? Ak to bol už piatok večer, ako to niektorí myslia, nakúpiť už bolo nemožné, lebo to zakazoval sobotný zákon. Azda novomanželia boli chudobní? Azda sa už končilo svadobné veselie? Jedna vec je istá: nebolo vína. Mária ako prvá to zbadala a v tejto chvíli ide k Ježišovi. Ticho, ohľaduplne, pošepky, aby to nikto nepočul, hovorí: „Nemajú vína!” Dve slová, akoby upozornenie. Áno. Ale slová majú taký obsah, aký im chceme dať. V Máriiných slovách bolo jej srdce, jej dobrota, ochota pomôcť, snaha uchrániť rodičov novomanželov od hanby. Zároveň prosba, aby Syn zachraňoval situáciu.

Ako ju zachráni? Počíta Mária so zázrakom? Azda Ježiš, keď odchádzal z Nazareta, povedal svojej Matke, že sa stretnú v Káne a že novomanželom dá svoj dar v podobe vína? Nemôžeme povedať: nie. Jedno však vieme, Mária povedala svoje slovo. Teraz verí a má nádej, ostatné urobí Ježiš!

Nemajú vína. Ako je dobre, že Ježišova matka bola na svadbe v Káne. Keby tam bola Herodesova matka, Pilátova matka, matka samého rímskeho cisára, keby tam boli všetky matky na svete - neurobili by to, čo urobila Ježišova matka. Tam, kde je Mária, chudoba sa môže zmeniť na bohatstvo, slabosť na silu, smútok na radosť, tma hriechu na svetlo čnosti, smrť na život. Tam, kde je Ježišova Matka, voda sa môže premeniť na víno. Veríme tomu?

51.5 Manželstvo

Svadobná hostina, manželské jarmo, cirkevný alebo civilný zväzok, šťastné alebo nešťastné manželstvo, pevné alebo rozkolísané manželstvo, rozvody, druhé, tretie, štvrté manželstvo... Tieto slová sa nám nevytratia z pamäti. Sú skutočnosťou. Čo je manželstvo?

V tichu prázdneho kostola starší kňaz sa modlí breviár. Vchádza mladá pani. Poobzerá sa... Príde ku kňazovi a pýta sa ho: „Prepáčte, prosím, kedy sa začína krížová cesta?“ „Prosím v manželstve, mladá pani!“ znela odpoveď. Grécke príslovie hovorí: „Manželstvo je zlo, ale zlo nevyhnutné a jediné vyhľadávané zlo!“ Prečo zlo? Môže Boh stvoriť zlo? Manželstvo stvoril Boh a jediný Ježiš ho podvihol do hodnosti sviatosti. Len zlí ľudia dokážu zle robiť tam, kde má byť zachovaná posvätnosť sviatosti.

Istý americký psychológ píše, že mal 2456 manželských nezhôd. Neuviedol v akom časovom rozpätí. Ale hoci by to bolo počas štyridsiatich rokov, toto číslo je predsa len vysoké. „Porozumenie buduje, nedorozumenie ruina.“ Prečo by malo byť neporozumenie?

Pred uzavretím manželstva všetci sú akoby usmiatym slnkom. Len po uzavretí vychádzajú navonok charakterové chyby, ktoré sa predtým úzkostlivo ukrývali. Doliehajú starosti každodenného života, boj o byt, nervozita, neovládané nervy... Či niet záchrany? Je, ale kto na to myslí?

V Káne bol Pán Ježiš a jeho Matka. Pri každom cirkevnom uzatváraní manželstva je ten istý Ježiš: z bohostánku pozerá, počúva slová manželskej prísahy. A Mária vidí svoje deti vždy pripravené zasiahnuť. Voda všedného dňa môže sa stať vínom nadprirodzeného svetla, vínom sladkej trezlivosti, úprimného úsmevu, vínom Božej milosti, ktorá dáva silu, vytrvalosť.

Dvetisícštyristopäťdesiatšesť nedorozumení! Boh je vždy pripravený dať svoju pomoc. Teda od samých manželov záleží, aby jedna zo sviatostí nestala sa jedným veľkým hriechom. Je hanbou, keď ľudia z vlastnej viny „nemajú vína“. Nech sa vtedy obrátia s prosbou k Ježišovej matke. Amen.

52 „ČOKOLĽVEK VÁM POVIE” POSLUŠNOSŤ

52.1 „Čokolľvek vám povie!”

Dobre! Jeho slovo nám bude rozkazom a tento rozkaz bude splnený. Sluhovia majú svoje dôvody. „Keď Boh miluje, treba milovať. Keď rozkazuje, treba poslúchať. Keď trestá, treba držať!“ Tu ide o rozkaz. U ľudí môžu byť rozkazy dobré alebo zlé. Zlé neslobodno splniť. A boli takí, ktorí ich splnili. Stovky, tisíce, ba milióny ľudí posielali na smrť. Keď ich potom súdili, vyhovárali sa, že len rozkazy plnili. Mali právo a povinnosť neposlúchať!

Je jasné, že Ježiš nevydáva zlé rozkazy. Mária o tom vedela. Azda sa nazdávala, že uvidí zázrak. Ale odkiaľ vedela, že bude potrebná voda a že i sluhovia môžu pomôcť? Predsa Syn mohol stvoriť víno z ničoho! Prvý zázrak. A v tomto zázraku má svoju účasť Mária i sluhovia, všetci hostia z toho majú úžitok.

„Naplnite nádoby vodou.” Naplnili ich. „Teraz načrite a zaneste starejšiemu!” Zaniesli. Vykonali rozkazy. „Čokolľvek vám povie, urobte!” Mária musela byť spokojná, keď videla takú poslušnosť. Pán Ježiš tiež. „Poslušnosť je lepšia než obeta a poddanosť než tuk baranov” (1 Sam 15,22).

52.2 Poslušnosť

Nemyslíme si, že Ježiš vie len rozkazovať. Vie aj poslúchať. A to tak, ako nikto pred ním ani po ňom. Na svet prišiel, aby plnil vôľu nebeského Otca. „Milujem Otca a robím tak, ako mi prikázal Otec” (Jn 14,31). Rozkazy plní s úzkostlivou dôkladnosťou. Je poslušný až na smrť. Na kríži je si vedomý, že splnil svoju úlohu, preto hovorí: „Dokonané je!” Mohol spokojne zomrieť.

Poslušný Bohu - tomu sa menej divíme. Ale bol poslušný ľuďom. Toto nás udivuje. Tridsaťtri rokov žil na zemi. Z toho čo robil tridsať rokov? Poslúchal. „Bol im poddaný,” hovorí Sv. písmo.

Neslýchaná vec: Boh poslušný ľuďom. Stvoriteľ poslúcha stvorenia - dokonca katov, ktorí ho pribíjali na kríž. Chcel nám dať príklad. Ja som bol poslušný, aj vy poslúchajte! Apoštolom dáva jasný rozkaz: „Id'te a učte!" Keby váhali, Mária by pripomenula apoštolom: „Čokoľvek vám povie, urobte!" Apoštolí idú a učia. Keď im to prísne zakazujú, odpovedia: „Treba viac poslúchať Boha ako ľudí" (Sk 5,29). Pracujú, aby získali pohanov „k poslušnosti viery" (Rim 1,5).

52.3 Krása poslušnosti

Dnes sú ľudia, ktorí rozumejú poslušnosti. Ak majú živú vieru, nie je im ťažko žiť v poslušnosti. Rehoľníci v kláštoroch zavazujú sa sľubom k úplnej poslušnosti. Svätci prišli do neba, lebo ich tam priviedla cesta poslušnosti. Nenachádza sa tam ani jeden svätý, ktorý by svoj život neprežil v poslušnosti. „Ten, čo vždy robí to, čo chce, zriedka robí to, čo je povinný." Svätci vedeli, čo majú robiť. Sv. František krátko a jasne zhrnul svoju životnú úlohu: „Alebo poslúchať, alebo zomrieť." Sv. Alojz povedal: „Keby som sa od anjela dozvedel, že o hodinu mám zomrieť, neprestal by som pracovať a neopustil by som miesto, ktoré som z poslušnosti prijal." Sv. Bernard hovorí: „Kto mi dá sto predstavených namiesto jedného?" Málo mu bolo poslúchať jedného. Chcel ich mať stovky, nech všetci rozkazujú. O ctihodnej Agneske od Ježiša hovoria, že v svojej dominikánskej cele mala istého dňa neobyčajného hosťa: Dieťa Ježiš prišlo na návštevu. V čase tohto zázračného stretnutia kláštorný zvonček zvolával rehoľnice na akési duchovné cvičenie. Agneska hneď povedala Ježišovi: „Prepáč, zvonček ma volá, musím ísť!" Ako to? Nechať Ježiša samého? Áno! Pôjde, aby poslušne splnila povinnosť. Pekná duša. Škoda, že nemáme oči, aby sme zazreli krásu tohto druhu.

Spomedzi všetkých svätých najväčšou a mimoriadne svätou je Mária. Boh jej nerozkazuje, ale prosí cez anjela. Mária, keď porozumie svojej úlohe, súhlasí, všetko splní. A už teraz, akoby na vzdialenom filmovom plátne, vidí obrysy strašnej histórie, ktorú bude musieť prežiť jej Božie Dieťa. Vždy hovorí: „Nech sa mi stane podľa Tvojho slova! Ty chceš, Pane, aby meč bolesti prenikol moje srdce - i ja to chcem! Chceš, aby Ježiš bol zradený, falošne obvinený - i ja to chcem! Chceš, aby bol na kríž pribitý a umrel na Tvoju slávu a spásu sveta - i ja to chcem!" Čo je to za Matka? Najťažšie rozhodnutia, ukrutné rozkazy - nikto iný tak ako Mária by tieto rozkazy nebol v stave splniť.

52.4 „Čokoľvek vám povie, urobte!"

Ktosi napísal s istou dávkou humoru: „Ak chceš, aby ťa poslúchali, nevydávaj žiadne rozkazy." Nehľadajme tu ani pravdu ani logiku. Keby človek na nikom nebol závislý, vtedy by nikoho nemusel poslúchať. A teda, keby sa sám od seba narodil, keby sa sám živil, sám sa liečil v chorobe a sám sa pochoval - vtedy by žiadnych rozkazov nepotreboval a nemusel by nikoho poslúchať. Ale vidíme, že je to fantázia, utópia, ktorá nikdy nebude uskutočnená.

Každý človek musí poslúchať. Dieťa musí poslúchať rodičov i predstavených. Keď ľudia dorastli, musia sa podriaďovať zamestnávateľom, šéfom, riaditeľom podnikov, v ktorých pracujú. Všetci sa musia podriaďovať a byť poslušní svetskej a duchovnej vrchnosti. Nezapláť dane, nenastúp do vojenskej služby, nezachovaj predpisy cestnej premávky - hneď ťa poženú k poslušnosti a poriadku. Rovnako všetci, dokonca aj kráľ, cisár, prezident, hoci by rozkazoval miliónom, ak je pokrstený a patrí do Cirkvi, musí poslúchať cirkevnú vrchnosť. Mladý alebo starý, s vysokým spoločenským postavením alebo celkom bezvýznamný človek, analfabet alebo univerzitný profesor, generál, lekár, robotník, kozmonaut... - všetci musíme poslúchať zákon. V dobre organizovanom dome sluha nerozkazuje pánovi a dobre vychované dieťa nevystupuje proti otcovi.

„Čokoľvek vám povie, urobte!" Cisár František Jozef, keď bol v Uhorsku, istého dňa sa vracal z poľovačky. Chcel si skrátiť cestu a chcel prejsť cez dvor akéhosi vojenského skladu. Avšak pred bránou zastavil ho vojak, ktorý stal na strážni a ktorý s bodákom v ruke naňho zvolal: „Tade nie je prechod! Hoci by si bol kráľom, tadeto nesmieš prejsť!" Cisár sa usmial a poslušne sa vrátil. Nasledujúci deň veliteľ si zavola vojaka: „Včera si chcel bodákom prebodnúť cisára!" A keď videl zhrozeného vojaka, dodal: „Odteraz si čatárom a na strážni viac stáť nebudeš! A pretože si nepoznal

cisára, ten ti posiela desať svojich portrétov, aby si sa na ne dobre pozrel.” Keď to povedal, dal mladému čatárovi desať zlatých guldénov. - Dva pekné príklady poslušnosti! Vojak svedomito plní povinnosti, ktoré mu ukladá vojenská vrchnosť, cisár poslúcha rozkaz obyčajného vojaka.

„Urobte všetko, čokoľvek vám povie!” Keď hovoríme o poslušnosti, myslíme vždy na deti. Áno, deti nech poslúchajú. Dokonca aj neveriaci je tu kňazovi vďačný, ak hovorí deťom, že majú poslúchať. Matky sa často sťažujú, že deti nechcú poslúchať. Tým viac sa mi páči dievčatko, o ktorom povedala jeho matka: „Ja by som mohla svoju dcérku vodiť na slabom pavučinovom vlákne.” Pekne! Žiaľ, niektoré deti bolo by treba vodiť na povraze. A zlodejom, zločincom sa musia dávať na ruky železné putá. Nám vystačí jemná pavučina. Boh videl ešte krajšiu poslušnosť: troch Mudrcov do maštale vedie svetlo hviezd!

„Čokoľvek vám povie, urobte!” To sú posledné Máriine slová zapísané v evanjeliu. Pán Boh tak zariadil, že tieto posledné slová, ktoré pred dvetisíc rokmi boli adresované sluhom v Káne, súčasne obsahujú najlepšiu radu a najcennejší odkaz, aký svojim deťom môže dať najlepšia z matiek: Poslúchajte Boha, poslúchajte Ježiša, robte to, čo vám on povie. Len takto dáte cenu svojmu životu a ozdobíte ho zlatom zásluh pre nebo. Amen.

53 „POSTARAJ SA O ZHOTOVENIE MEDAILÓNU PODĽA TOHTO VZORU!” ZÁZRAČNÝ MEDAILÓN

53.1 Medailón

„Postaraj sa o zhotovenie medailónu podľa tohto vzoru.” Potom Mária dala vzor. Jedna i druhá strana medailónu - Mária hovorí, čo chce. Ale čo môže urobiť jedna chudobná novicka Katarína Labouré? Ku komu má ísť? Pozná iba svojho spovedníka. Ide k nemu: „Otče, prosím - medailón. Medailón treba zhotoviť! Mária prosí.” - „Dobre, ale čo má byť na tomto medailóne? Aký obraz?” - pýta sa o. Aladel. Vtedy Katarína, tá jednoduchá osoba bez vzdelania, ktorá sotva vie čítať, podáva návrhy - a aké návrhy! Skoro všetko o Márii je tu povedané.

a) Na prvej strane presvätá Panna. Stojí na zemeguli. Zrejme Kráľovná celého sveta! Pod jej nohami je had. To je diabol. Najväčší nepriateľ Boha a ľudí. Ježiš ho premohol. Mária šliape jeho hlavu, akoby chcela povedať: „Máš, čo si si zaslúžil! Neodváž sa zabíjať Božieho Syna v dušiach mojich detí!”

b) Mária má dole spustené ruky. Jasné lúče vychádzajúce z prstov sú symbolom Božích milostí, ktoré - ako hovorí Lev XIII. - idú od Otca k Synovi, od Syna k Márii a od Máriiných rúk do ľudských duší. „Žiadna milosť,” hovorí sv. Bernard, „žiadna bez výnimky nezostúpi z neba, aby neprešla cez ruky Márie.”

c) Dookola nápis: „Ó, Mária, bez hriechu počatá...” Treba pripomenúť, že je rok 1830. Cirkev sa o tejto otázke vyjadrí len v roku 1854. A teda už 24 rokov predtým Mária poučča svet i Sv. Stolicu, že je „Nepoškvrnene počatá”. Lebo z Božieho rozhodnutia je predurčená za matku Božieho Syna. Zhrnutá je tu celá vierouka: Boh v troch osobách, prvotný hriech, vtelenie, vykúpenie. A prídu ešte iné pravdy.

d) Na druhej strane medailónu na okraji - dvanásť hviezd; V Apokalypse je obraz, ktorý Cirkev vzťahuje na Máriu. „Žena, odetá v slnko, pod nohami mala mesiac a na hlave veniec z dvanástich hviezd” (Zjv 12,1).

e) V prostriedku kríž, písmeno „M” a dve srdcia. To sú tri teologické čnosti: viera, nádej a láska. Kríž je symbolom našej viery; „M” symbol nádeje: Mária, ku ktorej voláme: „Naša nádej!”; dve srdcia: Srdce Ježišovo a Srdce Máriino - symbol lásky. Prvé je otočené trňovou korunou, druhé je prebodnuté mečom, ako to predpovedal stavec Simeon (Lk 2,35). Najsvätejšie osoby trpeli za nás z nepochopiteľnej lásky. Máme teda vypočítané všetky základné pravdy našej viery. Akoby krátky

teologický kurz. Nie je to zázrak?

Pýtame sa, ako mohla mladá Katarína toto všetko poznať a citovať sv. Lukáša a Apokalypsu? Dievča bez škôl, bez nadania načrtáva obdivuhodné návrhy, dokonale zharmonizované s kresťanskou teológiou a učením. Diktovala to Mária!

53.2 Tajomstvo

Sv. Katarína rozprávala so svojim spovedníkom o Aladelom. Okrem neho nikto nič nevedel. Luis de Quelen, parížsky arcibiskup, chcel vidieť, poznať, prinajmenej aspoň počuť túto privilegovanú novíčku Sestier milosrdenstva. Daromné boli všetky námahy. „Nemôžem porušiť slovo, ktoré som dala Márii,” odpovedala Katarína. „O tom môže vedieť len spovedník, nikto iný.” Taký rozkaz dostala.

Roky plynuli a Katarína mlčala. Žiadna zo sestier nedozvedela sa o jej tajomstve, ktoré úzkostlivo ukrývala, ale z rozhodnutia arcibiskupa bolo v roku 1832 zhotovených prvých dvetisíc medailónov podľa vzoru, ktorý navrhla Mária. Potom sa medailón rozširuje nie v tisícoch ale miliónoch. Hlavný výrobca v Paríži v prvých desiatich rokoch zhotovil ich vyše 20 miliónov. V Lyone štyria výrobcovia dvakrát toľko v rôznej veľkosti a s nápisom v rozličných jazykoch. Medailón sa dostal všade. Je v domácnostiach, v školách, nemocniciach, v továrňach. Odkiaľ bol vyhodенý kríž, tam sa dostal medailón. Ľudia ho nosili na krku alebo si ho zašivali do goliera kabátov a šiat. Pápež Gregor XVI. položil si medailón ku krížu na svojom písacom stole a rozdával ho ako najdrahšiu pamiatku. Neapolský kráľ rozkázal ho zhotoviť zo striebra pre celú svoju rodinu. A v čase epidémie cholery milión medailónov rozkázal rozdať medzi ľud. Zázraky sa množili: obrátenia, uzdravenia. Jeden lekár, ktorý bol svedkom zázraku, zvolal: „To je dokonalá liečba! Čo budú robiť lekári, ktorí nepoznajú tento spôsob liečenia?”

53.3 Obrátenie

Jeden zázrak rozrušil katolícky a židovský svet. Alfons Ratisbone, mladý židovský aristokrat, zobral ponúknutý medailón. A potom ... Mária nič nehovorila, ale on všetko porozumel. Prijal krst, stal sa kňazom a do konca života pracoval na obrátení Židov.

O tomto obrátení sa najprv hovorilo v Ríme, potom v Paríži, v jeho rodisku, kde žila jeho rodina, v Nemecku, kde mal príbuzných a známych. Všade sa opakovala tá istá otázka: „Čo sa stalo? Ako? Prečo?” Informovaní vedeli: medailón. Istý spisovateľ opísal dvesto zázrakov, ktoré sa stali v prvých desiatich rokoch prostredníctvom medailóna. Koľko zázrakov by bolo treba opísať dnes?

Sú prípady, kde sa mienky rozchádzajú, nie je isté, či je to zázrak alebo šťastná zhoda okolností. Uvedieme tu podobný príklad, čitateľ nech sám usúdi.

Je 3. septembra 1939. Vo Francúzsku je mobilizácia. V kláštore Sestier milosrdenstva na ulici du Bac v Paríži hlási sa dôstojník francúzskeho letectva. Na jeho tvári sa odzrkadľuje energia i momentálne udalosti. Načo prišiel? Prosí sestru predstavenú o zázračné medailóny. Veľa medailónov. Toľko, koľko sestra môže dať. „Chcem zabezpečiť Parížu ochranu presvätej Panny.” V nasledujúci deň letec letí ponad Paríž a rozsieva tisíce medailónov - zakrýva hlavné mesto akoby neviditeľnou sieťou, ktorá je silnejšia než armáda pripravená do vojny...

Po vojne sa hovorilo o zázračnej záchrane Paríža. Všetky parížske denníky vtedy použili tento výraz: „zázračná záchrana”. Boli ušetrené mosty, pomníky, kostoly, kasárne... a všetko toto bolo podmínované. Prečo všetko bolo uchránené? Hitler vydal strašný rozkaz. Paríž sa mal premeniť na hromadu ruín. Mal sa stať druhou Varšavou. Vykonanie tohto šíaleného plánu bolo zverené generálovi Choltitzovi. Ten už bol známy ako „ničiteľ miest”, ktoré búral bez milosrdenstva. Teraz má Hitlerov rozkaz. Vykoná ho? Raoul Nordling, švédsky konzul, intervenuje. Choltitz rozkaz nevykoná, Paríž je zachránený. Zázračný medailón alebo intervencia švédskeho diplomata? Možno jedno i druhé. Máme slobodu vybrať si.

Avšak musíme obdivovať vieru letca a jeho hlbokú a úprimnú dôveru voči Márii.

54 „BUDEŠ TAKÁ LÁSKAVÁ A PRÍDEŠ TU PO PÄTNÁSTĎ DNÍ?” PÚTE

54.1 Púť.

Všetci poznajú toto slovo. Ak ho niekto vypovie, hneď musí odpovedať na otázku: „Kde? Kedy?” Pútné miesto je omilostenou zemou, kde Boh ukazuje svoju moc buď bezprostredne sám alebo prostredníctvom Márie či iného svätého. Boh je všade a jeho je celá zem. Ale Boh má právo vybrať miesto, kde postaví trón svojej milosti. Tam akoby z nadprirodzených pokladníc ľudskej duše čerpajú silu do nového života, ktorý je neraz neľahký.

Veľmi dávno, asi pred štyritisíc rokmi Abraháma vyzval Boh, aby sa podujal na dlhú a namáhavú púť a aby tak prišiel na určené miesto. Boh mu dáva to, čo mu sľúbil: „Prisľúbenú zem”! Tam sa usadí vyvolený národ, ktorý taktiež bude konať púte do jeruzalemskej svätyne, aby sa upevnil vo viere, aby priniesol obeť a týmto spôsobom obnovil svoju zmluvu s Bohom. I Mária pôjde s Jozefom a s dvanásťročným Ježišom ako pútnička do svätého mesta. Poznáme to.

Dávne kroniky spomínajú, že sv. Bernard z Clairvaux putoval do Bar, ktoré už vtedy bolo pútnickým miestom, aby pred sochou Božej Matky prosil o požehnanie pre rytierov, ktorí odchádzali do Palestíny, aby oslobodili Kristov hrob z rúk mohamedánskych Turkov. Do tohto sanktuária ešte dnes prichádzajú Poliáci, ktorí bývajú vo Francúzsku. Ako vidíme, táto púť má za sebou už vyše osemstoročnú tradíciu.

V našom storočí Péguy, francúzsky spisovateľ a mystik, započal púte do Chartres. Dieťa mu ochorelo na dytériu. Preto sa tam vybral na jar v roku 1915 stoštyridsaťštyri kilometrov prešiel peši za tri dni. Neskoršie sa zveril jednému zo svojich priateľov: „Všetkých svojich troch chlapcov som zveril Božej Matke”. Túto pešiu púť opakujú každý rok parížski študenti.

54.2 Mária prosí

Mária prosí Bernadetu, aby prichádzala k jaskyni. Vôbec nepochybuje: ak volá Mária, robí to s vedomím a súhlasom Boha. Bernadeta sľubuje. Požiada o dovoľenie a bude pravidelne prichádzať. Nebude sama. Pridá sa niekoľko osôb. Potom vždy viacej, neskoršie zástupy... Reťaz pútí do Lúrd začala.

Vo Fatime sa deti pýtajú: „Načo tu Pani prichádza?” Mária odpovedá: „Chcem vás prosiť, aby ste na toto miesto prichádzali trinásteho každého mesiaca a to cez nasledujúcich päť mesiacov”. A deti prichádzajú. I s nimi, i za nimi idú ďalší. Zástup zvedavých rastie z mesiaca na mesiac. Trinásty október bude dňom, kedy sa má stať veľký zázrak. Na tento zázrak so slnkom bude sa prizerať vyše sedemdesiat tisíc ľudí. A dnes? Idú tam státisíce ľudí.

Na príklade týchto dvoch udalostí vieme, že púte môžu vzniknúť z osobnej iniciatívy Márie. Mária sa zjavuje, prosí, aby prichádzali. Chce viacej, prosí, aby bola postavená kaplnka. Keď sa splní jej želanie, buduje sa už nielen kaplnka, ale vznešené svätyne - predvída sa obrovský prívál pútnikov z celého sveta. Jedni prichádzajú, aby splnili sľub, aby poďakovali, posilnili svoju vieru, iní aby prosili o zdravie, o milosť obrátenia. Všetky spoločenské triedy sú tam reprezentované. A všetci majú akoby jednu dušu. I jedno srdce, ktorým milujú Jozefa a Máriu. A akú lekcii trpezlivosti tam môžeme vidieť! Námaha ďalekej cesty, únava, stisk v tlačiacom sa zástupe, zmeny počasia - raz slnečná páľava, inokedy zima, vietor, dažď... A všetci to znášajú. Nikto si nestážuje, nenarieka, nehnevá sa. Všetci prišli k spoločnej Matke. Všetci sú spokojní, pozdvihnutí na duchu...

Neveriaci zo zásady nemajú radi púte, ale sú bezmocní. Po čase sa aj oni na nich zúčastňujú. Prichádzajú, pozerajú, pozorujú, a potom... nevedno, ako sa to stane - nachádzajú vieru, ktorú

kedysi, pred rokmi stratili. Lebo je možné zostať ľahostajným, keď vidno, že slepý získal zrak alebo poranený zdravie? Lekár - učenec Alexis Carrel mal ísť s púťou chorých do Lúrd. Zbadal veľmi ťažko chorú osobu. „No, ak tá bude uzdravená,” povedal, „ja začnem veriť!” Bola uzdravená. Alexis Carrel uveril. Obrátil sa a potom napísal tieto známe slová: „Nepotrebujeme vedu, ale vieru!” Týmto spôsobom veda, nevera alebo snobizmus dostávajú lekciu od čistej kvapky vody zo zázračného prameňa.

54.3 Lurdy sú vo Francúzsku, Fatima v Portugalsku.

V Poľsku máme akoby filiálky týchto dvoch pútnických miest. V Krakove je chrám Matky Božej Lurdskej a kaplnka zasvätená jej úcte. A Fatimu máme vo farnosti Torza na Sliezske.

Poľsko je Máriinou vlasťou, Mária je našou Kráľovnou. Niet sa čo diviť, že máme svoje mariánske svätynie, medzi nimi prvé miesto zaujíma Čenstochova. Na svätej hore Gostyn je uctievaný zázračný obraz Gostynskej Božej Matky. Pápež Ján XXIII. upozornil, že tento obraz je v poradí druhý, ktorý podnecuje mariánsku úctu v Poľsku; je taktiež Kodenská Matka Božia, ktorá má veľmi bohatú históriu. Keď v roku 1875 uchvatiteľ začal zatvárať kostoly, Kodenskú

Božiu Matku previezli do Čenstochovej a tam ju uschovávali. Do Kodnia obraz vrátili len v roku 1927. Tento kult rozširujú otcovia obláti.

Matka Božia v Rywalde, v chelminskej diecéze, je známa aj ako Rómska Božia Matka. Rómovia totiž prichádzajú zďaleka, táboria pod kláštorom, neraz i niekoľko dní a spievajú svoje náboženské piesne. Máme zázračné obrazy Márie v Piekarach Sliezkych, na Hore sv. Anny, v Pszowie a na iných miestach. Koľko je tých obrazov v poľskej krajine? O. Waclaw Nowakowski napočítal ich pred vojnou 1114. Dnes je ich okolo 150 korunovaných.

Keď hovoríme o pútiach, tak zvláštnu pozornosť si zasluhuje tradičná pešia púť z Varšavy do Čenstochovej. Meria 260 km, ide sa deväť dní, každý deň priemerne 30 km. Takýchto púti sa už vykonalo 271. Nastúpení sú v nej účastníci rôznych stavov a veku. Vedú ju o. paulini. Počet účastníkov je vždy okolo 50 tisíc. V roku 1974 najstarší účastník mal 88 rokov. Najmladší sa narodil počas púte. Kde spia? V stodolách, po domoch, v senníkoch a inde. V dedinách, kade idú, sú na to pripravení. Sú i takí, ktorí majú doma autá, ale na túto púť ich nepoužívajú. Pre nich je púť pokáním a prejavom lásky voči Márii. Prebohaté duchovné ovocie prinesie takéto putovanie.

54.4 „Budeš taká láskavá a prídeš tu?”

V starodávnom Poľsku, keď mal biskup korunovať kráľovnú, pripomenul jej:

- a) „Pamätaj, že máš šíriť Kristovu vieru!”;
- b) „Pamätaj, že máš byť voči všetkým, ktorí k tebe prídu, láskavá!”;
- c) „Pamätaj, že máš byť útočiskom pre utláčané vdovy a siroty!”

Len keď dostal uistenie na toto trojaké „pamätaj” vykonal akt korunovacie... My Márii nepotrebujeme pripomínať, aby bola láskavá, aby bola útočiskom sirôt. Ona nás neopustí, dokiaľ my neopustíme ju. Jej oči na nás pozerajú. Jej srdce je vždy a v každej veci pre nás otvorené... Ale Bernadetu prosila. Aj nás prosí. Áno. Milujúce srdcia počujú toto volanie a v pútnickej piesni odpovedajú: „Počuli sme vrúcny hlas, jak Mária volá nás: Poďte ku mne moje deti, ja som vaša mať.”

Jadwiga Kaczmarek z Katovic píše : „Od dvadsiatich rokov svojho života som chorá a už vyše desať rokov ležím bezvládna. Len trochu môžem hýbať hlavou a rukami. Nesťažujem si, že trpím, lebo som si na svoj kríž zvykla. Nie je mi ľúto, že nemám nad hlavou vlastnú strechu, lebo ani Kristus ju nemal. Nie je mi ľúto, že sa nemôžem pohnúť zo svojho bolestného lôžka a pozrieť na pekný svet, aby som chválila Boha v jeho dielach. Ale je mi veľmi žiaľ, že nemôžem ísť na Jasnú Horu pred zázračný obraz našej Matky, Panej a Kráľovnej Poľska” („Apost. Chor., VIII., 1966).

Nech tento zbožný žiaľ ťažko chorej osoby je nám predmetom našej meditácie. „Púť do Čenstochovej je jedným z prejavov mocnej, morálnej sily nášho národa”. Amen.

55 „NESĽUBUJEM TI, ŽE ŤA UROBÍM ŠŤASTNOU NA TOMTO SVETE, ALE NA DRUHOM.” VEČNOSŤ V ČASE

Slová Nepoškvrnenej Bernadete, ktoré sme vyššie citovali, sú zvlášť významné. Tieto slová si pamätala Bernadeta po celý život.

55.1 Šťastie na zemi

„Nesľubujem ti, že ťa urobím šťastnou na tomto svete”, pretože na tomto svete niet úplného a opravdivého šťastia, škoda ho hľadať. Dokonalé šťastie je kvetom z iného sveta, na tomto svete môžeme nájsť len náhradu, odlesk opravdivého šťastia, na zemi nedostaneme dokonalú odmenu. Zem je miestom boja, mozolov, námahy. Na zemi prebieha veľký a urputný boj. Bojujeme so žiadostivosťou očí, tela a pýchou života. Svet nás vábi zdaním šťastia. Na svete sa odohráva neúprosná vojna s nezmieriteľným nepriateľom našej duše a Boha, so satanom, ktorý, ako hovorí sv. Peter „obchádza ako ručiaci lev a hľadá ako by zožral” (Mt 5,8). Ak človek na zemi vedie boj, ako môže byť šťastný? Na zemi, kde je smútok, rany i bolesť? My, pútnici na zemi, kráčame strmou, namáhavou cestou hore. Pohodlné a široké cesty vedú do zatratenia a do večnej záhuby.

Ľudia na zemi sa ženú za zdanlivým šťastím. Veľký maďarský kazateľ biskup Tihamér Toth veľmi pekne hovorí v jednej svojej kázni o tomto prelude šťastia, za ktorým sa často ľudia ženú. Uvádza príklad s malým elektrickým prístrojom, ktorý má podobu zajaca - beží za ním skupina poľovníckych psov. Výtrvale uháňajú, ale nikdy ho nedohonia, nechytia zajaca, ktorý napájaný elektrickým prúdom uháňa pred nimi ako vietor. Vysilení behom vyčerpane klesnú, ale utekajúceho zajaca nedohonia. Podobne ani človek po celý život nezíska opravdivé šťastie, po ktorom tak túži.

Ani Kristus, ani presvätá Matka, ani nijaký svätý nenašli tu na zemi šťastie. Pán Ježiš sa narodil v chudobnej maštali, celý život bol chudobný: „Líšky majú svoje skrýše a vtáctvo nebeské má svoje hniezda, ale Syn človeka nemá, kde by hlavu sklonil” (Mt 8,20). Námahy a smútok sú jeho údelom: „Smutná je moja duša až na smrť” (Mt 26,38). Na skrvavených ramenách nesie kríž na Golgotu. Na kríži opustený volá: „Bože môj, Bože môj, prečo sa ma opustil?” (Mt 27,46). A umiera medzi vrahmi ako zločinec.

Podobne i Ježišova matka kráča životom preniknutá siedmymi bolesťami. Je sprievodkyňou Synovi na ceste chudoby a utrpenia. A podobne i svätí: sv. Peter bol pribitý na kríž dole hlavou, sv. Pavol po namáhavom apoštolskom živote bol sťatý. Všetci svätí išli cestou, ktorá bola posiatá utrpením...

55.2 Šťastie v nebi

Mária sľubovala Bernadete šťastie v nebi. Bernadeta ho dosiahla po skončení pozemskej púte. Po požehnaní a svätej smrti v Nevers nadišla chvíľa, kedy mnohé milosti a zázraky začali oslavovať jej hrob. Nasledovala exhumácia, potom beatifikácia a konečne najslávnejšia chvíľa, kedy Bernadetu Cirkev neomylnne vyhlásila za svätú. Na sviatok Nepoškvrneného Počatia Panny Márie dňa 8. septembra 1933 bola slávnosť kanonizácie. Nespočetné zástupy katolíkov z celého sveta, a predovšetkým z Francúzska, naplnili obrovskú baziliku sv. Petra vo Vatikáne, ktorá na tento deň bola veľmi pekne vyzdobená a pekne osvetlená vnútri i vonku a mohutná kopula baziliky žiarila v svetle pochodní.

A to bol zaiste odlesk veľkej slávy, akou nebo obdarilo Bernadetu. V nebi uprostred svätých, pri Nepoškvrnenej Božej Matke a pri Kristovi dosiahla úplné, sľúbené šťastie a dokonalú radosť. Splnili sa slová apoštola sv. Pavla: „Ani oko nevidelo, ani ucho nepočulo, ani na um človekovi neprišlo, čo Boh pripravil tým, ktorí ho milujú” (1 Kor 2,9). Toto Boh pripravil pokornej a Nepoškvrnenú milujúcej služobnici.

Bernadetu si vyvolila Nepoškvrnená. Panna Mária ju uistila, že na tomto svete nebude šťastná. Vnucuje sa otázka, čo znamenajú Máriine slová: „Nesľubujem ti, že ťa urobím šťastnou na tomto svete,” lebo šťastie Bernadety už tu na zemi bolo také veľké, že väčšie byť nemohlo. Mária vedela, čo hovorí. Šťastie, aké tu môžeme mať, nemožno porovnať so šťastím, aké nás čaká v nebi. Máriin sľub je istý!

Dokonalé a úplné šťastie čaká všetkých, ktorí milujú Krista a Nepoškvrnenú Božiu Matku.

55.3 Úsilie o svätosť

Každý Kristov učeník a ten, kto miluje Božiu Matku, musí si zásadne povedať: „Musím ozdobovať nebo, hoci by ma to neviem čo stálo.”

Filip Macedónsky, keď sa do Atén vyslaní poslovia vrátili a hovorili mu o bohatstve a kráse tohto mesta, uchvátený líčením povedal: „Toto mesto musím získať, musím ho vy dobyť!” Podobne rozmýšľal o nebi a o ťažkostiach na ceste do neho sv. František Xaverský: „Nebo, keby ma to stálo neviem koľko námahy a práce, musím vy dobyť!” Získanie neba závisí od dvoch vecí: od Božej milosti a pomoci, ako aj od našej pevnej a dobrej vôle.

Spolupráca človeka s Bohom, Božia milosť so silnou ľudskou vôľou vovádzajú do neba.

Máme všetky dary, aby sme si zaistili šťastie na tamtom svete. Od nás závisí, či ho obsiahneme. Nech Božie myšlienky preniknú človeka vierou a nadprirodzenou láskou! Nech Kráľovná neba podá ruku a vytrhne nás z okov tohto sveta a vloží nás do náručia Cirkvi - s jej pomocou si budeme môcť v čase zaistiť večné šťastie v nebi. Amen.

56 „PI Z PRAMEŇA A UMY SA” EUCCHARISTIA

56.1 Prameň vody

Je to už deviate zjavenie. Bernadeta sa modlí ruženec. Vstupuje na kolenách do jaskyne. Pani hovorí: „Pi zo žriedla a umy sa!” Je to divný rozkaz: Bernadeta nechápe - čo má piť? Veď tu nie je nijaký prameň. A umyť sa? Veď sa umývala ráno doma. Áno, ale rozkaz je jasný. Dobre počula a dobre porozumela. Pi!... ide k potoku. „Nechoď tam,” hovorí Pani, „id' k žriedlu, je tu, na tomto mieste!” Na tomto mieste? Prameň? Bernadeta nevidí ani kvapku vody. Ale je veľmi pokorná a veľmi poslušná, plní rozkaz. Začína hrabať prstami. Keby mala nejakú lyžicu, nejaké ostré železko alebo aspoň kus zastrúhaného dreva... Nie! Prstami vo vlhkej zemi robí malú priehlbinku - ukazuje sa voda. Dievča ju berie do dlaní, nesie ju k ústam. Nie! Niet o tom ani reči, aby ju mohla piť. Tri krát to skúša a trikrát vylieva mútnu vodu. Len na štvrtý raz pije... Lebo taký bol rozkaz. Pije a umýva sa. Má zašpinenú celú tvár. Tí, čo na ňu pozerajú, nazdávajú sa, že zošalela. Nie! Bola to pokorná poslušnosť.

Mária mala pravdu. Vedela, že tu je prameň. Potvrdilo sa to neskoršie po dôkladnom prieskume. Žriedlo bolo, ale zasypané kamením, pokryté zemou, trávou, nebolo ho vidno, ústilo do potoka. Mária chcela dať vodu - a dala ju.

Voda je veľký Boží dar. Bez vody by sa zem stala krajinou hladu a smädu. Zvieratá i ľudia by boli odsúdení na smrť.

Voda je teda žriedlom života, avšak môže byť aj žriedlom smrti. Pripomeňme si potopu, ktorú opisuje Biblia. Všetci zahynuli. Zachránil sa len Noe s rodinou a so zvieratami, ktoré boli v arche. A okrem biblickej potopy mnohé potopy zničili krajiny a zapríčinili smrť mnohým. Často sme svedkami povodní na mnohých miestach zemegule. Vody morí a oceánov ohrozujú ľudské životy.

Žriedlo života - žriedlo smrti.

Boh, ktorý riadi svet, je Pánom vody. Žalm 103 nám hovorí o Božej moci, o jeho vláde nad vodami. On stvoril vody, ktoré sa v chmárach prevaľujú po oblohe. On taktiež na zemi vymedzil

vodám hranice, ktoré nemôžu prekročiť. Boh dáva zákony, od jeho vôle závisí, aby dážď padol na zem v svojom čase a v primeranom množstve pre ľudí, zvieratá, rastliny. Mojžišovi rozkázal udrieť palicou na skalu a vytryskla z nej voda v takom množstve, že sa všetci mohli napiť a uhasiť smäd.

56.2 „Pi z prameňa a umy sa”

Milióny ľudí mnoho rokov ďakujú Bernadete za to, že ako pokorný a poslušný nástroj v Máriiných rukách sprístupnila nám prameň zázračnej vody z Lúrd. Prameň tečie ďalej s tou istou silou. Denne dáva stodvadsaťtisíc litrov vody. Voda je obyčajná, pramenistá, čistá, bez zvláštnej chuti. Nemá žiadne prísady. Najmenej päťdesiat krát ju podrobili špeciálnemu rozboru, ale nič zvláštne v nej nenašli. Ale je „zázračná”. Túto obyčajnú vodu príčinám Márie používa Boh, aby vyliečil štvorročné slepé dieťa. I rakovina je vyliečená, taktiež ochrnutie, tuberkulóza. Na preskúmanie týchto uzdravení bola založená v roku 1838 lekárska komisia. Každý lekár má tu voľný vstup a to bez ohľadu na národnosť, náboženstvo, svetonázor. Tridsaťtisíc lekárov sa doposiaľ zúčastnilo pri skúmaní chorých a uzdravených ľudí. Takých prípadov uzdravení bolo do štyritisíc. Cirkvev z nich za zázračné uznala len šesťdesiattri. Lekári nikdy nehovoria o zázrakoch. To nepatrí im. Oni majú len potvrdiť, že určité uzdravenie nevie lekárska veda vysvetliť. Cirkvev je tu veľmi ostrážitá, ale nevera je často tvrdá a nafúkaná.

Známy spisovateľ prišiel do Lúrd v roku 1892. Čo tam hľadal? Bol jedným z tých, ktorý chcel Bohu zabrániť robiť zázraky! „Tieto lurdské zázraky sa skončia!” hovoril. On, spisovateľ, píše knihu: všetkému sa vysmeje... Zázraky sú nemožné! On to vie a dokáže to čierne na bielom vo svojej knihe. Mária nemá žiadnu moc! Zázraky nejestvujú!

Tak sa stalo, že v čase jeho pobytu v Lurdoch bola uzdravená Mária Sebranchu. Emil Zola ju videl na vlastné oči. Zomierala, a teraz - je zdravá! Ako keby to nebola tá istá osoba! Zola, akoby vystrašený, neustále o nej hovorí. Zmení svoje presvedčenie? Obráti sa? Uverí? Kdeže ...! Najhorší slepec je ten, ktorý nechce vidieť. Zola sa vrátil do Paríža. Napísal zaujatú knihu. Zostal v svojej zatvrdilosti: poprel všetky zázraky. Komu uškodil? Bohu? Ľuďom? Sebe samému! Boh sa nenaľakal, Lurdy sa stali ešte známejšie. Ľudia čítali knihu nevereckého spisovateľa, aby sa dozvedeli, ako ďaleko sa môže dostať človek, ktorý stratil rozum. Sám autor mal smutný koniec: otrávil sa uhoľným plynom vo vlastnom byte. Iných chcel otráviť... Nikto nevie, aké boli jeho posledné myšlienky... „Ak je Boh s nami, kto proti nám?” (Rim 8,31).

56.3 Prameň života

Lurdy by boli veľmi chudobné, keby mali len zázračnú vodu. Majú čosi viacej. Keď nám Mária dáva zázračný prameň, privádza nás na myšlienku, že u Boha sú nekonečne cennejšie pramene pre naše duše. Kde nájsť prameň opravdivej spravodlivosti, múdrosti, odvahy, poznania, rozumu? U Boha! Kde je žriedlo milosti a výkupných darov? U Boha! Mária nám dala Ježiša a Ježiš sa nám predstavuje ako žriedlo živej vody. „Ak niekto žízni, nech príde ku mne a nech sa napije!” (Jn 7,37). Ježišov bok vojak prebodáva kópiou - a vychádza krv a voda na vykúpenie sveta (Jn 19,34). Tu sú symbolicky predstavené sviatosti, predovšetkým krst a eucharistia.

Boh je prameňom života. Prameňom Božieho života pre nás sú sviatosti. Nevyčerpatelne žriedla pre miliardy ľudí, pre ich duše! A nie sú zasypané kamením. Netreba ich odhrňovať. Sú otvorené a pripravené pre všetkých. Všetci sa môžu priblížiť a piť. Rozumieme Máriinmu zámeru? Prosila Bernadetu, aby prichádzala v procesii. Aby nechala vystavať kaplnku. A teda išlo jej o slávu Syna. Chcela oživiť pobožnosť k najsvätejšej Oltárnej Sviatosti v čase, kedy racionalizmus odmietal existenciu nadprirodzených právd. Zázračná voda z Lúrd? „Dobre, dobre,” hovorí Mária, „dobre, že prichádzaš, ale vidíš tam, synu - tam desiatky kňazov celé hodiny svedujú: choď tam a potom, v bohostánku ňá čaká môj Syn...” Cez Máriu k Ježišovi! Zázraky sa robia pri zázračnej vode. Väčšie a početnejšie zázraky sa konajú v svednici a pri Pánovom stole!

„Pi zo žriedla a umy sa!”

Vo Francúzsku žije dobrá, veriaca Poľka - katolíčka. Staručký otec jej z domova písal pekné listy. Keď písal posledný raz, už nemohol dobre ani pero udržať. Syn mu viedol ruku a starček písal: „Nikdy nezabudni na sv. sviatosti!” Najkrajší, najpodivnejší testament umierajúceho otca! Mária hovorí: „Pi zo žriedla...” Otec pred smrťou píše: „Nezabúdaj! Pi zo žriediel sv. sviatostí!”

Prišiel Mesiáš, volá sa Emanuel, to znamená: Boh s nami. Keď dokončil dielo vykúpenia a vystúpil do neba, nenechal nás sirotami. Je naďalej s nami a zostane s nami až do skončenia sveta. Splnil všetky, dokonca aj naše najsmelšie predstavy: stal sa pokrmom našich duší. „Ktorý veľký národ má tak blízko bohov ako Pán, náš Boh...” (Prísl 4,7).

Hovoríme: Najsvätejšia Sviatosť Oltárna, lebo prebýva na našich oltároch. Najsvätejšia, lebo je príčinou a žriedlom všetkej svätosti. Hovoríme: „viatikum”, to znamená chlieb na cestu z tohto sveta na tamten svet. Ako ďaleko môže ešte ísť láska Boha? „Je nemožnou vecou pokračovať ďalej,” odpovedá sv. Tomáš. Ani Boh nemôže ísť ďalej!

„Pi z prameňa,” hovorí Mária a dáva zázračnú vodu!

„Ak niekto žízni, nech príde ku mne a nech sa napije,” hovorí Ježiš. A dáva prameň vody. Boží prameň pre život večný. Žiadny kresťan nie je odsúdený na to, aby hynul od smädu. Amen.

57 „UŽÍVAJ TENTO RUŽENEC!” RUŽENEC

57.1 Lurdy - duchovné stredisko Francúzska.

Ale kde sa vzali Lurdy? Toľko krát nám o nich hovorili, azda sme o nich čítali, dokonca sme tam azda i na púti boli... A ako sa to v Lurdoch začalo? Mária sa prvý raz zjavila. Bernadeta uvidela krásnu Pani. Tieto dve osoby na seba pozreli... Bernadeta bola vychovaná k zbožnosti a vždy nosila vo vrecku svojej zásterky ruženec. Teraz berie tento ruženec do ruky. Aj Mária má ruženec, drží ho v ľavej ruke. Je biely, s veľkým lesknúcim sa krížikom. Spolu sa budú modliť ruženec. Bernadeta chce zdvihnúť ruku, aby sa prežehnala. Nemôže. Znova sa o to pokúša, ale nedokáže zdvihnúť ruku. Odmieťa poslušnosť - prvý raz v živote! Bože! Či ju postihla paralýza? Nie. Mária nechce, nedovolí. Ona, ako dobrá vychovávateľka, chce dať príklad. Sama začne. Ako prvá robí znak kríža. Neslýchané! Predstavme si: Mária prvá začína a týmto gestom otvára sériu tých miliónov ružencov, ktoré tu, v Lurdoch, budú sa modliť nespočetné zástupy pútnikov!

Keď začala Mária, začala aj Bernadeta - teraz už bez ťažkosti a prekážok - prežehnáva sa a modlí sa ruženec. Len ona sama. Lebo Mária nerecituje „Zdravas, Mária”. Predsa sama k sebe sa nebude modliť. Iba zrnká v prstoch preberá. S Bernadetou sa modlí len „Otče náš” a „Sláva Otcu”. Takto začali jestvovať Lurdy. Slávnostne ich otvorila Mária.

Bolo to 11. februára 1858. 1. marca Mária hovorí krátke slová: „Užívaj tento ruženec!” Čo sa stalo? Prečo povedala tieto slová? Márii nie je jedno, aký kto má ruženec? Pre ľudí to má význam. Bohatší chcú mať drahší ruženec: strieborný krížik, dokonca i zlatý, perleťové zrnká, lesknúca sa retiazka. Chudobní majú radšej lacnejší ruženec. Dokonca si robia zrníčka z chleba. Ale taký či inakší ruženec - každý má svoju cenu.

V našom prípade Márii išlo o čosi iné. Istá známa krajčírka prosila Bernadetu: „Dnes vezmi môj ruženec a modli sa na ňom. Budem sa tešiť, že na mojom ruženci spočinuli Máriine oči.” Bernadeta súhlasila, mala v ruke ruženec. Pani to zbadala. „Kde je tvoj ruženec?” opýtala sa. „Mám ho vo vrecku.” „Ukáž ho!” Keď ho vybrala z vrecka, Mária povedala: „Užívaj tento ruženec!” Mária nás jemne upozornila: každý má mať svoj vlastný ruženec.

57.2 Dnes má ruženec nepriateľov.

Nové časy, noví ľudia, zvlášť mladí chcú všetko opravovať, meniť. Nové zásady, nový štýl života! To, čo je staré, nech zhynie. Aj náboženstvo musí ísť s prúdom času. Opakovanie „Zdravasov” pri

modlitbe ruženca, ako aj iné formy zbožnosti, pokladajú sa za zastaralé. Nehodia sa do dnešných časov! Takú „múdrost“ rozširoval istý mládenec.

Kardinál Jozef Martin počul túto „múdrost“ a mládenca, ktorý sa pod ňu podpísal, poznal. Zavolať si ho a povedal mu: „Môj malý! Keď je vekový rozdiel vyše päťdesiat rokov, môže sa ten starší pokladať za dedka. Teda počúvaj, chlapček, čo ti dedko povie: ako Bernadeta mala stále vo vrecku svojho kabátika svoj ruženec, tak i ja nosím pri sebe ruženec od prvého sv. prijímania, to jest od roku 1902. Je už veľmi ošúchaný. Za šesťdesiatšesť rokov často som ho mal v rukách. Modlil som sa ho v seminári i na vojenčine, ako kaplán i ako farár na svojej prvej fare. Modlil som sa ho verejne i súkromne, potajomky i otvorene, v dňoch radosti i nádeje, bolesti i smútku... Teraz pochopíš: môj ruženec všade išiel so mnou, všade ma sprevádzal, dal môjmu životu pestrosť, zmysel a hodnotu. Vždy som cítil, že je pre mňa užitočným nástrojom, že mi pomáha v mojom úrade a že presvätá Panna sa nikdy neunavila počúvaním 'Zdravasov' svojho dieťaťa. A keď kohosi počujem, čo hovorí, že ruženec zostarel, že sa nehodí pre dnešné časy, tak ti poviem, môj malý, že aby som zmenil svoj názor na ruženec, musela by prísť iná autorita než je tvoja. Doposiaľ všetci pápeži, počnúc od Leva XIII., neustále povzbudzujú k tejto modlitbe; presvätá Panna pri zjaveniach drží v rukách ruženec a fatimské deti neustále povzbudzuje k modlitbe sv. ruženca - potom i ja s vierou týchto detí v svojom ďalšom živote sa budem modliť ruženec. A radím to i tebe, môj malý. A radím to všetkým, ktorí túto radu potrebujú, aby urobili to isté.”

57.3 Pravá múdrosť

„Môj malý,” hovoril kardinál. Mladík bol skutočne malým človekom. Možno skončil jednu, druhú školu, ale neabsolvoval najdôležitejšiu: školu života. „Roky vedia viac ako kniha!” Kardinál mal aj knihu, aj roky. Mladík bol malý, lebo chcel všetko opravovať a obnovovať. Zabudol však, že obnovu treba začať u seba a nie u iných. Ak niekto chce seba obnoviť a stať sa lepším, ružencové „zdravasý” mu v tom nikdy nebudú prekážať. Mladík bol malý, lebo v ruženci videl iba recitovanie „zdravasov”. Nepoznal však tajomstvá a nič nerobil, aby ich poznal, aby porozumel preveľkému obsahu a bohatstvu tejto modlitby.

Ktorýsi múdry spisovateľ napísal takúto krátku vetu: „Boh vidí. Čas uteká, smrť nás naháňa, večnosť čaká.” Štyri slová: Boh, čas, smrť, večnosť. Všetky tajomstvá ruženca sú obsiahnuté v týchto slovách. Ony obsahujú aj našu životnú kariéru.

Boh. Nebol čas, nebola smrť. Boh bol a myslel na nás. Toho Boha vyznávame, keď hovoríme: „Verím v Boha, Otca všemohúceho...” Boh bol. V myšli Boha od večnosti bolo všetko, čo sa malo stať v čase. Od večnosti videl krásnu osobu a keď nadišiel čas, poslal k nej archanjela. Pribral Máriu k spolupráci. V čase budeme mať večného Boha. Narodenie v Betleheme je jednou z najzáračnejších právd viery. Mária s Dieťaťom ide do svätyne: Božieho Syna obetuje Bohu. Neskoršie kňazi pri sv. omši budú obetovať Bohu Telo a Krv, ale prvá to urobila Mária.

Čas uteká, plynú dni, mesiace, roky. Pán Ježiš umrie. Naozaj? Áno! Podstúpil smrť. Preto prišiel, aby zomrel. Najkrvavejšia dráma v dejinách sveta, ale ľudstvo je vykúpené. Na Ježišovej obeti má účasť aj Mária - Spoluvykupiteľka. Smrť. Je to azda koniec? Nie. Je to triumf! Víťaz nad smrťou vstáva z mŕtvych, vstupuje do neba a na veky zasadá na trón nebeskej slávy. Aj Mária zomrie, ale hneď je oslávená - vzatá je do neba. Pre každého z nás je určená tá istá cesta. Boh nás stvoril, v čase ho hľadáme, aby sme ho pri smrti našli a mali ho cez celú šťastnú večnosť. Hľa, to je najkratšie vyjadrenie celého bohatstva modlitby sv. ruženca.

57.4 Rok 1940.

Vo Witebsku v preveľkej sále bolo zhromaždených 675 Poliakov, medzi nimi istý počet Židov. Každý sa zahľbil do seba. Mnohí robili z chleba ruženca. Túto prácu pozoroval jeden Žid, ktorý sa každý deň prechádzal po sále. Blížil sa október. Onen Žid požiadal všetkých, aby boli ticho, lebo chcel niečo povedať. Sadol si a hovoril: „Páni, zistil som, že je tu väčšina katolíkov a nemáte kňaza. Som

hlavným rabínom Poľskej armády, volám sa Rybner. Pochádzam z Grodna. Mojou povinnosťou je pripomenúť vám, že sa blíži október. V katolíckom náboženstve je to ružencový mesiac. Vidím, že robíte krásne ružence. Zaiste sa medzi vami nájdú takí, ktorí sa budú predmodlievať ruženec a litánie. Medzi Židmi ja si to beriem na starosť.”

Na rabínovu výzvu nikto sa neodťahoval od modlitby sv. ruženca. „Od tohto pamätného dňa,” píše Stanislaw Strekowski, „nikdy som sa nerozišiel s ružencom. Jemu vďačím, že dnes žijem.” („Gazeta Niedz.”, 9/10,1966).

V Lurdoch sa Mária zjavila osemnásť krát a osemnásť krát s ružencom v ruke. Vo Fatime sa Mária predstavuje ako „Ružencová Pani” a vyzýva deti, aby sa pri každom zjavení modlili sv. ruženec.

Milujme ruženec, nosme ho vždy pri sebe a denne sa ho modlime! Amen.

58 „SOM NEPOŠKVRNENÉ POČATIE” NEPREDSTAVITEĽNÁ KRÁSA

58.1 Dobre počúvajme!

Bernadeta sa pýtala: „Kto si?” a dostala odpoveď: „Som Nepoškvrnené Počatie.” Ľudia uvádzajú svoje zamestnanie, povolanie: som roľníkom, robotníkom, krajčírom, advokátom, lekárom, sudcom, dôstojníkom, kňazom... Mária hovorí: „Som Nepoškvrnené Počatie.” Jedinečné privilegium v dejinách ľudstva. Z toľkých miliárd žien, ktoré chodili po zemi, žiadna o sebe nemohla povedať to, čo povedala Mária. Mimo Ježiša, ktorý je Bohom, jediná Mária spomedzi všetkých ľudí je najsvätejšia, najdokonalejšia, najzáračnejšia. Nepoškvrnená!

Pád prvých rodičov - ale hneď: „Nepriateľstvo položí medzi tebou a Ženou. Ona ti pošliape hlavu.” Pošliape ju s Ježišom a cez Ježiša! Nikdy, ani na okamih nebude v priateľstve s pekelným hadom. Boh od večnosti videl Máriu, pozeral na ňu, myslel na ňu. Veľmi o to dbal, aby ju urobil dôstojným príbytkom pre svojho Syna. A urobil to. Teraz máme zázrak krásy. „Najkrajšia spomedzi žien” (Veľpieseň 6,1), „Si celá krásna... a niet na tebe nijakej škvrny” (4,7). Ak si celé ľudstvo predstavíme ako jedno veľké pole kvetov - s ľútosťou, smútkom a žiaľom naň pozeráme: každý kvet je chorý, červ ho podhrýza. Len jeden kvet je krásny. Jeden jediný: Mária! „Nad slnko jasnejšia, nad hviezdy krásnejšia...,” tak ľudová zbožnosť vyjadrila svoj entuziazmus nad krásou Márie. „Kto si?” „Som Nepoškvrnené Počatie.”

58.2 Zastavme sa trochu

Teológia má nepríjemný problém, nepríjemnosť je veľká a nevie sa, ako z toho vybádnúť. Ide o to, či Mária bola alebo nebola vykúpená? Lebo sv. Pavol píše o živom Bohu, ktorý je Spasiteľom všetkých ľudí (1 Tim 4,10). A v liste k Rímanom čítame: „... smrť prišla na všetkých ľudí, lebo všetci zhrešili” (5,12). Ak všetci zhrešili, tak všetci potrebovali vykúpenie. Aj Mária. A ak potrebovala vykúpenie, ako potom môžeme hovoriť o Nepoškvrnenom Počatí? Chce sa nám povedať: prečo sv. Pavol túto peknú pravdu tak zamotal? To neurobil sv. Pavol. Boh chcel, aby boli napísané tieto slová. Mal svoj zámer. Predovšetkým chcel, aby teológovia prehĺbili a dôkladnejšie poznali tajomstvo tejto pravdy a predložili ju ako neomylnú pravdu viery - dogmu - ktorú nebude môcť napadnúť a vyvrátiť žiadna filozofická dialektika.

Teológovia rozmýšľajú. Hľadajú cesty. Sv. Augustín váha. Sv. Bernard tvrdí, že Mária nemohla byť oslobodená od hriechu pred svojím počatím, ale o niečo neskoršie tak, ako Ján Krstiteľ, v živote matky pred narodením. Takto riešia problém aj sv. Bonaventúra a sv. Tomáš Akvinský. Sv. Anzelm hovorí, že Mária bola oslobodená od dedičného hriechu iba pri zvestovaní. Takéto riešenie problému nikoho nemohlo uspokojiť. Nebolo tu vysvetlené ani víťazstvo nad satanom, ani otázka jej vykúpenia.

Boh čoskoro posielal schopného teológa Dunsca Scota. Subtílne a hlbavý rozum tohto františkána vysvetľuje krátko problém týmito slovami: „Mária bola vykúpená, ale iným spôsobom ako my. Pre Máriu vykúpenie neznamenal, ako u nás, oslobodenie od hriechu, ale ochranu pred hriechom.“ Táto formulácia uspokojila všetkých. Všetci ju prijali s nadšením. A čo teraz? Predloží Cirkev pravdu o Nepoškvrnenom Počatí ako dogmu? Nie! Cirkev čaká. Mária sama pripravila na to vhodný priestor. Ako Matka Cirkvi sa približuje k zemi a dáva veľmi cenné poučenie.

58.3 Zázračný medajlón

Je rok 1830. Vieme, že v kaplnke Milosrdných sestier na ulici du Bac v Paríži Mária sa zjavila sv. Kataríne Labouré a odovzdala jej Zázračnú medajlu. Dookola Máriinej postavy je nápis: „Ó, Mária bez hriechu počatá...“ Mária rozkázala raziť tento medailón. S úctou ho nosia milióny ľudí. Tieto milióny opakujú slová vyryté na medailóne: „Ó, Mária, bez hriechu počatá...“ Mária tak chcela.

Po dvadsiatich štyroch rokoch prehovorila Cirkev. Pápež Pius IX. oznamuje celému svetu, všetkým katolíkom, že presvätá Panna Mária od prvej chvíle svojho počatia z mimoriadnej božej milosti všemohúceho Boha, vzhľadom na zásluhy Ježiša Krista, bola oslobodená od poškvrny dedičného hriechu. Toto Bohom zjavené učenie majú všetci veriaci prijať ako článok viery.

58.4 Lurdy

Po zjavení sa Zázračného medailóna - rozhodnutie Ríma. Odvtedy prestali všetky diskusie a polemiky. Verí celý katolícky svet. Zdalo by sa, že všetko sa skončilo. A predsa nie.

Štyri roky po rozhodnutí Ríma prichádzajú Lurdy. Máme Bernadetu. Jej sa opýtajme: „Kto je tá Pani?“ A Bernadeta nech položí otázku: „Pani, kto si?“ Všetky zjavenia obsahujú tú istú vetu, tú istú odpoveď, akú dala Mária na predloženú otázku. Ale odpoveď ľahko neprišla. Keď po rozhovore s archanjelom Mária sa nazvala „Pánovou služobnicou“, tieto slová povedala akoby so spevom. Tu, keď má hovoriť o svojej najväčšej výsade, usmieva sa, mlčí, stráca sa... A keď konečne hovorí, jej hlas sa chveje... Počúvajte: „... pekná, mladá Pani,“ opakuje Bernadeta. „Opýtaj sa jej, či prichádza od Boha alebo diabla,“ volá Janka Abadie, stojaca na skale. Hodí veľký kameň... Kameň padá aj okolo Bernadety. Zjavenie prestáva. Kto je to? Ženy podávajú Bernadete papier, pero, atrament: „Požiadať ju, aby napísala svoje meno.“ Chcú tiež vedieť, kto je ona. Bernadeta prosí: „Napíšte, prosím, Pani, ako sa voláte a čo si žiadate?“ Nič z toho nebolo. Pani krátko odpovedala: „Netreba písať, čo si želim.“ Má na to svoj dôvod. Povie krátko: písať netreba.

Pri trinástom zjavení (2. marca) Pani vyjadruje svoje želanie: „Choď, povedz kňazom, aby tu vybudovali kaplnku.“ Bernadeta ide. Bojí sa, ale ide a hovorí. Lurdský farár tiež chce vedieť, kto je to? Preto sa pýta: „Ako sa táto Pani volá?“ „Neviem.“ „Tak sa musíš opýtať!“ „Pýtala som sa, ale Pani sa len usmieva a nič nehovorí.“ Kaplnka - veľmi aktuálna otázka: „Máš peniaze na kaplnku?“ pýta sa lurdský farár. „Nemám.“ „Ja tiež nemám. Požiadať o ne Pani. Nech ti dá!“ Pani peniaze nedáva. Nehovorí svoje meno. Čo bude ďalej?

Je 25. marca, sviatok Zvestovania Panny Márie. Štyri hodiny ráno. Bernadetu čosi nabádalo, aby čím skôr išla k jaskyni. Ide. Pani ju už čaká. Je to šestnásté zjavenie. „Bude Pani taká láskavá a povie mi, kto je?“ pýta sa Bernadeta seba samej, potom túto otázku predloží i samotnej Panej. Pani sa usmieva a mlčí. Na tretiu otázku Pani spúšťa ruky a potom ich dvíha. S pokojným výrazom na tvári pozerá na nebo s nevýslovným pocitom vďačnosti. Nakláňa sa k Bernadete, pozerá na ňu a s chvejúcim sa hlasom hovorí: „JA SOM NEPOŠKVRNENÉ POČATIE.“ A hneď sa stratí.

Bernadeta je smutná. Nikdy nepočula toto slovo. Len ho opakuje, aby ho nezabudla... „No, tak čo?“ pýta sa pán farár. „Je to presvätá Panna?“ „Nie,“ odpovedá Bernadeta, „ona je Nepoškvrnené Počatie.“ Úbohé dieťa nevie, že Nepoškvrnené Počatie je presvätá Panna. Pán farár mal na tvári sladký úsmev. Bernadetina nevedomosť sa mu nikdy nezдалa takou očarujúcou ako teraz. Poslal ju preč. Chcel zostať sám. Od vzrušenia mal v očiach slzy: jeho farnička sa rozprávala s Máriou!

Nepoškrvené Počatie! Nepredstaviteľná krása! Človek je pekný, keď má peknú dušu. Na takú krásu máme všetci právo. Získajme úsilím a prácou to, čo Mária dostala ako výsadu.

Matka naša, my, Tvoje deti Ťa prosíme, pomáhaj nám! Amen.

Koniec druhej časti

Obsah

32 MÁRIA HOVORÍ POČÚVAJME!	2
32.1 Mária hovorí	2
32.2 Mária hovorí to, čo je potrebné	2
32.3 Pamätajme na slová Márie	3
33 „AKO SA TO STANE, VEĎ JA MUŽA NEPOZNÁM?” ÚLOHA ROZUMU	3
33.1 Ako sa to stane?	3
33.2 Mária má v rukách celé ľudstvo!	4
33.3 Dlho očakávaná chvíľa nadišla.	4
34 „NECH SA MI STANE PODĽA TVOJHO SLOVA!” ĎAKUJME MÁRII	5
34.1 Anjel skončil.	5
34.2 V Ríme vládol cisár Augustus.	5
34.3 Nech sa stane...	5
34.4 Pozerajme na Poľsko.	6
35 „HĽA, SLUŽOBNICA PÁNA” VERNOSŤ	6
35.1 Pánova služobnica!	6
35.2 Či všetci tomu rozumejú?	6
35.3 Žijeme, aby sme slúžili Bohu.	7
35.4 Znova pozeráme na Poľsko.	7
36 MÁRIA VOŠLA DO DOMU A POZDRAVILA ALŽBETU POKOJ	7
36.1 Mária pozdravila.	7
36.2 Pozdravila Alžbetu.	8
36.3 Pokoj srdca	8
36.4 Smrť	8
37 „VELEBÍ MOJA DUŠA PÁNA!” CHVÁLY	9
37.1 Alžbeta odpovedá	9
37.2 „Velebí duša moja Pána”	9
37.3 „Velebí duša moja Pána!”	9
38 „A MÔJ DUCH JASÁ V BOHU, MOJOM SPASITEĽOVI” SVEDOMIE	10
38.1 Máriina radosť!	10
38.2 Naša radosť	10

38.3	Rozum a viera	10
39	„ZHLIADOL NA PONÍŽENOSŤ SVOJEJ SLUŽOBNICE”	
	POKORA	11
39.1	Zhliadol	11
39.2	Pokora	12
39.3	Získať pokoru	12
39.4	Rozmýšľať.	12
40	„ODTERAZ MA BUDÚ BLAHO SLAVIŤ VŠETKY POKOLENIA”	
	DIABOL ÚTOČÍ	13
40.1	Proroctvo	13
40.2	Všetky národy ju budú blahoslaviť.	13
40.3	A teraz - kríza!	14
41	„VEĽKÉ VECI MI UROBIL TEN, KTORÝ JE MOCNÝ”	
	ĎAKUJME BOHU!	14
41.1	Veľké veci môže urobiť len Boh.	14
41.2	Veľké veci urobil Boh pre Máriu.	14
41.3	Či pre nás neurobil Boh veľké veci?	15
42	„JE MOCNÝ A SVÄTÉ JE JEHO MENO”	
	SVÄTOSŤ	15
42.1	Mocný.	15
42.2	Mária hovorí: „Je mocný a sväté je jeho meno.”	16
42.3	Je všemohúci a sväté je jeho meno.	16
43	„JEHO MILOSRDENSTVO Z POKOLENIA NA POKOLENIE S TÝMI, ČO SA HO BOJA”	
	MILOSRDENSTVO	16
43.1	Božie milosrdenstvo	16
43.2	Trojako sa prejavuje Božie milosrdenstvo:	17
43.3	Boh je Otcom milosrdenstva	17
44	„UKÁZAL SILU SVOJHO RAMENA, ROZPTÝLIL TÝCH, ČO V SRDCI PYŠNE ZMÝŠĽAJÚ”	
	PÝCHA	18
44.1	Boh nemá rád pyšných.	18
44.2	Boh nemá rád pyšných.	18
44.3	Odkiaľ je pýcha?	18
45	„MOCNÁROV ZOSADIL Z TRÓNOV A POVÝŠIL PONÍŽENÝCH”	
	VÝCHOVA	19
45.1	Vychovaný bez Boha.	19
45.2	Rodičovská výchova	19
45.3	Výchova Márie	20
46	„HLADNÝCH NAKRŔMIL DOBROTAMI A BOHATÝCH PREPUSTIL NA-PRÁZDNO”	
	BOHATÁ CHUDOBA	20
46.1	Prirodzený život	20

46.2	Začnime od začiatku.	20
46.3	Bohatstvo a chudoba	21
46.4	Nebezpečenstvo bohatstva	21
47	„UJAL SA IZRAELA, SVOJHO SLUŽOBNÍKA“	
	TICHÉ UTRPENIE	22
47.1	Izrael je nazvaný „Boží služobník“.	22
47.2	Boh si vyvolil Izraela.	22
47.3	Izrael šomre, narieka...	23
47.4	Príklad Márie	23
48	„AKO SĽÚBIL NAŠIM OTCOM - ABRAHÁMOVI A JEHO POTOMSTVU NAVEKY“	
	DOBRODENIE VIERY	23
48.1	Otcovia	23
48.2	Kde našiel Boh Abraháma?	24
48.3	Abrahám a Mária.	24
48.4	Viera Abraháma a Márie	25
49	„SYN MOJ, ČO SI NÁM TO UROBIL?“	
	NAŠE OTÁZKY	25
49.1	Stratený Ježiš, otrasná udalosť.	25
49.2	Stratený.	25
49.3	Prečo?	26
49.4	Mária sa pýta.	26
50	„POZRI, TVOJ OTEC I JA SME ŤA S BOLESŤOU HĽADALI“	
	DOBRÝ OTEC	27
50.1	Tvoj otec	27
50.2	Prichádza nešťastie: Ježiš sa stratil!	27
50.3	Kde je Boh?	28
51	„NEMAJÚ VÍNA“	
	SVIATOSŤ ALEBO HRIECH?	28
51.1	Svadba	28
51.2	Ježiš a Mária na svadbe	29
51.3	Svadba v Palestíne	29
51.4	Nedostatok vína!	29
51.5	Manželstvo	29
52	„ČOKOĽVEK VÁM POVIE“	
	POSĽUŠNOSŤ	30
52.1	„Čokoľvek vám povie!“	30
52.2	Poslušnosť	30
52.3	Krása poslušnosti	30
52.4	„Čokoľvek vám povie, urobte!“	31
53	„POSTARAJ SA O ZHOTOVENIE MEDAILÓNU PODĽA TOHTO VZORU!“	
	ZÁZRAČNÝ MEDAILÓN	32
53.1	Medailón	32
53.2	Tajomstvo	32

53.3	Obrátenie	32
54	„BUDEŠ TAKÁ LÁSKAVÁ A PRÍDEŠ TU PO PÄTNÁŠŤ DNÍ?“	
	PÚTE	33
54.1	Pút.	33
54.2	Mária prosí	33
54.3	Lurdy sú vo Francúzsku, Fatima v Portugalsku.	34
54.4	„Budeš taká láskavá a prídeš tu?“	34
55	„NESĽUBUJEM TI, ŽE ŤA UROBÍM ŠŤASTNOU NA TOMTO SVETE, ALE NA DRUHOM.“	
	VEČNOSŤ V ČASE	35
55.1	Šťastie na zemi	35
55.2	Šťastie v nebi	35
55.3	Úsilie o svätosť	36
56	„PI Z PRAMEŇA A UMY SA“	
	EUCCHARISTIA	36
56.1	Prameň vody	36
56.2	„Pi z prameňa a umy sa“	36
56.3	Prameň života	37
57	„UŽÍVAJ TENTO RUŽENEC!“	
	RUŽENEC	38
57.1	Lurdy - duchovné stredisko Francúzska.	38
57.2	Dnes má ruženec nepriateľov.	38
57.3	Pravá múdrosť	38
57.4	Rok 1940.	39
58	„SOM NEPOŠKVRNENÉ POČATIE“	
	NEPREDSTAVITEĽNÁ KRÁSA	39
58.1	Dobre počúvajme!	39
58.2	Zastavme sa trochu	40
58.3	Zázračný medajlón	40
58.4	Lurdy	40